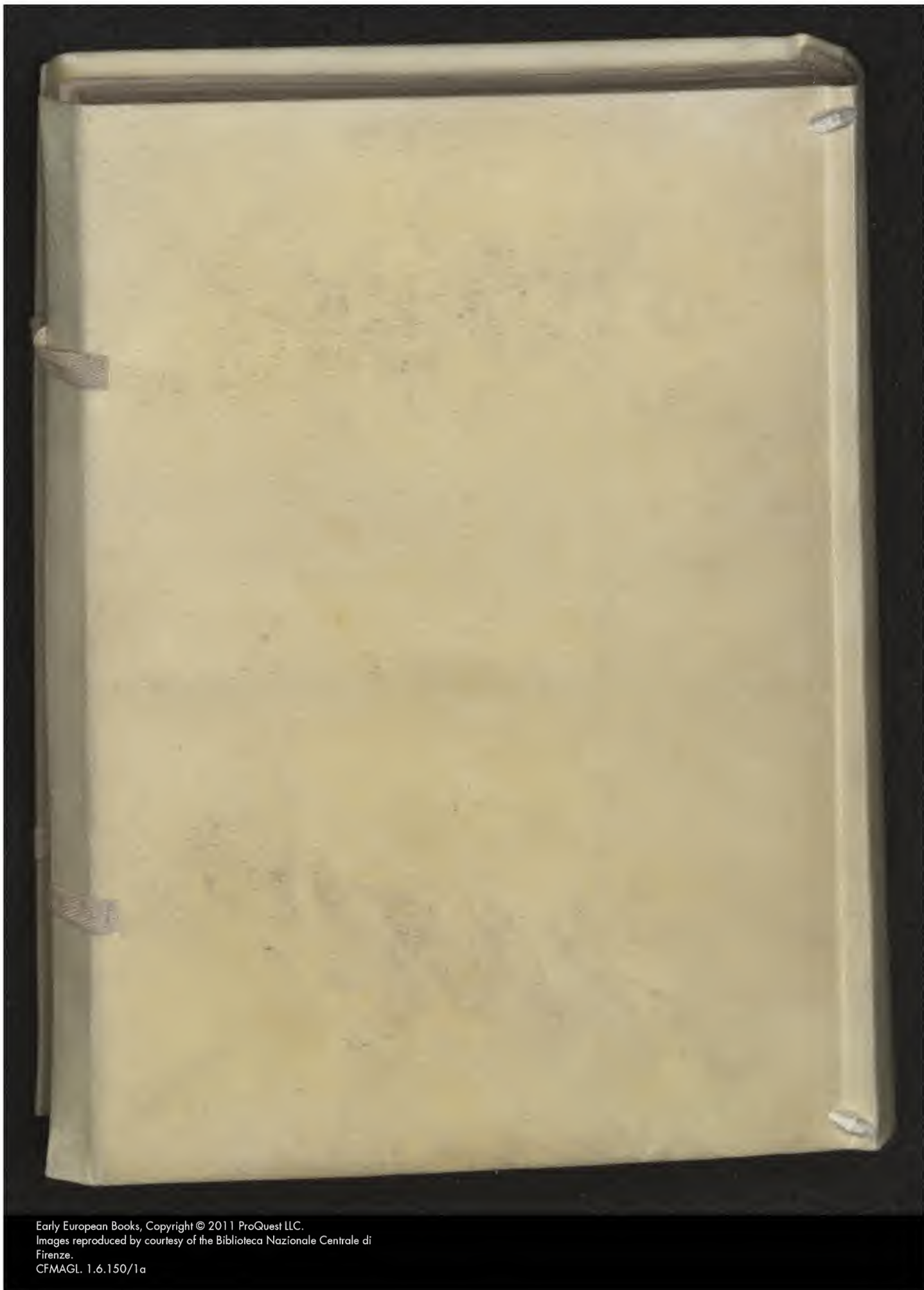

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.150/1a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.150/1a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.150/1a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.150/1a

¶ Ant. Mancinelli.

¶ Spica Voluminum quattuor.

¶ Versilogus.

¶ Suscipe lector amantissime Mancinelli Spicam:
opus multiplex & uarium: omnibusq; grāmati-
ces professoribus maxime necessarium: quæ etsi
aliis impressionibus q̄ pluribus data sit: non tñ in
tegra: neq; eo ordine: quo nunc tēporis a Ioanne
Tacuino impressa est: ipse utiq; Mancinellus au-
ctor: paulo ante q̄ ex uiuis decederet eandem re-
cognouit emendauitq; diligentissime: Addi dit
præterea: oium fere odarum rationes: quibus in-
genue cognoscere poteris quo carminis genere:
unaqueq; constructa sit: quæ in aliis minime re-
peries.

Antonius Illuminatus de monte nouo
Antonio Mancinello, S.P.

Salue mi Mancineller: accēpi litteras: quas ad me
Balthesari cōmuni discipulo dederas cum opu-
sculis tuis: corpore quidem paruistat puri & lati-
ni sermonis copia imēsis. Etenim cāteris tēpo-
ris angustia omīssis Spicam percurri: quæ mihi
frugifera uisa est: ut nihil hactenus ad pueroꝝ eru-
ditionem (absit oīs liuor) cōpendiosius ac utilius
editum intuear: nihil nāq; mancum aut prauum:
sed omnia dextima & rectissima sapit. Abeat iam
barbarus Alexander & barbaram cum sua barba-
rie repetat patriam: & uere Romanus ac elegans
Mancinellus ubiq; uigeat & decantet. Gratulor
ingenio tuo perspicacissimo: quo latinus sermo
illustrat. Gaudeo mihi & cāteris grāmatices p-
fessoribus: qui sine labore & fastidio tua indu-
stria in tradendis grammaticæ erudimētis profi-
cere poterimus. Ago tibi gratias immortales: q̃
primus non modo litteris me uisitare: uerū mu-
nera & quidem rege digna impertiri dignatus es.
Quibus rebus tātus in me excitatus est amor te
uidendi: ut in horas ardeam te conuenire. Et nisi
publicum me impediret munus iam iam ad te ad-
uolassem: ut præsētia nostra hæc nostræ amici-
ciæ primordia confirmaremus. Interea Vale &
Antonius Antonium ama: qui te omni officio
& pietate colit: & siquid tibi gratū efficere queat:
iube obsecro nihil mihi gratius euenire potest q̃
tuis & alioꝝ doctoꝝ iussis obsequi & parere. Ire-
rum Vale decus meum ex monte nouo. x. calen-
diles. M. cccc. xci.

DECLINATIO II

70

¶ Ant. Mancinelli Veltorni Spica: ad inclytum sapientemq; uirum. sc. utriusq; iuris doctorem eximium: Episcopumq; Caiacensem.

Sæpius e nostris uoluere penatibus ire
 Quæ mihi iâ pridem musa benigna dedit.
 Ne tñ in præceps ruerent: ne forte subirent
 Exitium: nulli ducta per ora uirum:
 Continui: retroq; domum remeare coegi
 Adiciens aliis non uigilata uiris
 Cui demum uenerande patrici tradere possem
 Tutius: id pueri me monuere tui.
 Ergo patrocinium nostri iam summe libelli
 Promeritis fuero tempus in omne tuus.
 Scripsimus hæc pueris: cura assiduoq; labore:
 Plenior hinc Spica est: pinguis Arista simul.
 Vale.

¶ Tituli declinationis.

Prima declinatio.	Tit. i.	Quæ penit ⁹ carēt singu-
Secūda declinatio.	ti. ii	lari uel plurali ti. xv.
Tertia declinatio	ti. iii	Masculina singlaria. xvi.
Quarta declinatio.	ti. iiii	Fœminia singlaria ti. xvii
Quinta declinatio.	ti. v	Neutra singlaria ti. xviii
Patronimicorum forma		Masculia pluralia ti. xix
tio	ti. vi	Fœminia p ⁹ alia ti. xx
Patronimicorum decli-		Neutra pluralia ti. xxi
natio	ti. vii	Masculina in singlaria
In E græca	ti. viii	plurali neutra ti. xxii
¶ Octo noīa quæ sectan-		Fœminina in singlaria
tur fm modum pno-		plurali neutra ti. xxiii.
minum	ti. ix	Neutra in singlaria plu-
Carentia uocatiuis	ti. x	rali masculina & neu-
Cōposita e duob ⁹ rectis	xi	tra ti. xxiiii
Composita ex recto &		Neutra in singlaria in
obliquo	tit. xii.	plurali fœminia. xxv.
Cōposita e duobus obli-		Diuersi recti i eo. gñe. 26
quis.	ti. xiii.	Duplicis noīa decli. 27
Carentia casu & nume-		A. qs & qui deducta. 28
ro	ti. xiiii	Cōposita pnoīa. ti. xxi x

A ii

DECLINATIO

¶ Spica libellus uoluminū quattuor hæc habet Car-
men Declinationis. De Generib⁹. De Præteritis: &
de Supinis. ¶ Prima declinatio. Tit. i.

Prima genus tantum poscit uariatio triplex
Masculinū muliebre simul cōmune tēneto.
Sumit Apōst as: es: aut am: uariatio prima
Aegina Aeneas: Anchises monstrat & Adam.

¶ De Genitiuo & Datiuo.

Ae genitiuus habet diphthongon siue datiuus.
Aulai ueteres musai & more pelasgum
Pro musæ ac aulæ dixerunt sæpe latini.

¶ De Accusatiuo.

Quartus in Am finitum usam docet atq; poetam
Si dat A græcorum proprium muliebre creabit
Am uel in An quartum: de tristibus indicat illud:
Qui legis electran & egentem mentis orestem
Maian & electram fastorum portio quarta.
Stattius enarrat patriis æginan ab undis:
¶ Nomen in as græcū uel in es: qd̄ prima reflectit
N potius M q̄ proprio uult tradere quarto.
Indicat Aenean: Anchisen: Priamidēq;
Aenean tamen inuenies plerūq; latine.
Anchises quarto dabit en: e quintus: & alter.
Sic quoq; laertes & achates siue polites.
Anchisa hic olim uariarunt sæpe latini. Fab.
Coniugio anchisa ueneris dignate superbo:
Anchisa generate deum certissima proles
Virgilius dixit ueteres sectando latinos.

¶ De Vocatiuo.

Primæ uel ternæ quartæ quoq; nōmina quintæ.
Ausonidum: recto similem dic tradere quintum.
O tamen ænean tamen anchise uocitabis.

¶ De Ablatiuo.

Ablatiuus in A: sed in e cum uenit ab es fit.
Aegina ænea anchise bene testificantur.

Prima De nominatiuo & uocatiuo plurali.
Lura i numero rectus uel quintus in æ sunt:
Indicat hæ musæ: uel terræ: dardanidæue.

¶ De Genitiuo plurali.

Sed genitiuus habet musarum siue dearum

DECLINATIO

III

Hic hæc dardanida in genitiuis dum dat & arum.

Sic etiam flectas tu nomina compositiua:

Deriuata simul: tum patronimica per des.

Cælicola ostendit uariando cælicolatum

Cælicolumq; simul: dic graiugenum quoq; narū:

Priamidam simul inuenies & priamidarum:

¶ De Datiuo & Ablatiuo plurali.

Tertius & sextus plurales concipiunt is.

Filia cum nata: libertaq; uel dea mula.

Sic equa: serua: asina: in plurali suscipit abus.

At decimo tercio est pelignie uero duabus

Et totidem natis Andros fraterna petita est.

Valla asinabus enim prohibet: reliqui docuere:

Sed testamenti causa esse id sergius inquit

Quod tribuant abus plurali nomina dicta.

Ipsæ animis Cicero uoluit proferre duabus

Vxtori & natæ scribendo: ut Valla notauit.

Prorulit ut legi Lactantius ipse animabus.

Curius at scribens de matre uxoreq; regis.

Darii: dominis est usus: non dominabus.

¶ De Accusatiuo plurali.

As quarto dabitur: musas dicendo patebit:

¶ In Am barbara.

Adam uult rectus: dæ tertius atq; secundus.

Dam reliqui poscunt: uel dic dam semper habere.

¶ Secunda declinatio, tit. ii.

Primū fœmineū neutrum genus adde, secundæ:

Er: uel iriurq; refert: eusius siml umq; secūda

Indicat hic teucer: uir: uel satur orpheus atq;

Pactolus templum.

Is longum genitiuis habet: cum flecto secundam:

Tertius & sextus dant o: quartus tamen um fert.

Er: uel iriurq; tenens: aut um romane secūda

Rite uocatiuum recto similem generabit.

Teucer: uirq; satur: uel templum: pandit abunde

Nomen at us retinēs infra uariabit apte. ¶ In Er.

Prosper eri generat: tener ac teneri uariabit.

Armiser at miser: sic armiger armigeri dat.

Liber eri bacchus: uel qui non seruus habetur.

Namq; liber libri charta est uel in arbore cortex

A iii

DECLINATIO

Trade puer pueris: focer & soceri genitiuo.
Hinc cancer canceri: cancer nam canceris hoc uult.

Apri gignit aper: coluber colubri retinebit.
Dexter eri & dextri patrium variare docemus.

¶ Alter at alterius: sed uter uariabit utrius.
Neuter neutra: quidē neutrum: neutrius habebit:
Quod neutri neutrae neutri quoq; flectere possum.

¶ Nominatiuus & Vocatiuus pluralis.

Retus uel quintus pluraliter i retinebunt.
Masculi generis uel sint: uel sint muliebris.
Vtroq; in numero neutralia tris similes dant
Græculus id seruat: seruat simul ipse latinus.

¶ De genitiuo plurali.

Plurali numero genitiuus finit in orum:
Mascula si careant neutro: genitiuus in orum.
Vmq; est: sic nūmus nūmorum dat quoq; nūmum.
Virgilius uero (licet autem uatibus) inquit.
In nono: Teucrum mirantur inertia corda.

¶ Mille feras nūmum: nūmorum mille caueto
Vmq; triumuir habet genitiuus: pelle uirorum.
De quo Varronem quinto iam cerne libello.
Mille docet nūmum neutrum Macrobius esse
In numero primo: plurali millia nummum.

¶ De Datiuo & Ablatiuo plurali.

Is ablatiuus longum petit atq; datiuus.

¶ De Accusatiuo plurali.

Os reitnet quartus: neutralia tris similes dant.

¶ In It.

Virq; uiri generat: plurale uirumq; uirosū.
Compositiua tamen leuiter docet atq; triumuis
Quæq; uirum capiunt tantum: pellendo uirorum.

¶ In Vi.

Rite Satur patrio saturi concedere debet.

¶ In Vs.

Hoc pelagus pelagi: uulgi quoq; dat: tibi uulgi:
Tam neutro generi uulgi q̄ iunge marino:
Hæc duo plurali semper caruisse notarunt:
At Cicero pelagis libro de finibus inquit.
¶ Vm uel on est quartus: cū mascula græca p̄ns sūt
Pactolum priamum: pactolon uel priamon dic.

DECLINATIO

III

72

¶ In Vs uel in Ius.

Nomen in us uel ius dat e cunctis rite uocatis:
 Lucanus lucane docet: pius & pie reddens.

¶ Si proprium dat ius recto: dabit i uocitanti:
 Iulius o Iuli: Mariusq; mari docet istud.

¶ In Ius.

Accipe Pōpei quarto Nasonis habetur. De pō.
 Aft aliqui Pompei dicunt: uultei quoq; caiq;
 Durus ait uultei nimis attentusq; uideris. Hor.
 Qd̄ debes cai redde inq; phœbus & illinc, Mar.

¶ Vocatiui Anomali.

O deus: o lucus uocita. Sed filius olim
 Filie: nunc filii: populus lelus ac uocitabit.
 Fert pelagus: uulgi: fluius: chorus: agnus e uel us
 Attica lingua solet pro quinto ponere rectum:
 Propterea nostri uariant ita sæpe latini. Pr.
 Ordinibus cūctis (quod Seruius edocet) olim
 Quintus erat similis recto: chorus indicat illud.

¶ Domus.

Hæc domus in recto: mus atq; domi genitiuo.
 Huic domui: quartoq; domi: domus o uocatiuo.
 Ag; domo sextus. Mus hæ pluralia sumunt:
 At genitiuus erit duplex domūq; domorum.
 His domibus: quartoq; domos: mus o uocatiuis:
 A domibus tantum.

¶ In Vm.

Si dabit on græcum nomen neutrale: latinis:
 Certe on uertit in um: sic ilion ilium habebit.
 Ilios hæc etiam reperitur sæpe legenti.
 ¶ Iugerum & hoc flectit uariatio sola secunda
 In numero primo duntaxat: iugeris autem
 Tertia declinat uel iugere: non tamen ultra.
 Sed totum plurale dabit sibi tertius ordo.
 Ultima pars melæ pomponi iugeris effert.
 Prædator cupit immensos obsidere campos:
 Ut multo innumerâ iugere pascat onem. Tibul.
 Plinius in decimonono dat iugere sexto.

¶ In Eus.

Eus retinens nomen græcorum dicitur esse:
 Tydeus in recto: genitiuus ei uel eos dat.

A iiii

DECLINATIO

Tydeon uel tydis poterit uariare datiuus.
 Accusatiuus dat tydea: tydeon umq;
 Tydeu clamabis: sextus capit o uariando.
¶ Orpheus hoc pacto uel persens ire monemus
 Tydeon est quartuquum rectus tydeus effert:
 More quidem græco: uel eus disyllaba nostro.
 Orpheon esse ratæ Nasoni hinc ferrur in ibin.
 Androgeus q; sumit eus disyllabon: haud it
 Tydeus: ut quando diphthongus terminat istud.
 Tydeo nec dicas huius: uelut androgeo fert
 In sexto uates: alia est uariatio longe.
 Quod tibi demonstrat flectendi sūmula iure.
 Androgei patrius siue androgeo retinebit.
 Tydeus hic autem si dices: tydeo format.

¶ Tertia Declinatio. tit. iiii.

Tertia rite genus uariatio continet omnes
 Pluribus ipsa modis finitur in ordine dicā
 Is genitiuus hēt correptū: longat at hæc uis.
 Tertius i retinet. Quartus sed in em: uel in im fit.
 Est recto similis quintus flectendo latina.
 I uel e sextus habet.

Vtroq; in numero neutrali astris similes dant.
¶ Plurali rectus: quartus uel quintus in es sunt:
 Sed neutrale genus data pectora fortia pandunt.
 Vm: uel ium genitiuus habet: bus rectius effert.

¶ In A:

Rectus A quum capiet in neutrum dic esse pelargon.
 Doq; poema tibi: Do Syrma: Toreumaq; testes.
 Tos: uel tis iuncta facient tamen hæc genitium.
 Syrmatos hoc syrma id uel syrmatis indicat huius.
¶ Posit A si neutrum: plurali tis: tibus infert:
 Ergo syrmatibus: uel tis formare ualebit:
 Tis autem uariare pores: quondam quia Syrma
 Syrmæ dixerunt: hoc syrmaq; tum quoq; prisca.
¶ Plurali numero dic saturnalia flecti:
 Sed genitiuus ium retinet: uel finit in orum.
 Tertius ac sextus dant saturnalibus ambo.
 Orgia sic flectas: & uulganalia sic &
 No mina festorum pluralia cuncta dierum.
 Bacchanal facit is profert in milite plautus

¶ In E.

Quod dat E: correptum neutrale: per i variabit
 Sextum: Nasonis fastorum musa refert: e.
 Cur tibi pro libycis clauduntur rate leanis.
 Tranquillus sexto rate aurato quoque dixit.
 Fert tragicus rati scribens octavia de te.
 De mare: nasonis dixerunt Tristia quinto.
 Grammaticus summus docuit: ueteres e: dedisse
 Casibus in sextis: per e: neutrum quum variabant.
 Hoc Mare plurali debet tris sumere casus.
 Cæsar ait quinto. quum gallica bella notauit:
 Vitmur in reliquis maribus.
 Cape tenet rectum: quartum: quintum quoque tantum.
 Capa hæc foemineum: capæ hæ pluraliter effert
 Gausape non uariant uocem: præsepe ue neutrat
 Nec prænestis tamen prænestis foemineum sit.
 Gausapa plurali. uel tã præsepiã trade.
 Hæc præsepis item Plauti Casina docebit.
 Terna petit Soracte quidem nam tis generabit.
 Aplustre hoc dicunt: aut hoc amplustre poetæ.
 I sexto dabitur. Plurali Aplustria: Aplustria.

¶ In I.

Gummi hoc haud unquam flectentur siue Sinapi.
 Protulit at Plautus: terit scelerata sinapis. In pl.
 Et columella refert: fletum factura sinapis
 Qualis & est Gummi terno in decimo tulit idem.
 Sunt frugi: & nihil in auci: uel mancipi: ut aiunt.
 Obliqui: cunctis iunguntur casibus apte.
 Idque figurate: generi iunguntur & omni.
 Omne genus quaerit compositum per genitiuos.
 Istius idque modici uisus modi pandere possunt:
 Bini compositi genitiui non uariantur.

¶ In Y.

Græcula in. y. græco repetimus nomina quædam.
 Moly. Aepy. aut dory hoc casus quæ tris tenebunt.

¶ In O. latina.

Cardinis hic cardo: sed appollinis edit apollo.
 Ast hominis dat homo: uult neminis edere nemo.
 Hic hæc nemo ceter plurali cum uocitante.
 Turbinis hic turbo pro uento. Nam gladiator

DECLINATIO

Turbonis uariat: Margo uel marginis huius.

Ipse cupido solet uariare cupidinis apte.

Alcedo profert alcedinis in gentiuo

Virgini s at uirgo: cauponis caupo creabit.

Iunonis iuno: carbo carbonis habebit.

¶ Compago semper compaginis edere debet.

Ambago hæc etiam profert ambaginis usq.

Compages Compagis habet: ambagis & huius

Ambages flectit late probat omnia summa.

¶ Hic anio profert anienis: sape anionis

Ennius inflectit.

Hic anien primo sylvarum protulit auctor.

Quas præceps anien dicens ueteres imitando.

¶ Hæc caro dat carnis genitiuonamq. uetusti

Hæc etiam carnis recto uariare solebant.

Linus hæc carnis dixit: ceu summa monstrat.

¶ Genitiui in ium quando sunt.

Vult genitiuus ium pluralis sapius ipse:

Quum principali recto fit par genitiuus.

Sicq. caro carnis concedit ium generanti:

Sic etiam collis: præter panum: sobolumq.

Quis iuuenū: frugū ue canum: strigilū quoq. iuge.

Fert sedes sedum: uel ium: uatom: uel ium dic.

Sic mensis: cædesq. simul duplicate memento.

¶ Nomina quum reddunt i sexto: aut i uel e iuncta

Vult genitiuus ium: calcar docet atq. cubile.

Sed quādoq. tamen fit syncopa: nomina reddunt

I uel e quum. sextis: sapientum pandit aperte.

Comparatiua quidem dant rum: nam dico minore

Sed plus format ium: uetus at ueterum generabit.

Dat uigil & uigilum: pugilum pugil edere debet.

Vult memorūq. memorū: quāq. dent i uel e sexto:

¶ In. O. longum græca.

Nomen in. O. longum græcorum (fert diomedes)

Per casus omnis uariatur more pelægum.

Exemplum caples hæc dido: siue calypso.

Tris autem casus græcorum sumimus apte.

Hæc dido: didus huius: a dido hoc manifestat.

A didoq. etiam poterit uariare latinus.

Plinius a sapho: sed enim dixisse notatnr. li. zz.

DECLINATIO

VI

Sap̃ ho saphonistquondam dixere latini.
 At fabius meminit nec dicere uelle libenter
 Ipse Calypsonis: Cæsar quod dixerat olim.
 Sæpe Calypsonis quinto Macrobius effert:
 Didonis sexto: Didonis prima sequatur
 Et primam cadmi: Ludens fert musa Maronis
 Didonem Tacitus sexto in decimo uariavit.
 Protulit Ioni plauti comoedia terna;

¶ In Ac. in Ec.

Lac lactis profert: halecis nempe dat halees
 Plurale effugiunt: lacte hoc dixere uetusti

¶ In Id.

Grammaticus docuit David esse immobile semper.

¶ In Vd.

Rex Bogud hic bogudis Maurorum dicitur esse.

¶ In Al.

Hoc animal profert animalis: cætera iunge.
 Vestigal ueluti uestigalis generando.
 Al neutrum sexto dabit: nam dico animali.
 Annibal hic format tamen annibalis genitiuum:
 Annibale in sexto: sic al dans omne marinum.

¶ In El.

Hic Daniel dianelis habet: Gabriel gabrielis.
 Mel: mellis: mellis: mel: mella melle reposcit.
 Hæc mella: hæc mella, & mella o plurale tenebit.
 Fel fellis uarians: itorum plurale creabit.

¶ In Il.

Hoc Nil: siue nihil: nullo in casu variantur.
 Fert pugilatq; uigil: pugilis: uigilis genitiui:
 A pugile & pugili: Vigile & uigili uariato.
 Plurali numero pugilum: uigilum tamen ede

¶ In Ol.

Solis: solis: solis: solem: sol: sol eireflectit:
 Sapius inueni soles: & solibus ipse.

¶ In Vl.

Consulis hic consul: præsul uult præsulis huius.

¶ In Am. In. Em.

Hic hæc hoc nequam: certe non est uariandum
 Hoc & tantundem genitiui tantidem effert,
 Accusatiui tantundem. Cætera desunt.

DECLINATIO

Non flexum totidem plurali dat genit̃s omne.

¶ In Im.

Cim uici hoc nomen nunq̃ uariabile fiet

¶ In An.

Hic Titan titanis habet: titanos & huius.

Dic huic titani: titanaq̃ quartus amabit.

O titan: sextus titane assumere debet.

Hoc quoq̃ plurali totum uariabitur apte.

¶ Sic quoq̃ declina p̃æani: & mascula gr̃æca
An dant in recto quoties: quod pan manifestat.
Primo oratoris p̃æanem Tullius inquit.

¶ In En.

En dans productum: uel gr̃æcum: siue latinum est

Hic splen ostendit splenis. Ren renis & huius.

Hæc syren syrenis habet syrenos & huius.

¶ En breue quæ retinent: certe sunt cuncta latina.

Cornicen hic pandit tibi cornicinis uariando.

Flâminis hic flâmē: uel numinis hoc quoq̃ numē.

¶ In In.

Delphin delphinis: delphinis: dat genit̃uo.

Huic & delphini: quartus delphina tenebit.

O delphin: sextus delphina ab Tertia poscit

Pluralem numerum: delphinas quartus habeto.

Delphin: delphinus: delphis quoq̃ dicitur apte.

Nam quoties rectus tenet in: tenet is quoq̃ longū.

Sic arin proprium. tenet aris sic & Eleusin. Pr.

¶ In On.

Inq̃ Sinon proprium: debet generare simonis

Haud aliterq̃ Simon debet uariare simonis.

Flaccus enim dixit rationem carminis edens:

Pythias emuncto lucrata simone talentum.

¶ Sarpedon in recto est: sarpedontis genit̃uo

Sarpedon longum: sarpedonis euariabit. S.

¶ Lao coon flectit genit̃ium laocoontis.

Sicq̃ leon proprium debet generare leontis.

¶ Hæc in. o. flexerunt romana ut nomina quondā

Statius hinc primo de thebis attulit illud

Conclamant danai: stimulatq̃ agamēno uolentes

¶ In Ar.

Arneuri generis si deriuetur habebit

DECLINATIO VII

75

Casibus obliquis a longum: exempla teneto
 A laqueo laquear laquearis: sicq; lupanar.
 Vox neutra ar retinens: & longans ante supremū
 Format in i sextum: pandit laquear laqueari.
 Far tamen excipitur: uarians a farre supremum.
 Nectaris hoc nectar generans: a nectare format.
 Par paris omne tenens: sexto pare: siue pari dat.
 Vult: par hoc epatis: naris nar flumen habeto.
 Lar laris est diuus: lar lartis at induperator.
 Est ueientorum.

In Er.

Imbris habens imber: sexto dabit imbre uel imbri
 Mulciber ex imber componi legimus ipsi.
 Mulciber hic uariat genitium mulciberis: uel
 Mulcibris: eius enim simplex sectabitur apte. Pr.
 Hic hæc puber enim dat puberis in genitiuo.
 I. petit in sexto September: siue nouember
 October ue. December item: quæ noia mensum.
 Carceris hic carcer: mulier mulieris habebit.
 Arbor acer profert aceris tantūmodo semper.
 Aggeris hic agger genitiuo tradere debet.
 Hic celer: hæc cæleris: dans hoc celera coleti uult.
 Mediocer sic & mediocris: uel mediocre.
 Sic & equester erit ue pedester: siue paluster.
 Et uolucer: celeberq; alacerq; saluber & acer
 Campester. Syluester item quibus adde sequester
 Fœmineum cuius phocas uult esse sequestra.
 Undecimo uates nam dixit pace sequestra.
 Grammaticus meminit plantum fecisse secundi
 Ordinis id nomen: cum fert fugioq; sequestrum.
 Is uel in er nomen finitum: dat genitiuos
 Sicut in er tantum: sibi scilicet is capiendo.
 Indicat hic puluis uel puluer: pulueris huius.
 Hic ciner atq; cinis: cineris solūmodo reddens.
 Sic uomis uomer genitium uomeris effert.
 Hic cucumer dat eniscucumis tñ hic cucumis dat.
 Aetheris hic æther dabit ætherē & æthera quarto.
 Sic Aer uariat: plurali ambo catuerunt.
 Hoc iter inflexum dat itineris in genitiuo
 Iuppiter huius habet iouis: olim iuppitr: statq;

DECLINATIO

Iuppiteris: recto iouis at tribuere uetustl.
 Mar spitrīs Accipitris dant maspiter accipiter
 ¶ Crater crateris crateros & huius habebit.
 Craterem quantus: cratera ue terminat usq;
 Casibus in reliquis poterit iam flectere quisq;
 Sic pantherq; statherq; character tu uariabis.
 ¶ Ver ueris: ueris: ueruerq; a uere tenebit
 Sic cicer hoc ciceris. plurali ambo caruerunt.
 Verberis: atq; beris: solumq; a uerbere dicasi
 Verbera plurali declinat tertius ordo.

¶ Quare hic Crater & hæc cratera;
 Sapius e græco rectum fecere latinum
 Accusatiuo. nos hæc cratera docebit.
 Hæc panthera simul: uel cassida: siue stathera. Pr.

¶ In Er. pro Ablatiuo. pr. vii.
 Nomen in er generis cuiuslibet accipiens e
 Formabit sextum: pauper sic paupere format.
 Si tamen is recto iungetur in. l. uariabit
 Hic celer: hæc celeris: testabitur ta celeri dans.

¶ Cōmunia cū neutris in. e. pro Ablatiuo. Pr. vii.
 Masculina quidem: siue & cōmunia: rectum
 Er uel in is dando faciunt per e: neutra tamen si.
 Ablatiuus in i tantum uariabitur ipse.

Hic celer: hæc celeris: celere hoc celeri uariabit.
 Omnis & omne quoq; in sexto uariabimus omni.
 ¶ Peligni paridis sed epistola scribit amicæ
 Hoc mihi nam recolo fore. ut a cœleste sagitta
 Figar: leander cœlesti pectore dixit.

Amne perenne latens. anna perenna uocor. Fast.
 In decimo quinto est: specie cœleste resumpta.
 Atq; bimestre potes fastorum cernere sexto.
 Extraq; de porca cruda bimestre tenet.
 Hument incultæ fonte perenne genæ. Ouid.

¶ In Ir.
 Martyris at martyr: uel martyros edere debet.
 Vrbs hoc hispanis gaddir dat gaddiris huius.
 Hoc hir plāta manus: recti est: quarti quoq; quinti.

¶ In Or.
 Ori retinent quoties græcorum nomina: semper.
 Ante suprema quidem breuiabitur in genitiuo.

DECLINATIO VIII

76

Actoris hic actor demonstrati & hectoris hector.
 Cor cordis: memorisq; memori uult æquoris æquo r
 Marmoris hoc marmor. sic robor roboris huius.
 Grammaticus quinto memor hic hæc asserit esse.
 I uel e sextus habet: sed error. namq; uetusti.
 Hic hæc & memoris: memore hoc uariare solebāt.
 Ipse trium generum phocas uult legimus autem
 Aeneidos quarto: iustumq; memorq; precatur.
 Hic hæc hocq; memor: fert grammaticus quoq; dici
 Post sextum: plurale tamen neutrale negauit.

¶ In Vr.

Vulturis hic uultur: fulgur dat fulgoris huius
 Hoc scemur at scemoris: robur quoq; roboris es
 Hoc ebur ac eboris: fur furis uult genitiuum. (fert
 Rite iecur iecoris ue iocinoris edere debet.

¶ In As.

Mæcenas hic uult mæcenatis genitiuum.
 As assis uariatimas hic maris indicat huius
 Vas uadis hic optatuas uasis sed tamen hoc uult.
 Vasa hæc uasorum: uasis uult ipsa secunda.
 Hoc fas: hoc nefas: debent tris sumere casus
 Hic hæc hoc nugas indeclinabile dicunt.
 Arpinas hic hæc arpinatis uariabit
 Ast arpinati dabit: arpinatq; sextos
 As circumflectunt gentilia sunt uelut illa
 Arpinas: frusinas: qm̄ sibi syncopa facta est.
 Arpinatis enim ueteres hic hæc uariarunt.
 Hoc arpinat in neutro. Prif.
 Plinius hinc decimo quarto generosa docendo
 Vina latinorum: fert priuernatia uina.

¶ In As latina pro genitiuis Pr.

As latium dat ium: dabit um quoq; pro genitiuis
 Id tamen arpinas: probitas ne docere ualebunt.

¶ In As græca pro uocatiuo.

Gracula quæ tribuunt as rectis in genitiuo
 Vel crescant uel non tribuent a cuncta uocanti.
 Sic uocat Aeneas æneas: quoq; pallas. S.
 Græcorum ponunt as recto mascula quando
 Nisi retinet genitiuus: more pelasgo
 An quintus formet: similis tamen est quoq; recto.

DECLINATIO

Calchas hinc calchanicalcha:& calchas nocitabit
Sicq; gigas:dianas:adamas:pallas uariantur.
At quondam calchas calchæ uariasse notatur.
Pallas pallantis uocitat pallan quoq; pallas.
Sed maro sectâdo græcos:fest maxima palla. Pr.

¶ In Es.

Stipitis hic stipes truncum sine frondibus esse
Ac torrem dicunt.
Stips stipis hæc nûmus signatus:festus ut inquit
Pes pedis:atq; tripes tripedis reddit genitiuo;
Compedis hæc compes:etiam uariare nota:ur.
Hæc pubes pubis pro multitudine poscit.
Hic hæc miles enim dat militis:alitis ales
Alitum & alituum plurali dat genitiuo.
Idq; figurate,
Hic hæc fert præpes genitiuum præpetis huius
A terete & tereti sexto teres addit:habeſq;
Arietis hic aries:paries hic parietis fert.
Ipsa quies debet iam iam generare quietis.
Nâq; olim tribuit genitiuo sæpe quiei.
Hinc requies flectit requieris:uel requiei.
Vult teges hæc tegetis:uult iniquies inq; quietis.
¶ Rectus apes uel apis legitur retinere poetis.
Ast apium uel apum pluralis uult genitiuus.
Deses siue obſes:dat deſidis obſidis atq;
Sic cuncta a ſedeo compoſta inſectere debes.
Atq; ceres ceteris:merces mercedis habebit.
¶ A locuplete capit locuples:ſimul a locupleti.
Grāmaticoſed enim generi coniungitur omni.
Hagnes hagnetis:magnes magnetis habeto.
Præs prædis generat:prædum pluraliter effert.
Hic moyſes:huius moyſi dabit:huius moyſiq;
Hunc moyſen:quintus moyſe fert:a moyſeq;
Sic apud eſt ueteres ſcripturas:ergo ita flecte.
Dicitur & moſes moſis uel moſi:ut achilles
Huius achillis enim:uel achilli format achilles
Lem quarto tribuit:quinto & ſexto dat achille.
Mi achilles uocitat plantus de milite narrans.
Eus quoq; rectus habet:qđ achilleus indicat ample
Plantus in epidico proſert:O hercules:idem
Fert etiam

DECLINATIO

IX

77

Fert etiam in decima.

¶ Nomen in es longum græcor: sicut Vlysses.

E quinto tribuit sine es: quod parcius esto.

At genitiuus erit uel in i uel in is uariandus.

Ipse dares generare daris: uel nosce daretos:

Sic mendes: thānesq; chremes: laches quoq; giges

Thucydides autem dis uel dæ: rite creabit.

Ordine sic duplici moyses: mosi quoq; mosæ

Nosce chremes generare chremis: gnare chremetis

Disce chremen quarto uariare: chremeta chremetē

Nāq; daren uates posuit: posuitq; darera. in. y.

¶ In Is.

Vult lapis hic lapidis: ueteres lapis huius habebant

Cuspidis hæc cuspis: dat iaspis iaspidis huius

Strigilis hæc proprio fert strigilis in genitiuo.

A strigili in sexto: strigilium pluraliter effert.

¶ Pollinis hic pollis generas: Cæsar tamen inquit

Pollin is hic pollens: dixit probus hic quoq; pollen

Pro media libra semis semissis habebit.

At pro dimidio semis semis tenet usq;.

¶ Hic hæc dis ditis: dices & ditia flebit.

Hic dis uel ditis pluto est: quod Seruius inquit

Glis gliris tenet hic: glis glissis lappa refert hæc:

Glis dans hæc glitis pro creta ponitur apte.

Hic hæc pubis habet genitiuum pubis ut effert

Seruius in quinto: compositum fit tamen inde:

Hic hæc impubis simul hoc impube teneto.

¶ Accusatiui in Em & Im:

Em dat & im: puppis: turre: restisq; securis. Pr.

¶ Accusatiui in Im. pro ablatiuo.

Accusatiuus dans im: solet i dare sexto.

Ut tyberina tyberi. Prif.

¶ Accusatiui in Em & in im: pro ablatiuo.

Im retinens simul en quartus: dabit i uel e sexto.

Hanc turrem & turrim: profert a turre ue turris

¶ Finit e: dūtaxat (quidam ut monuere) bipennisi

I uel e dat phocas uariatq; bipenne bipenni.

Menses in er uel in is: pro ablatiuo.

Er uel in is mensis sexto dabit i uariando.

Accipe september septembri: sume nouember

B

DECLINATIO

October uel december item quintilis aprilis. **Pr.**

¶ Regula. x. pro ablatiuo.

In uis ceu nauis: uel ciuis pandere possunt.
 I uel e dat sexto: sic in guis format ut anguis.
 In ctis ceu uestis: in gnis uelut indicat ignis.
 In mnis: ut hic amnis: sic omne genus uelut ardens.
 Comparatiua simul melior: peior bene monstrant
 Et quæcunq; dabunt is recto quando præbunt
 Consona bina: uelut postis: dant i uel e sexto.
 Sumit eidem taxat testis pestis quoq; uestis.
 Trix uerbale tenens: ceu uictrix: i uel e sumet.
 I uel e gentile arpinas frusinasq; creabit.

¶ In is: pro genitiuis.

Quod tenet is longum: si crescens est genitiuus
 Plurali dat ium: ut lis litis: sic quoq; famnis

¶ Accusatiui in es & is: quando fiunt.

Si dat ium nomen genitiuis: tunc bene reddit
 Es simul is quarto: colles hos dic quoq; collis.
 ¶ Rectus in is: semper faciens in ium genitiuos
 Es & in is quartum finit: nam sæpe uidebis
 Hos ignes ignis: hos omnes hosq; uel omnis.
 Pauca tamen recto: quarto: aut quinto tribuerunt
 Is: uelut hæ sardis alpis syrtis quoq; trallis.
 Tortellus docuit syrtis syrtes quoq; dici
 Alpis ac alpes: quod Plynus uisitat ipse.
 Trallis uel sardis plurali alpis quoq; trape.
 Lucanus primo dixit: nunc desuper alpis
 Nubiferæ colles: terno quoq; protulit alpem.
 Nec quot in alpe feræ pelignæ tertius artis.

¶ In is græca pro genitiuo.

Nomen in is græcum: faciens & in os genitiuum
 Præcedat tamen os si littera consona: semper
 O mutabit in i: monstrat simois simoentis
 Nam simoentis erit: dat a donis donidos & dis
 Huius adonis item: flectendi summa legatur.

¶ Genitiuus græcus in os puram.

Grammaticus sexto monuit: si fert genitiuus.
 Os puram græcus: recto tunc rite pelasgum
 Fit similis noster genitiuus: sic & adonis
 Huius adonis habet: græce sed adonios effert.

DECLINATIO

x

78

Sic polios ue polis uariare Neapolis aiunt.

¶ In is græca facientia genitiuum in dis.

Atti ca si reddunt is recto: & dis geuitiuo:

Ter tius ac alter crescunt solūmodo recto

Sunt similes quarti: sexti quoq; dicimus ergo

Hæc tigris, dis, di, tigrin, tigri quoq; tigri.

Si secus inuenies: scito q̄ fiet abusus.

Lucanus dixit: flāmis & tigride foeta. S. Li. x.

¶ Tu tamen inuenies sæpe id dixisse poetas.

Sexto operis magni est: defendit ægide pectus. N.

Illius ambages imitatus in ibide dicat. Naso.

De ponto est: domino busyride iura timeres.

Tristibus in legi: celebrasse lycorida gallo.

Tum iuuenalis ait: condita in pyxide lyde.

Thebaidos finis: diuinam æneida tenta.

¶ Dat paris hic: paridos paridis ue paris genitiuo.

Huic paridi ue pari: parida & paridem: parin & rim

O pari siue paris: sexto ride siue pari dat.

De quinto uideas helenen: quum scribit amico.

Nam casus alios Maro fert: alioq; poetæ.

Mater achillis habet thetis hæc thetidos thetidis ue

Huic thetidi: quartus thetin atq; thetim uariabit

O theti clamato: sextus thide: siue theti uult.

Tethys oceani coniunx dat tethyos huius.

Huic thethy: hanc thethym uel thethyn: clamoq;

Terminat a thethy. (thethy.

¶ In is græca pro Accusatiuo.

Accusatiuus græcorum finiet n si

M dat romanus: tybrin tybrim fabarinq;

Et fabarim pandit.

¶ In is græca pro Vocatiuo.

Si græci rectus tenet is: dabit i uocitanti.

Inde charibdis habet quintum uariare chatibdi

¶ In Os.

Ferre nepos debet genitiuum rite nepotis.

Rite leporis habet lepor atq; lepos genitiuum.

Tum labor atq; labos debet uariare laboris.

Hic odor hic uel odos genitiuo tradit odoris:

Sic uariant clamor clamos color arbor & arbos

¶ Flos floris, custos debet custodis habere.

B ii

DECLINATIO

Cos cotis format: dotis uult quippe sacerdos;
 Bos bouis usq; boum plurali dat genitiuo.
 Bobus uel bubus Varro fert Plynus atq;
 Impos uel compos dant compotis impotis ambo.
 Os breue fert ossis: tamen os otis generabit.
 Heros heroos uel herois dat genitiuo.
 Minos minoos minois flectere debet.
 Tros troos trois. phocas id rettulit ample.
 Protulit at crispus minois fugerat iram.
 Hoc autem qm̄ minon quoq; græcus & heron
 Vñtat in recto: romanus fert quoq; mino
 Vt leo siue draco. sed in cōp græce uariantur.
 Exemplo minonis ait tranquillus & ipse.
 ¶ Hic & athos recto uel athon uariare solemus
 Huius athonis habet: sed tertius inquit athoni.
 Sumit athon quartus uel athonē: & sumit athona
 Clamat athos uel athon: sextus dat atho uel athōe
 Aut athon aut rhodopen dixere georgica primo
 Quot lepores in atho tulit artis naso secundo.
 Ast caldarinus libro nasonis in ibin
 Dixit athos haud esse breuem: capit ō quia magnā
 Narrat athon recto maurum non rite tulisse.

¶ In Vs.

Velleris hoc uellus: pondus uult ponderis huius
 Muneris hoc munus: uulnus quoq; uulneris edit.
 Fert holus hoc holeris: recte dabit hulceris huleus
 Hoc acus ast aceris: ueteris uetus afferet apte.
 Pus: puris: puris: pusta pure tenebit.
 Vñtur obliquis medicus sæpissime celsus.
 Temporis hoc tempus: facinusq; facinoris effert
 Vult penus hoc penoris: pen⁹ hic hæc iure pen⁹ uult
 Hocq; pecus pecoris: pecus hæc pecudis uariabit
 Sæpe pecu ueteres dixerunt: ac pecuare
 Plurali pecuas: & pecuaria sæpe tulerunt
 Vult lepus hic leporis: tamen intercus dabit utis.
 ¶ Pigneris hoc pignus: uel pignoris edere debet.
 Fœneris haud aliter fœnus: uel fœnoris affert.
 ¶ Tellus telluris: mus muris: crux dato cruris.
 Rite palus ne salus: udis dabit atq; saluis:
 Incus incundis: suis & sus: grus gruis edit.

DECLINATIO

X)

79

At ligur atq; ligus liguris debet uariare;

Fert pelagus pelagi: uulgi uulgi retinebit;

O pelage & pelagus: uulge & uulgi nocitabis.

¶ Oedipus & oedipodis debet uariare: podos ue.

Tertius oedipodis: quartus podas: siue podem uult;

Oedipode in sexto: quintus tamen oedipu habebit

¶ Oedipus ut græce uariabitur ipse melampus;

Oedipodis magni thebaidos ultimus affert.

Oedipi ait tranquillus enim de casare dicens.

Oedipo ait plauti comædia pœnulus olim

Oedipodes etiam uelut anchises uariatur.

Oedipodæ confusa domus fert statius ipse.

¶ Comparatiua quidem dicunt e uel i dare sexto.

Id melior pandit: meliore a uel meliori.

Nam neutro ueteres tribuerunt or: uelut inquit

Grammaticus: referens fœdus prior esse apud illos:

¶ In Aus.

Fraus fraudis generat: laudis laus hæc retinebit.

¶ In Ns: In Er: In Vr pro genitiuis.

Ns: nomen habens: genitiuis um uel ium dat

Pandit amans istud: nam tum ue tium generabit.

¶ Er uel in ur rectus: tantum dabit um genitiuis.

Sicq; pater patrum: murmur quoq; rite murū uult

Exemplo tandem firmamus cætera cuncta,

Sicut apes apium uel apum.

¶ In duas cōsonātes: pro genitiuis.

Consona bina quidem rectum cum terminat: edit

Sextus ei redit ium genitiuis: dens tibi dente

Glādeq; glans monstrat: uarians in ium genitiuos

Vm uel ium formare Parens docuere poetæ.

¶ In Bs. M. Ps. pro genitiuis.

Bs: siue ms: ps si dictio finit

Vm gnāt: chalybūq; chalybs: & hyems hyemū dīc

Pum princeps etiam genitiuis ferre monemus.

¶ A caput aut in ium compositum flectere debet

Syncopa ni fuerit: panditq; bicepsq; tricepsq;.

Bs & ps si sin monosyllaba sorte

Vult genitiuus ium: trabs urfis stirps indicat istū

¶ In Ls Ns Rs pro genitiuis.

Ls, siue ns, rs quoq; dat genitiuum

B iii

DECLINATIO

Anteisti iuncto: puls pultis: mons quoq; montis.

Iunge cohors flectens genitium rite cohortis!

¶ At glans dat glandis: discors discordis habebit.

Format euntis iens: abiens: rediensq;: quiesq;

Præteriensq; simul: sic cætera compositiua

Quæ dat iens flecto: uerum uult ambiens entis

Vphens uphensis: libripens libripendis habeto.

Lens animal lendis: lens lentis dico legumen.

Vnda maris capti lendes diducit iniquas serenus.

¶ In Ans.

Quadrans quadrātis: glans glandis reddere debet

¶ Omnis generis nomen: pro ablatiuo.

Omne genus nomen retinens: dabit i uel e sexto.

Hic hæc hoc audax, currens & amans manifestant

¶ In Ens.

I nq; tridens flectit sextumq; tridente tridenti

Fuscina neptuni: generum nam sæpe ualebit,

Esse trium: telo quoniam dixere tridenti

¶ In Yns.

Hæc tityns titynthos habet titynthi & hulus.

¶ In Ons.

Frons frontis capiti: frons frondis at arboris esto,

Frons aliqui pro fronde negant: certe reperitur

Frons ait ipse uetus Varro dum rustica tractat.

Protulit & uates: dum frons tenera ipse secundo

Atq; serenus ait: cum baccho persica frondis

¶ In Vns.

Aruns aruntis proprium uariare docemus.

¶ In Ars.

Ars artis: pars partis agit: mars martis & huius.

In Ers.

Flectit inertis iners: generi quod iungitur omni.

¶ In Ors.

Hic hæc hoc concors concordis poscere debet.

Hic hæc concordis tamen hoc concorde uetusti

Sic & discordis uariarunt sæpe latini.

¶ In Vrs.

Hic hæc hoc Tyburs tyburtis uelle notatur.

¶ In Vls.

Puls pultis uariat.

¶ In Bs. Ms. Ps.

Bs: siue ms: ps: quoq: dant genitium.

I: si interponas: urbs urbis: hyems hyemis dic.

Sic & inops inopis: tamen hæc si contineant: et

Ante bs: ps: si non monosyllaba: uertunt

E: per i: sic princeps dat principis in genitio.

Cælibis & celebs. Capitis composita mouebunt

S: & tis iungent prius e: per i: uertere debent.

Auceps ancipitis: præcepis hinc præcipitis dat.

Auceps præterea dabit aucupis euariando.

¶ In Abs.

Hic dat arabs arabis: trabs hæc trabis euariabit.

Ennius ipse trabes in recto protulit olim.

¶ In Ebs.

Plæbs hæc dat plæbis: plæbes hæc rite bei dat.

Stattius in quinto dixit: fremit impia plæbes.

Cælibis: at cælebs hic hæc uariare monemus.

¶ In Ybs.

Esto chalybs chalybis ferrum: populi chalybes sunt

¶ In Obs.

Scobs scobis hæc poscit scrobs h hæc dat scrobis ap

¶ In Vrbs.

Vrbs urbis uariat: reliquis tu casibus adde.

¶ In Aps.

Daps dapis hæc generat.

¶ In Eps.

Incerti generis dat adeps adipis genitio.

Varro adipis illa dixit: dum rustica tractat.

Auceps præterea dabit aucupis euariando.

¶ In Yps. In Irps.

Cinypis hic cinyps: est & fluuius garamantum.

Stirps stirpis nomen romanum dicitur esse.

Vt trabs siue trabes: plæbs plæbes: stirps quoq: stir.

Dicimus: æneidos primo tibi Seruius auctor (pes

¶ In Ops.

Aq: pelops pelopis: hydrops hydropis habeto.

¶ In Et. It. Or.

Vrbs est italiæ nepet hoc quod non uariatur.

Liuius hoc nepete scripsit minime uariando.

Hoc git git retinens: minime tu flectere debes.

B iiii

DECLINATIO

Sunt omnis generis tot quot: pluraliter usq.

¶ In Vt.

Ferre caput capitis nolens: occiput occipitisq.
Sincipitis profert hoc sinciput in genitiuo.

¶ In Ax.

Fax faciatq; facum pluraliter edere debet
Format abax abacis: plerunq; abacus reperitur
Pharnacis hic pharnax proprium uultuq; secūdo
Lucanus dixit: nec pharnacis arma relinquo

¶ In X. pro ablatiuo.

Si tenet x nomen: sextum uariat per e nobis.
A face fax: pellex a pellice. nix niue monstrant
¶ Tu tamen exci: pias uerbalia uix retinendo
Adiectiua simul: quoniam dant i uel e sexto
Hinc a uistrici uistriceq; dicito uistris.
Hic hæc hoc atrox atroci fert & atroce
Sic etiam le q; li debet formare supellex.

¶ In Ex.

Grex gregis: inde gregum plurali iungere debet
Illicis hæc ilex: rex regis: lex quoq; legis
Fert senis: hicq; senex: exlex exlegis habebit

¶ In Ix.

Pistris hæc piscis: pistris dat genitiuo
Hæc pistris naus dat pistris: seruius auctor
Fert decimo uates in pistrin desinit alius.
Pistris adest balbum scito proferre secundo.
Hi ne poterit pistris uel pistris bælua dici.

¶ In Yx.

Styx stygis atq; stygos uariat: gi tertius effert.
Hanc styga siue stygeni: styx o stige sextus habeto.

¶ In Ox.

Nox noctis: dat ium pluraliter in genitiuo
Vox uocis uocum plurali iungere debet.

¶ In Vx.

Nux nucis atq; nucum: dux dat ducis adde ducūq;
Faux faucis dai ium: pollux pollucis & effert.

¶ In Alx.

Falx falcis generat: plurali tradit iumq;
Pro pede calx calcis dat ium pluraliter apte.

¶ In Anx.

DECLINATIO

XIII

Lanx lancis per ium plurales dat genitiuos.

¶ In ynx.

Inx.

Lynx lyncos lyncis:lynxum uariare notamus

Sphinx sphingos sphingis:sphingum grūs hēbit.

¶ In Vnx.

Quincunx quincuncis:Sexcunx sexcuncis habeto.

Coniugis at coniunx:plurale tamen facit in gum.

¶ In Arx.

Arx arcis formans per ium plurale tenebit;

¶ Quarta declinatio. Tit.iiii.

Quarta grūs sumit primū muliebre ue neutrū

Terminat us quartā:uel & u flectēdo latine

Quæ dāt us quartæ:sunt mascula scēmicq;

Denotat hic cultus:domus hæc ostendit aculq;

Dans u dic neutrum:ueluti cornuq; genuq;

¶ In Vs.

Rectus in us quartæ:dabit us longum genitiuo.

Poscit u ternus:quartus dabit um:uocitan sq;

Est similis recto:sextus tamen u retinebit.

Vs recto plurale dabit:quarto quoq; quinto.

Fert genitiuus uum:dat ibus ternus quoq; sextus.

Sicq; manus manibus:fructus uel fructibus edit.

Quæ tamen u seruant:licet hic aperire latinis.

¶ Artibus hic artus uariat:non artibus autem.

Ars artis quoniam facit artibus euariando.

Arcubus arcus item flectit:quando arcibus effert.

Arx arcis:partus dat partibus:haud tibus autem;

Pars partis quoniam plurali partibus addit.

Artus & arcus ubus discrimine dant quoq; partus

Præterea lacubus lacus hic:tribubus tribus hæc dat

Ficubus hæc ficus:portus quoq; portubus inquit

Hæc acus his acubus:quercus his quercubus affert.

Hic aut hæc specubus specus edere debet ubiq;

Questubus hic questus flectit signando querelam

Testis enim ualla est:pro lucro questibus in fit

Sumit i pro lucro:tenet u quum signo querelam

¶ Euentus ueluti uisus uariabitur usq;

Hoc tamen euentum plurali euenta reflectit;

Partibus in Cicero:nam euenti causa notauit.

Euentum dici poterit quodcunq; erit actū:Lucre. i

DECLINATIO

¶ Abiussu legi: & permissu: non tamen ultra.
 Syllius in sexto inono: & iussu tamen inquit.
 Pelignus quarto iussi quoq; protulit huius.
 Inde hæc iussa fluunt.
 Casibus u cunctis: quarto tamen um dat lesus.
 Centimanus proprio genitiuo centimanus dat.

¶ Ficus.

Hic ficus ficus uitium: quartæ atq; marini.
 Hæc ficus ficus pomum ci & cus erit arbor.
 Grammatici sexto prudens sic colliget omnis
 Valla tamen primo uitium uult esse secundæ.
 Pro arbore uel fructu dat quartæ datq; secundæ.
 Hic ficus fici pro fructu Plynus inquit.
 Hæc ficus fici: sed pro arbore ponitur usq;
 Hæc ficus ficus pro fructu ac arbore dicunt.
 ¶ Hic ficus ficus uel fici igitur uitium di.
 Hic ficus fici fructum solūmodo dicas.
 Hæc ficus ficus fici: & pomum sit & arbor.

¶ In V.

Rectus in u quartæ nunq; uariabitur ulli
 Post u tres casus pluralis sumere dic a.
 Cornua demonstrant: genitiuus uum retinebit.
 Tertius ac sextus dant cornibus u per i uerso.

¶ Quinta declinatio. Tit. v.

Quinta gen⁹ triplex fert masculeū muliebre
 Incertum iungas: sunt meridies acies ue:
 Hic aut hæcq; dies exempla per oia cuncta
 Nomen in es longum quintæ finire docemus.

¶ De genitiuo & uocatiuo.

Consona præcedens es quintæ: sumito præbes.
 Tradite correptam genitiuo siue datiuo.
 Nāq; bei formati fideiq; fides generabit.
 At si præcedet uocalis: longa manebit.
 Ostendit facies faciei: sine diei.

¶ In quinta ueteres recto similem genitiuum.
 Ars sicut Diomedis ait uariare solebant.
 Hæc acies huius acies tibi testis adesto:
 Grammaticus uero genitiuum siue datiuum.
 Flexerunt ueteres dixit: ueluti quoq; sextum.
 Indicat hæc acies: huiusq; acies: huic acieq;.

DECLINATIO XIII

82

Pro fideiq; fide peligni tertius inquit.
 Prima fide: uocisq; rata tentamina sumpsit.
 Utq; fide pignus: sexto quoq; protulit. idē. in met.

¶ De accusatiuo: uctō: ablatiuo.

Quartus in em finit: quintus recto similatur.
 Ablatiuus in e producto finiet usq;.

¶ De plurali quintæ.

Sunt similes recto: primæuo tres bene casus.
 Ast ablatiuorum iungere uult genitiuo.
 Tertius aut sextus pluralis finiet ebus.
 Quintæ plurales fugiunt tres nomina casus.
 Tris tantū poscunt: rectum quartum uocitantem.
 Illa tamen retinen casus pluraliter omnes.
 Hæc res atq; dies facies uel iungere debes.
 Nāq; cato facierum inquit ite summa docebit.
 Aeneidos quinto interpretes profert aciebus.
 Vitur ille idem speciebus saepe secundo. g.
 Latius in summa flectendi perlege lector.

¶ Patronymicorum formatio Ti. yi

¶ St patronimicum: formāt quod noīa patrū
 Dumtaxat græcis.
 Dāt patronimicū par abusus nomina auog
 Et matrum: fratrum: regionum: condicq; torum
 Et regum ac urbis: de quolibet accipe testem.
 Est athlantiades ab auo cyllenius ipse.
 Romulus iliades a matris nomine fertur.
 Sic phæthontides phætonis dico sorores.
 Troia creat troas: fert æmonia æmonis apte
 Cuius athenarum thesides: cecropidesq;
 Argolis urbs argos format colchi quoq; colchis.

¶ In des patronimica;

Des patronimicum retinens: dic esse marinum
 Sicut priamides: pelides: nestorides ue.
 Rectus in as græcis: sed in æ faciens genitiuum.
 Fert patronimicum per ades: pelias peliæ sic
 Peliades profert: aeneas aeneadesq;.
 Aenides contra normam. Maro protulit olim. Pr.
 Seruius in nono fert Aeneas illud habere.

DECLINATIO

¶ Rectus in es græcus: si forte dat æ genitiuo.
Sumit ades uel ides: potius sed ades reperitur.
Inde butes butades: corinetes iure tides uult.
Nec patronymicum genitiuos primiꝝ tiui.
Vincere deberet lector: nisi syllaba in una.
¶ Ast anchisiades anchises pro anchisades fert.
Laertes etiam laertiades generabit.

¶ Ei genitiuus habens: aut i: uel & is uariando.
Finit ides: priamus priami sic priamides fert.
Nestorides nestor dans nestoris edere debet.
Belus belides: lycomedides tamen aiunt.
Peleus pelides: thesides dat tibi theseus.
I longū sed enim pro i ponimus ut docuerūt. P.
Quod dat ii: uertit per a tunc i suscipit & des.
Inde menetiades uult ferre menetius apte.
Inuenies autem quandoq; elementa poetas
Addere & eximere: & sic peliades reperitur
His pro pelides: hi deucalides quoq; dicunt.

¶ In As in isi in ne patronymica.
Fœmineum certe uel in as uel in is reperitur.
Aut neut nerine: uel pelias æolis atq;
Fœmineum recte fit de mare: idem remouendo.
Æolides monstrat dans æolis: æneastesq;
Aeneas formans: licet æneis Maro dicat.
I longum retinens prædes semper muliebre
Fert is uel eis: thesides theseis atq;
Theseis monstrat: nerides nereis adde.
Nereis ingreditur fert undecimo ubi naso.
Et tibi ob inuidiam nereides increpiterent. Propi

¶ In ne patronymica.
I longum retinent in ne certe ante supremum.
Si uocale tamen non sumit i primiꝝ tiuum.
Inde adraſtine adraſtus: nereus quoq; recte
Nerſne format: si sumit i primiꝝ tiuum
O longum præ ne reperitur: iam bene pandit
Acriſius: quoniam bene dicitur acriſione.
Hinc poſſeſſium acriſioneus Maro proferit
Acriſioneis Danae fundasse colonis
Grammaticus meminit: tamen inquit Seruius illic
Acriſioneis danae patronymicon eſſe.

DECLINATIO

XV

¶ Patronymicorum declinatio. Tit. vii.

Lectuntur primæ ceu patronymica nomen
Quæ dāt es recto: sed mascula semper hñtur

¶ In des patronymica.

Tyndarides rectus: sit tyndaridæ genitiuus.
Sicq; datiuus erit: quartus den iure tenebit.
Deq; uocatiuus uel sextus sumere debent.
Hi dic tyndaridæ: genitino tyndaridarum
Tyndaridumq; simul: dic tyndaridisq; datino.
Tyndaridas quarto: sed quinti tyndaridæ sunt
Tyndaridis sexto: pelides: mestorides sic.

¶ Teste quidem phoca: dant patronymica semper
N quarto potius: de monstrat scipjades id
Scipiaden faciens: sed flaccus scipiadam fert.
E quinto & sexto patronymicon accipit in des.
Atrida hic uoluit uariare Propertius olim.
Non ita dardanio gauisus atrida triumpho

¶ In As: patronymica.

Pelias hæc format genitiuum peliadis dos.
Fert huic peliadi: sed peliadem da ue quartus.
Pelia uult quintus. peliade sextus habebit.
¶ Peliades rectus: genitiuus peliadum fert.
Tertius aut sextus retinent ibus. addite quarto.
Peliades nostro: græcus peliadas effert.
O dic peliades. uel in as ita flectito cuncta.

In is: patronymica.

Tyndaris in recto: genitiuo tyndaridis dos.
Dic huic tyndaridi uult quartus tyndaridem da
Tyndari clamato. sexius ride sumere debet.
¶ Hæc dic tyndarides: genitiuo tyndaridum dic.
Hic ridibus uaria: quartus das des retinebit.
O uult tyndarides: ridibus tamen ultimus effert.

¶ In E græca. Tit. viii.

Dans productū muliebre genus sibi quærit
Vt libye euteipe nerine: græcula cuncta
At libye libyes græcorum more reflectit
Huic libyæ: quarto libyen. libye. libye post.
Penelope sic & nerine sic quoq; plura.
Moreq; romano libya hæc libyæ uariamur.

DECLINATIO

¶ Oſto nomina ſecundum modum
pronominum imitantia. Tit.ix.

Unus & uniuſorſus totuſ: & ulluſ.
Vlliſ generatim nulluſ nulliuſ: & alter
Alteriuſ. ſoluſ ſoliuſ dat genitiuſ.
Fert uter utriuſ. aliuſ generabit aliuſ.
Vnuſ: uel ſoluſ: totuſ quoq; dant uocitantem.
Neuter neutra quidem neutruſ: neutriuſ habebit
Vel neutri neutra neutri bene flectere poſſum.
¶ Flexerunt ueteres oſto iam nomina dicta.
Doctuſ docta uelut doctum uariare ſolemuſ.
Dicimuſ ipſiuſ: ueteres ipſi uariarunt:
Sic illi ac iſti: nunc iuſ cunſta tenebunt.

¶ Carentia uocatiuiſ. Tit.x.

Quinto iure caret quod partiet atq; negabit
Distribuit ue reſert nomē ue interrogat oē
Inſinita ſimul. monſtrat tibi nulluſ & alter
Ac aliuſ qualis quiſ quantuſ quilibet ulluſ.
Alteruter talis uel tantuſ uter uel uterq;
Sic etiam bini & terni quini quoq; deni. Pr.

¶ Compoſita e duobuſ rectiſ. Tit.xi.

Si componuntur duo recti:ambo uariantur.
Hinc quintuſ fabuluſ: quinti fabii generabit:
Alteruter debet rectuſ uariare ſupremuſ.
Sic & holuſatruſ roſmarinuſ uariantur.
Roſmarini nam roſmarinuſ habebit.
Latius in ſumma flectendi cunſta probantur.
Tulliuſ atq; Cato: ueteres alii quoq; pluſ
Hinc inde alteruter uoluerunt flectere quondam.

¶ Cōpoſita ex recto & obliquo. Tit.xii.

Obliquuſ recto coniunctuſ non uariatur:
Idq; pater patriæ patriſ patriæ bene pandit
Sic plæbiſcituſ plæbiſciti uariabit.

¶ Cōpoſita e duobuſ genitiuiſ. Tit.xiii.

Bini compoſiti genitiui non uariantur.
Iſtiuſ idq; modicuſ: moduſ pandere poſſunt.

¶ Carētia caſu & numero. Tit.xiiii.

Hæc aliquoſ renuūt caſuſ: numeruſ uſ utrūq;
Fors a forte dabit. maſt: maſte: hi quoq; ma.
Hūc laterē lateſ ac lateres lateſ teribuſq; (ſti

DECLINATIO XVI

84

Hic later in primo Virruuius utitur ipse.
Sponte petit sextum:spontis fert uarro secundo:
Spontis item cellus primo in titulo quoq; dixit:
Sæpius inuenies ditionis uel ditioni:
Accusatio ditionem: cum ditione.
Flamine plurali dat flamina: flaminibusq;
Huius erit tabi tabo: a tabo quoq; tantum.
Hæc tabes tabis recipit tabem quoq; tabe.
Lentæ inquit tabis post sextum Liuius autor.
Est recti satias saties uel cætera defunt.
Suppetiæ tantum: uel suppetias reperimus.
Inficias solum. de quo Laurentius ample.
Ipsa lues: luis: atq; luem: lue: flectere debet
Hic astus ue astus astu & pluraliter astus.
Aleo uult rectum quintum quoq; ganeo iungas.
Sed ganeonem Cicero pro sextio inquit.
Hoc & tantundem genitiuo tantidem effert
Accusatio tantundem: dicitur Natu.
Verberis atq; beri solumq; a uerbere dicas.
Verbera plurali declinat tertius ordo.
Abusu legi & permisso: non tamen ultra:
Hoc plus pluris habens plure & pluri uariabit. Pr.
Ast adiectiuum plurali dicimus esse.
Nam plures & plura tenet uel plura quondam.
Huius opis dat opẽ: uel ab hac ope. nõ tamen ultra.
Plurali cunctis id casibus omnibus hæret.
Dic uicis in patrio: quartoq; uicem uice sexto.
Pluralis genitiuus abest: reliqui tamen in sunt.
Hæc uis uis huius. quarto uim. ui quoq; sexto.
Plurali cunctos debes tu iungere casus.
Vires plurali tradit nunci: uis tamen olim.
Has uis hinc dixit Lucretius ipse secundo.
Viscere dumtaxat sic obliice iungito sexto.
At totum plurale petunt. Phoc.
Dixerunt uiscus lucilius atq; serenus.
Tranquillusq; etiam uitelli gesta renarrans
Utitur & cellus sæpissime. tu quoq; dicas.
Tu precis atq; preci prece solum flectere debes.
Quarta precem Plauti comœdia protulit olim.
Huic frugi. hanc frugem. fruge & plurale tenebunt

DECLINATIO

Hæc frux & fruges recto tribuere uetusti.

¶ Os mare. far. mulsum. uinū. mel. ius quoq; mox.

Aes. defrutūq; forum. rus. tus. simul hordea. iunge

Plurali recto quarto quinto quoq; tantum.

Oribus. ac maribus. uinis. moris reperitur

Aeribus ac ærum.

Vergilius profert octauos atq; oribus ora.

In decimo dixit: quinquaginta oribus ignem.

Oribus & profert Tulli natura deorum.

Iuribus ut legi Lactantius utitur ipse.

Plinius in tertio dixit quoq; iuribus olim.

¶ Quæ carent plurali: nel singulari. Tit. xv.

Pluralem sugiūt hominū uel nomina diuuz:

Montis: sylvarum. fluuiorum: siue locorum

Urbs item: quandoq; tamen pluraliter usus.

Declinat solum: fundi docet atq; Velitræ.

Inuenies etiam fabios mariosq; catones.

¶ Masculina singularia. Tit. xvi.

Illa quidē numeri primæui & mascula sunt

Sanguis sal. pontus. mundus. paluis simus aer

Et penus: & uesper: genuinus carcer & æther

Muscus: sol: fumus: limus: ueneris quoq; cestus

¶ Legimus at mūdōs: salibus: fumos quoq; fumis.

Pulueres ac soles uel solibus ipse relegi.

Tum natura deum Ciceronis fert genuini.

¶ Fœminina singularia. Tit. xvii.

Sunt hæc fœminei numero flectenda priori

Gloria: fama: salus: sapientia: cum lue. tabes

Tum sitis & proles: amentia: pax: humus atq;

Pernities ue penus: contagio. uespera: gaza

Pix: saniesq; fames: rabies eloquentia: arena

Mors caries ue: fides: lux: uitaq; uel fugatellus

Sic quoq; paupertas: soboles: dementia: culpa.

Adde senectū simul ue senectus: adde iuuentus.

Sic & auaritia: uecordia: siue iuuenta.

Sic etiam labes: infania: sic quoq; plura.

Lucibus & luces: uitas: paces reperitur.

Sic & amicitias: labes: gazas: & arenas.

Flaccus ait paces: plaut⁹ quoq; pacib⁹ inqt. in Ps.

Inuenies etiam relegendo plurima lector.

¶ Neutra

DECLINATIO

XVII

¶ Neutra singularia

Tit. xviii.

Nutra nefas: seniu: uirus: adonatq; macellum
 Pus ue soluz: letum: scenū: nil iungito cœnū
 Fas: uulgus: pelagus: ue gelu: uer: mānaq; pascha
 Iunge crocum: uiscū: mane: æuum iungito lac: hiri
 Haleci: iustitium: barathrū simul addere debes.
 Tum nihilum ue piper: triticū ue penū: loliumq;
 Adde salum: uirumq; nihil: ue sperq; necesse.
 Hinc miliū plumbū: ferrum simul: atq; oricalchū.
 Sic cicet: ac oleum: stannumq; lutumq; notabis.
 His autum argentum uel acetum iungere debes.
 Inueni loliis: æuis sola: iunge macellis.
 Staius in decimo fert sparsa oricalchalca renident
 ¶ Arida uel liquida: ad mensuram quæ referuntur:
 Aut pondus: minime numero flectuntur utroq;
 Id triticum monstrat: scœnum: cicet: ac oleum: mel:
 Multa tamen ueteres ex his pluraliter edunt:
 Hordea farra uelut mellas: & frumenta: q; uina:
 Defruta: mulsas: fabis: mustis: uinis: quoq; lentes.

¶ Masculina pluralia.

Tit. xix

Primores: proceres: cani: liberiq; penates.
 Maiores: seniores: supiue fori quoq; manes.
 ¶ Primates ue sales: fasces antes codicilli.
 Carceres & casses: pisces: uepresq; quirites.
 Inde pugillares: fasti: mores: luceresq;
 Cancelli atq; lares: racientes inferi & adde.
 Sunt etiam locri: gabii: ueii quoq; sentes.
 Natales: oculi: uel amores addito ludi.
 Circenses: gemini: geniales atq; minores.
 Posterī & annales optimates numerentur.
 ¶ Inuenies procerem ue quiriti siue quiritem.
 Inde pugillarem: sed pugillaria quondam
 Ipse catullus ait. Naso quoq; uepre notauit.

¶ Fœminina pluralia.

Tit. xx.

Plurali numero muliebria iuncta canemus.
 Indutiæ: feriæ: lactes: nonæ ue calendæ.
 Aut idus: thermæ: paleæq; seu nūdina: diræ:
 Primitiæ: excubiæ: exuuiæ: uel litteræ: tricæ
 Inde plagæ: sordes adduntur: supperiæ ue.

C

DECLINATIO

Gratiæ quando deæ dicuntur iungitò crates.
 Aedis sit tēplum:templa atq; domus tamen aedes;
 Inferiæ:exequiæ:inficiæ:cautesq; minæ ue.
 Quisquiliæ:ambages:& opes:nugæ quoq; cunæ;
 Blanditiæ:phaleræ:insidiæ latebræ simul insunt.
 Nuptiæ & illecebræ:scalæ:maresq; genæq;
 Hinc inimicitia:tenebræ scopæ ue notentur.
 Antiæ:quadrigæ:antemnæ:grates quoq; ualuz.
 Reliquiæ ue fores:clitellæ:siue latinæ;
 Manubiæ bigæq; facetiæ delitiæq;
 Hinc cerimonie:decretales quoq; trigæ.
 ¶ Hæc lactis:paleam reperitur & inde latebra.
 Blanditiæ:ambages:& diræ huius gratia biga
 Huius quadrigæ:cerimonia:delitiæq;
 Hinc inimicitiam:foris atq; forem fore legi.
 Illecebramq; genæ in patrio:naris quoq; nare.
 ¶ Ars uult quæ constant ex pluribus:esse latinis
 Pluralis solum:uates tamen & secus aiunt.S.
 Cancelli id:paleæ:bigæ:scopæ quoq; monstrant.

¶ Neutra pluralia. Tit. xxi.

Hæc numero soli plurali neutra tulerunt.
 Illia iustra simul:præcordia:moenia castra.
 Rostra quidem:tempe & cunabula:seria:liba
 Arma:ingataut spolia:& sic exta:mapalia ferra
 Adde intestina:& sponsalia milia tesqua.
 Spectacula:effataatq; cibaria classica:pondo.
 Bastra:cithera simul carchesia:tenthysa flabra
 Inde parentalia:& solēnia iungimus iisdem
 Lumina:uel lachana:& magalia cōnumerentur
 Orgia iusta simul coniunge ceraunia dictis.
 Ostrea ttipudia:& palearia:pascua iunge
 Nomina festorum:quod bacchanalia monstrant.
 His quoq; iungentur ue georgica:bucolicaue.
 Tu plura inuenies istis relegendo latinos:
 Sæpe iugum:& spoliū:libum quoq; legimus ipsi
 Lumen itē pro oculis:lachani fert ille catinū.hor.

¶ Masculina i singulari. i plurali neutra. Tit. xxii

Hæc priò i nūero sūt 'mascula:neutra secūdo
 Dindymusi:ferus:uel tartarus:is marus atq;
 Mænalus addas:uel ænarus adde & auernus

DECLINATIO XVIII

86

Massicus appones seu gargarus adiiciemus.

Pileus. his etiam iungatur carbasus ipse.

Maximus hoc pileum dixit: ceu summula pandit.

Supparus hic tribuit plurali suppara rig.

Est etiam neutri generis nam supparum aiunt.

Sibilus hic profert hæc sibila: liq. latinis.

Baltea siue rei plurali balteus inquit.

Ipse iocus ioca siue loci retinere notatur.

Sicq. locus loca siue loci uariare ualebit.

Fœminia in singulari: in plurali neutra. Tit. 23.

Estilia in numero plurali quare supellex.

Intybus hæc phocastidiomedes hic docet ipse

Intybus inflectit: recte plurale marinum

Intybum & hoc debet pluraliter intyba ferre.

Plynus hoc pacto uariat.

Arbutus arbor erit: pluraleq. totos retinebit.

Arbutum erit pomum pluraliter arbuta flectens.

Neutra i singulari: plurali masculina & neutra. tit. 24.

Hoc porrus hi porri porra hæc pluraliter edit.

Sic frænum & filum uariant rastrumq. forumq.

Hoc cælum hi cæli: sic argos suscipit argi.

Neutra i singulari: plurali fœminia. Tit. xxv.

Hoc epulum neutrale tenens epulas uariabit

Sic quoq. delitium: pluraliter edere debet

Balq. neum nea siue neæ poterit uariare:

Diuersi recti in eodẽ genere. Tit. xxvi.

Iusdem generis rectus diuersus habetur.

Ahic arar hic araris: simul hoc iter hoc itinereq.

Hic titan titanus ite: gongrus quoq. gonger

Delphinus delphin: delphis simul euariatur

Hic arabus uel arabs: abacus uel abax repperitur.

Prosperus aut prosperue nouember siue nouẽbris

Aethiops æthiopus: Teucer teucrus bene fertur.

Euander tymber simul euandrus quoq. tymbrus.

Hæc apis hæc & apes: plæbs plæbes dicitur apte

Heros atq. heron: minos minonq. tulerunt.

Tum ligus atq. liguri: uel achilleus hic & achilles

Gobios hic aiunt uel Gobio: sic Elephas hic.

Hic elephantus habet. fors hæc uel sortis habeto

æpe trabses quondam: modo trabs uariatur ubiq.

C ii

DECLINATIO

Dicimus hæc lampas: plantus dat lampada rectos
Mugilis, aut mugil: phorcyn phorcys quoq; phorc?
Hic cucumer cucumis ue feres: adipēs uel adeptsq;
Hic cinis atq; ciner: puluis quoq; puluer habebit
Vomis & hic uomer: tybris aut tyberis, reperitur
Hæc cassis legitur uel cassida, quod Maro dixit.
Hic labor atq; labos: lepor hic ue lepos? quoq; legi
Hic honor aut hic honos: arbos hæc arbo r habeto
Hic odor hic & odos: uapor atq; uapos reperimus.
Clamor & hic clamos, fabius docet omnia primo.
Eius amos retinet plauti comœdia quinta.
Dicimus hic torris: torrus tamen Ennius inquit.
Hic tapes: hocq; tapete: simul dixere tapetum.

CDuplicis noia declinationis. Ti. xxvii
R dinis hæc sunt: tum quarti, tūq; secundi
Hæc laurus quercus cornus ficus dom? atq;
Arquus cælestis, colus hæc, uel iūgito pin?
Hic animal cancer cancri est: cælesteq; signum.
Canceris hoc cancer morbum tamen esse notatur.
A celso morbus cancer cancri quoq; fertur,
Insomnis solum uelut ex somnis reperitur.
Semisomnus enim uel semisomnis habetur.
Acer & infirmus uel inermus dic hilarusq;
Acris & infirmis uel inermis dic hilarisue.
Dic biugus biugis: sic quadriugus uariatur,
Infrænusq; etiam: sic exanimus uel inermus
Vnanimusq; simul.

CA quis & qui deducta. Ti. xxviii.
Post qs. nā, q. piā (sine q) coniuge, putas, q
Si, ne, alius, num qs. simul en pponere debes
Dam, uis, cūq; liber (sine quis) q cōtinet apte
Quisq; uel quicqd recti est: quarti quoq; quicquid
A quoquo retinet uel quaqua rite su premus,
In plauto mulier fert cistellaria quisquis.

CComposita pnomina. Ti. xxix
Idem eadē uī idē: certe is demū quoq; formāt
Fert ergo met recte cūctis in casibus: unus
Pluralis numeri ceu nostrum sumere uitat.
Met datur obliquis tu cunctis attamen omnis
Pluralis capiunt casus: præter genitiuum.

GENERA XIX

Non dixere tunc: uerbum quia posset haberi,
Tutemet in recto tantumodo: tute ue fertur.

Tu suimet sibi: met semet quoque saepe uidebis.

Sunt tete: meme: sese: quarti quoque sexti.

In sexto pte breuem capiunt pnoia quinque

Possessina quidem: nostra pte mea pte tuapte

Aque suapte simul uestrapte ue pandere possunt

Hircius ac Cicero dixerunt saepe suapte.

Ingenio plauri comœdia quarta tuapte.

In decima quarta legi dixisse meapte.

Casibus antiqui ce dederunt omnibus olim.

Hic hæc hoc: quare dixerunt hicce uel hecce.

Hocce simul: reliqui solam iunxere minores

Obliquis illis S quorum finis habetur.

Hinc huiusce tenet genitiuus: tertius hisce:

Hisce etiam recto plurali Comicus infit. in capti

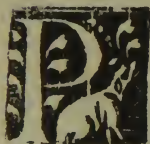
Hocce uel hasce tenet quartus: sextus capit hisce

Nobiscum dices tecum quoque secum.

Cum nobis cum te cum me cum se tamen olim.

Finit Carmen declinationis.

Carmen de generibus per Ant. Mancinellum,
Libro secundo.

Propria cuncta uix sunt mascula siue deo ge

Fœminei gñis mulierū noia sunt o:

Oē quidē mēsis nomē dicē ē marinū.

Auium nomina:

Sunt auium semper promiscua nomina lector.

Gallus gallinam retinens dic esse marini.

Sicque columbus erit. legitur nam saepe columba.

Iunge mari phoenix: lucani sextus habebit.

Aut cinis eoa positi phoenixis in'ara.

Bubo tamen cōmune genus retinere memento:

Grus etiam commune dabit: cōmuneque turtur:

Alcyon hic hæc dat: dicunt alcedo latini. Var.

Oestros apum species generi concede marino. Pl.

Flumina.

Flumina masculineum repetunt: rhenus bene pandit

Aut flumen rhenum sed Horatius inquit in arte.

Octauo tribuit Strabo Caucon sed muliebri.

Allia fœmineum peligni primus in arte.

C lli

DECLINATIO

Protulit enarrans sanguinolenta fuit.
 Et damnata diu romanis allia fastis. Luca. vii.
 Clauigeri & tanto est Albula pota deo. in fastis.
 ¶ Plémyrium neutrale genus dic poscere semp
 Crustumium neutro tribuis lucane secundo.
 In titulo primo terdeni Plinius inquit
 Elatum arcadiæ flumen steriles facit atq;
 Flumen Aphrodisium pyrrheæ.
 Atq; iugurthino neutrum Muthul ipse relegit
 Lethe orci fluuius retinet genus hæc muliebre.

Arborum nomina.

Arboris omne ferunt nomen muliebre latinum
 Hoc robur suber fert Plinius: hic oleaster.
 Hic rubus esto: frutex: cytisus: dumus quoq; uepres
 Manditur apta rubus gingiuis fertque serenus.
 Hæc tuber est arbor tuberes hinc Plinius inquit.
 Proq; suis pomis tuberes quoq; legimus: ipsi i Mar.
 Arboris hoc tuber nitium: fungus simul esto.
 Molle filer (fructicæ uult Plinius esse) maro fert.
 Pruni arbor spinus maris est: ut Seruius inquit.
 Hæc hebenus simul hoc hebenum dixere poetæ
 Est bdellium neutri neutri quoque balsama cernes.

Numeralia.

Omnia discamus quæ sunt numeralia: ab uno
 Ad tres flectuntur: monstrant unus duo tresque
 Quattuor ad centum pluralia sunt: generisque
 Omnis: nec uariant. A centum compositiua
 Sic etiam fiunt: tercentum comprobat istud.
 Ast ad nongentos pluraliter atq; ducentis
 Flectuntur ueluti docti doctæ quoque docta.
 Hoc centenarium dic ordinis esse secundi.
 Hoc & mille quidem plurali millia iungit.
 Mille etiam sumet pluraliter omne genusque.

In A.

N Omne a dans retinet primū genus atq; secūdu
 Cōmune & neutrum. muliebria dicimus illa
 Charta catapulta catarastra margaritæque.
 ¶ Officii nomen quod a terminat: estq; uirorum
 Dumtaxat: generi semper coniunge marino.
 Quid tibi demonstrat scriba hic: collegaue lixa

DECLINATIO XX

88

Additur his nautae: & populi scurra: sophista: poeta
 Perfuga iungatur: uel transfuga: siue lanista.
 Iunge planeta simul: scythae: uel citharista: cometa.
 Pincerna: Affecula.

Composita a uerbis: uel deriuata: reposcunt
 Pol commune genus. recte conuiua docebit.
 Patriq; cida simul: sic aduenae: grai ugenaeq;
 Caecicola: agricola: & sic plurima: dardanidaq;
 Sic homicida feras: autiga: pedisse quai uerna.
 Aemilius: Fabius: tum uarro: pedisse quae aiunt.

¶ Cetera si propria: aut appellatiua manebunt
 Foemineo tradas. ut curia: musa ueroma.
 Inuenies autem promiscua nomina quaedam
 Masculi generis: pandunt hic talpaq; dama.
 Quamuis haec etiam muliebri iungier aiunt.
 ¶ Nomen a dans neutrum romanum non reperit
 At graecum. ueluti problema: toreuma: poema.
 Ma'mona: uel ma'na qua hebraea hieronymus inqt
 Sunt elementor; bene nomina cuncta apud omnes
 Et neutri generis: nec declinatur ut. a. b.

¶ Nomina cuncta quidem pluralia. quae retinent a
 Neutrali generi debent adiungier usq;
 Arma haec armorum demonstrant: seria castra.

¶ In E.

Quod dat e correptum neutrale genus retinebit.
 Id mare demonstrat: praesepeq; siue monile.
 Ast cete: & tempe: pluralia neutra monemus.
 Virgilius quinto profert immania cete.
 Sapius hic cetus dixit Manilius olim.

¶ E dans productum muliebri genus sibi quaerit
 Euterpe: libye. graecorum nomina pandunt.

¶ In l. & y.

Nomen in i capiet neutrum genus illa docebunt.
 Moly: aepy: & dory: gummi: coniunge sinapi:
 Protulit at plautus: iteritur scelerata sinapis. in pseu.
 Et columella refert: fletum factura sinapis:
 Qualis & est gummiis terno in decimo tulit' idem.
 ¶ Sunt frugi: & nihili: nauci: uel mancipi: ut aiunt
 Obliqui: cunctis iunguntur casibus apte
 Idq; figurate: generi iunguntur & omni.

C iiii

GENERA

¶Omne genus quærit compositum per genitios:
Istius idq; modi:cuiusmodi pandere possunt.

¶In O.

Si dateo nomen:generi concede marino.

Aleo sit testis:labeo quoq; ganeo siue.

¶Nomen io retinens lector iucunde latinum
Non uerbale quidem:nec participale manendo

Masculo iungas.ut stellio:curculio

Histrion:centurio:qulbus unio:tallo siue

In sexto uallam cernes iunxisse libello

¶Si uerbale foret:uel participale:genus tunc

Fœmineum poscit.docet actio:lectio siue.

¶In go & do nomen:si uestitur o per i forte

Est muliebri quidē:cape uirgo hæc uirginis edens

Carthago:fuligo simul:dulcedo:cupido:

Est mulier uirgo:puer inuestis quoq; uirgo:

Marcellus docuit.quare hic hæc dicito uirgo.

Masculi generis dic esse cupido latine

Nomen amoris habes.**¶**Clam normæ tollimus isti

Ordinis hic ordo:uel cardinis hic quoq; cardo

Marginis hic margo:tamen hæc reperitur eidem

Cætera iam debent genus hic retinere marinum:

Bufo docet:mango:ligo:tyro:spadoq; mucro

At caro fœmineo generi coniungere debes.

Dantur homo bubo cōmunia nemo latroq;

Pondo genus neutrale tenet:pluraleq; semper.

Ambo duoq; simul maris & neutri reperimus.

Præsto omni generi cum sum coniungitur usq;

¶In V:

Postulat u neutrum:docet hoc cornuq; ueruq;

¶In G.

In c neutra duo reperimus.Iac simul halec.

Halec fœmineo generi quoq; iungier aiunt.

Cui portat gaudens ancilla paropside rubra

Halecem:sed quam protinus illa uorat.Mar.

¶In D.

Si d quidem finit nomen:genus est sibi neutrum:

Id quid demonstrat.uel quod tibi.sic aliudq;

¶In T.

In t neutra feras:caput hoc & sinciput q;

Occiput ostendunt:git uel nepet id notat urbem
Sunt omnis generis tot:quot:uel compositina.

¶ In Al.

Quum tenet al nomen: debes tu iungere neutro.
Vestigal pandit: ceruical: siue tribunal.
Sal maris est generis: neutro & iungere uetusti

¶ In El.

El breue dic neutri: fel: mel: q: exempla teneto.
Dantia productum: tamen el: sunt barbara cuncta
Musculi: ut gabrielue raphael: siue michael.
Balbus ait sexto: flagrant: crine michael.

¶ In Il.

Iunge mare mugil: pugil & tanaquil muliebri
Mugilis hic etiam recto tribuit iuuenalis.
Comunis uigil est: neutrali do: nihil: & nil.

¶ In Ol.

Ol dans est unum du mtaxat: scilicet hic sol.

¶ In Vl.

Hic maris est consul: communis praesul: & exul.
At phocas praesul generis docet esse marini.
Vrbs futhul: atq: mut hul flumen: neutralia ponis.
Crispe iugurthinæ conditor historiae.

¶ In Ama

Vtroq: in numero nequa genus omne tenebit.

¶ In Em.

Neutri est tantundem: totidem. pluralis & omniss

¶ In Im.

Cim uici nomen neutrali iungere debes.

¶ In Vm.

Si tenet um nomen: neutrali iungito semper.
Ut templum regnum: mulierum propria tolle.

¶ In An.

Quum graeci nomē dabit an: retinere genus uult.
Illud idem graecum: pan: titan: mascula sic sunt.

¶ In En breue.

En breue quæ retinent: sint a cano compositina
Ma sculeum quærun: ticeu tibi cen: tubi cenue:
Altera cuncta tenent: ueniquæ breue: dicito neutra
Ut numen flamen. solamen: iungito semen.
Ex cipitur flamen: pesten quoq: in empe marina:

GENERA

¶ In En productum.

Nomina si capient En longum: sintq; latina.
Masculleo trades: ut splenq; lienq; rien: ren.
Græca quidem syren: uel troezen: foeminei sunt
Hic athimen: damen: uel seben: mascula dicunt.

¶ In In.

In dat hic: ut delphin: uel phorcin: nomina græca.
Vrbis at eleusin proprium: muliebri tenebit.

¶ In On.

Vrbis in on proprium generi concede secundo.
Exemplum babylon: sidon quoq; sumitur apte:
Ilion at neutri: per ium uariatur apud nos.
Indicat Aufonius: mihi barbiton hoc retinere:
Dicens & chordas & plectra & barbita conde,
Barbitos hæc etiam reperitur Horatius hic fert.
¶ Sindon foeminei generis quoq; dicere debes.
Hic helicon: dæmon maris insunt: sic quoq; plura.
Hic pithon serpens: hæc pithon phocidis urbs est.
Quæ uero in græcis retinent on: neutra uocabo.
Si nobis on in um conuertere rite ualebunt.
Indicat hoc pæston: nam pæstum nos uariamus:

¶ In Ar.

Hic arar: aut araris: nar: lar quoq; iunge marino.
Par tenet omne genus: sic eius compositiua.
Omne aliud nomen romanum: quod dabit ar: sit
Iam neutri generis: laquear docet: atq; lupanar.

¶ In Er.

Quod dat er: & fuerit nomen fortasse secundæ
Sit matis: auster: ager: sacer indicat: ac oleaster:
Sin ternæ fuerit: ber: uer: dans: sit tibi neutrum.
Ver docet: & tuber: suberq; cadaueri: & huber.
Hic imber tollas: ex ipso compositum uel
Mulciber: october: september siue nouember.
Hic hæc puber habet: dans: puberis in genitiuo. S.
Hic hæc impuber componitur inde decenter.
¶ Præterea fortis terræ: si terna reflectit:
Sunt neutri generis: uelut hoc cicer: atq; papauer.
Et siser: & lasser: neutrum siler hoc quoq; sumet.
Hæc acer excipias aceris sibi dans genitiuum.
Hic etiam cucumer tollas: quia masculine fert.

Hoc iter accipiet: spinter simul: addito uesper.
 ¶ Altera cuncta maris generis dicenda monemus.
 Agger ut & passer: frater pater asser equester.
 Carcer & hic addas: uel cancer: siue paluster.
 Hoc cancer ueteres de morbo canceris aiunt.
 Ast mulier: mater: foemellum iure tenebunt.
 Hic linter graciosos hæc uariare solemus.
 ¶ Pauper cōmunis generis sit: paupera res est
 Plautus ait quondam: cōmunia sunt simul huber
 Degener: ac acer: celebris: alacerq; saluber.
 Quāuis saepe alacris: celebris uel acris ue salubris
 Foemineum faciant: tamen inueniuntur hic hæc uel
 Er uel is: in sexto uates tibi monstrat aperte.
 Anchises alacris palmas utraq; retendit.
 Hic uolucris: uolucris dabit hæc uolucris hoc q; a rex
 Cōsuetudo genus magis est er ferre marinū (sta
 Ac is foemineum: quorum neutralia dant e
 Hic celer: hæc celeris: celere hoc exempla teneto.
 Sic & equester erit ue pedester: siue paluster.
 Campester: si uester item: quibus adde sequester.
 Foemineum cuius phocas uult esse sequestra.
 Vnde nouates hinc dixit: pace sequestra.

¶ In Ir.

Ir tenet hic: ut uir: lenis: reuiri: uel abadir
 Neutrali gaddir iungit Salustius ipse.
 Hir pyr dic neutri: martyr cōmune reseat.

¶ In Or.

Or cōmune genus retinet per comparatiua
 Ut melior ue minor: foelicio: hic senior dat
 Ut probus edocuit: quod sergius asserit ample
 Plinius undecimo: sed dixit apes seniores.
 ¶ Cætera cuncta maris: ueluti doctorq; laborq;
 Foemineo generi iungas soror aibor & uxor.
 Coria quorū: mat mor: neutralia robor adoiq;
 ¶ Hæc cōmune genus græcor: more tenebunt.
 Immemorq; atq; memor: cōposita e corpore iūgas.
 Aq; decore: colore simul. uelut indecor hic hæc.
 Discolor addatur uel concolor atq; tricolor.
 Naso in amore tamen uolat inquit discolor agmē.
 Littora de lino fert uersicoloria quidam. Pl.

GENERA

Grāmaticus quinto memor hic hāc asserit esse:
 Atque trium generum phocas uult legimus inde
 Aeneidos quarto: iustumq; memorq; precatur.
 Hic hāc hocq; memor docuit quoq; dicier ille
 Post sextum: plurale tamen neutrale negauit.
 ¶ Auctor cōmune est si fertur ab auctoritate.
 Hic auctor tandem descendit ab augeo quando.
 Hāc austrix format, uerbalia cuncta per or sic:
 In trix foemineum faciunt. hinc uictor habebit
 Hāc uictrix: cultor cultrix: tonfor quoque tonstrix

In Vr.

Appellatiuum uolucrum: gentileque nomen
 X retinens: uel t prius uridic esse marina.
 Vultur id ostendit: pandit simul astur & anxur
 Hic anxur marcus: sed horatius hoc tamen inquit.
 Iunge mari sursur: turtur cōmune tenebit.
 Est cōmune ligur. ¶ Verbalia nomina ternæ
 Quando homini possunt imponi: tradito cuncta
 Cōmuni generi: demonstrat fūr simul augur.
 Masculei satur est: uariat quod rite secunda.
 Altera cuncta quidem neutralia dicit: pandit
 Hoc murmur sulphur guttur tybur iecur atque

¶ In Asi

As latium gentile tamen: commune norato.
 Arpinas frusinas possunt id pandere cunctis.
 Cætera foeminei generis dic esse: docebunt
 Hāc pietas probitas: generi concede marino
 Mæcenat lenas: hominum quia propria sunt.
 ¶ Illa marina ferunt boreas abbasque gigasque.
 Vas uadis mas as: simul his adiunge tyaras.
 Neutra tamen dicunt uas uasis: fasque nephasque.
 Omne genus nugas indeclinabile poscit.
 Hic hāc arcas habet nomen gentile pelasgum.
 Græca genus proprium nobis plerunque reseruāt.

¶ In Es correptum.

Es dans correptum: maris & si foemineique
 Ac adlestium neutri poterit tamen esse:
 Vult cōmune genus: comes id milesque teresque
 Achebes & præpes demonstrant. adde superstes
 Inquies & diues sospes iungantur & hospes.

GENERA XXIII

Antistes: quāvis antistita sospita possis
 Hospita foemineum lector iam tu reperire,
 Grammaticus quinto cōmunia protulit esse
 Hospes hebesq; teres sospes quoq; septimus eius
 Hæc eadem triplici generi coniuncta docebit.
 Astrablatium dant hospite sospite tantum
 Curtius in quarto descripsit; hebetia tela.
 ¶ Es cōmune tenens neutro coniungier aiunt
 Virgilius: Tereti mos est aptare flagello.
 Depositum tibi sospes erit dixit iuuenalis.
 Marmore diues opus liber inquit primus in arte
 Diues naturæ regnum quarto quoq; casu
 Maximus introitu uoluit proferre secundi.
 Neutrali generi iunxit Teres ipse Catullus.
 Lucanus scribit: Rerum nos summa sequetur
 Imperiumq; comes. ¶ Nam cætera pono marina
 Cum foemininis quæ consuetudine nulla
 Iunguntur gurges stipes poples quoq; trames
 Fomes uel cespes limes testantur abunde.
 In ges at excipias muliebria bina: tenente
 Obliquis etenim: seges ac teges indicat, istud.

¶ In es longum.
 Nomen in es longum: si quintæ fit tamen esto
 Foemineum: species acies exempla teneto
 Excipiturque dies: singulari nāq; marinum
 Vel muliebri dabit: plurali masculine dat.
 Meridies eius compositum sit maris usque.
 ¶ Cætera quæ retinēt es longū: propria si sunt
 Masculinei generis dicuntur: monstrat Achilles
 Iungitur his aries paries quoque sunt quia longi
 Tolle ceres muliebri. Appellatiua tamen si
 Attineant homini communia dicito: uates
 Vt locuples hæres, locuples neutrum quoq; fertur
 A pede compositum cōmune agnus retinebit.
 Summe bipes quadrupes ue tripes sonipes alipesque
 Plinius ac plures sed quadripedia dicunt.
 Cōpedis hæc compes muliebri genus sibi quærit
 ¶ Altera foemineum poscunt: uelut illa quies hæc
 Et cædes: uulpes: strages: labes: uel apesque.
 Siue lues: clades: sepes: nubesque: struesque.

GENERA

Merces mercedis: moles: proles: abies &.
 Hæc ualles etiam: sed uallis & hæc reperit, Virg. xl.
 Multitudo quidem pubes hæc poscere debet.
 Pro porco uerres generi coniunge marino.
 Hippomanes neutro recte concedere debes
 Hippomanes quod sæpe male legere noueræ, Viri

¶ In Aes.

Masculi præ est, Aes eris iungite neutro,

¶ In Is.

Aedilis: maribus quia solum conuenit est mas.
 Illa etiam lector generis dic esse marini
 Quis n præcedunt: aut ciuel consona duplex.
 Exempla ostendunt hic panis: funis: & amnis.
 Torquis item: piscis: fascis: fustis quoq; postis.
 Vestis: & hic axis: collis: sic ensis: & anguis.
 Hic unguis: mensis: follis simul: ignis: & orbis
 Hic cassis: torris: uermis simul addere debes.
 Dixerunt ueteres hæc amnis: funis: & anguis.
 Maximus in primo de Sylla hæc protulit anguis.
 Virgilius primo descripsit: lucidis anguis, in g.
 Corbis foemineo ianxerunt: masculoq;
 ¶ Tolle bipennis eis: muliebre genus quia poscit.
 Ast adiectiuum uates fecisse uidetur
 Vndecimo dicens: ferro sonat alta bipenni
 Fraxinus, excipias etiam commune canisq;
 Pestis feminei est: neptis: uestis quoq; nauis.
 Sic uallis: turtis: peluis: pellis quoq; febris.
 Restis: uel finis: uel clunis foeminei sunt
 Macsuleiq; simul. ¶ Maribus sed compositiua
 Aut ex foemineis: usq; adiectiua manebunt
 Communis generis dicuntur talia cuncta.
 Iccirco a sanguis commune exanguis habebis.
 Exangue & neutrum, sic exanimus generantur.
 ¶ Cuspis & hæc retinet: cōmune tricuspis habebit.
 Iungitur & neutro per casus scilicet ipsos
 Obliquos tantum, nasōis carmina magni
 In primo retinent: positoq; tricuspide telo
 Mulcet aquas rector pelagi. ¶ Dicaq; marina
 In patrio crescit quibus unica syllaba tantum.
 Vt lapis hic lapidis: pulpis sic pulueris huius

GENERA XXIII

Sanguinis hic sanguis uomis: cinis additur istis.
 Pulvis hetrusca tamen primoq; Propertius inquit.
 Atq; secundus habet: qui nunc iacet arida pulvis.
 Hic cucumer dat eris: cucumis tñ hic cucumis dat.
 Tollitur hæc cuspis: scemellum: cuspidis huius.
 Cassidis hæc cassis: lis litis: iaspis: & aspis:
 Glis glitis glissis: glis gliris masculeo da.
 Cætera iam retinent muliebri genus fere cuncta
 Quæ similem recto uariare solent genitium.
 Classis auis pandunt: puppis: messisq; securis.
 Vis: cutis: & bilis. strigilis. commune canalis
 Dat genus: at melius muliebri iungier inquit
 Seruis in terno. ¶ Verum si græcula dant is
 Id genus in nobis seruant: quod more pelasgum
 Hic paris: hic tybris: thetis hæc ægis quoq; tigris
 Commune est hostis: cuius testis. inuenisq;
 Additur & samnis: samnite ast Næuius inquit.
 Hic hæc dis ditis: dites & ditia format
 Commune est pubis: ceu quinto Seruius effert.
 Inde est impubis commune: impubeq; neutrum
 ¶ Agniola ueniens communi trade molaris.
 Nanq; adiectiuum ualeat esse: tamen quia sæpe
 Ad lapidem dentem ue simul uoluere referri
 Consuetudo frequens generi dedit ipsa marino.
 ¶ Si ad homines: aliasq; ualent res nomina iungit
 Tunc per e fac neutrum: dulcis testabitur hic hæc
 Hoc & dulce simul: tris uel plurima iunge.

¶ In Os.

Bis duo scemineum dāt os: cape dos simul & glos
 Gloris: cos arbor. ¶ Communia quinq; notantur
 Custos bos impos. compos simul: atq; sacerdos.
 Altera cuncta maris dixerunt esse latina.
 Ceu ros. flosq; nepos: mos moris. iunge leposq;
 ¶ Hæc duo neutra ferunt os oris: sic & os ossis.
 Iunge chaos neutro: melos argos. nomina græca.
 Sunt sceminini quoq; græcula suntq; marini:
 Hæc lemnos tenedos sint testes. hic logos heros.
 Hic hæc chitonimos Tortellius uelle notauit.

¶ In Vs breue.

Vs breue quod retinet: seu quartæ siue secundæ

GENERA

Arboris ac nomen muliebri genus retinebit.
 Ut myrrus laurus uel quercus siue cupressus.
C Appellatiua hæc muliebria cuiq; serunt orti
 Arctus christallus costus: quibus adde phaselus.
 Asta phaselus ait Naso tamen ille catullus.
 Quum tibi niliacus portet christalla cataplasma
 Marcus & ipse tulit.
 Iunge hæc prædictis nardus synodusq; papyrus
 Vannus abyssus item: diphthogus siue smaragdus
 Byssus & ægyptus. nardum costum quoq; fertur.
 Plinius ast etiam profert neutrale papyrus.
 Hæc atomus Cicero de fato dat muliebri.
 Carbasus hic phocas docet hæc at Seruius ipse
 Virgili quarto profert hæc galbanus idem
 Lucanus dixit: peregrinaq; galbana sudant. in. ix.
C Altera græcorum quæ sunt cõmunia nobis
 Id cõmune genus retinent: exempla teneto
 Hic hæc philosophos seu philosophus ppe nostros
 Hic hæc philocalos seu philocalusq; latine
 Post Sextum maurus cõmune ait esse tyrannus.
 Comuni generi dat pampinus & paradisos
 Supparus addatur: quia sic uoluere priores.
C Cætera uel quartæ prædictæ siue secundæ:
 Esse marina uolunt: metus hic animusq; docebunt.
C Hic ficus ficus: uel ficitu uirium dic.
 Hic ficus fici fructum solummodo dicas.
 Hæc ficus ficus fici & pomum sit & arbor.
 Flectendi carmen tibi latius omnia monstrat.
C Hic dat acus: quamquam foemello sapius hæret.
 Hoc acus ast aceris tibi sit purgatio grani.
C Seruius in quinto docet hic hæc iridis arqus:
 Irde pro hic arqus cicero huius ptulit arg. de. n. d.
 Ennius hæc arqus ponens quartæ associauit. Pr.
C Hæc humus hæc alius muliebria rite docemus.
 Hæc domus: hæc colus: sunt qrtæ suntq; secundæ
 Foeminei quartæ generis sunt illa noranda:
 Hæc anus atq; nurus socrus & manus & tribus idus
 Porticus. at pelagus neutrali tradere debes.
 Tam maris & uulgus q̄ neutri comperiemus.
 Virus habet neutrum: pluraleq; fugit ubiq;
Vult genus

GENERA XXV

93

Vult penus hoc penoris: penus hic hæc iūgito, q̄rtæ.
Sic specus hic hæc hoc, Priscianus.

¶ V's breue nomen habens: si tertia forte reflectit
Neutrali iungas: pandit tibi munus opusq̄.
Hic lepus esto maris: uenus hæc muliebri tenebit.
Est cōmune ligus: uetus omne reposcere debet.
Vult pecus hæc pecudis: pec' hoc pecoris generabit

¶ In V's longum.

Quæ dant us' longum: si sint monosyllaba: neutri
Sunt generis: monstrant pus tus, uel cætera cuncta
Tollatur mus hic: grus sus cōmune reposcunt.
Fœminei generis, uerum polysyllaba sunt.
Hæc uirtus incus tellus quoq̄ pandit abunde.

¶ In Aus.

Hæc laus accipietis: fraus hæc assumere debet.

¶ In, S, præcedente consonante.

Consona bina quidem nomen: si terminatq̄
Est adiectiuum triplex genus addere debes:
Hic hæc hoc expers prudens simul indicat istud.
Vult cōmune genus bistrors cælebsq̄ parensq̄.
Princeps ac auceps municeps serpens simul effrons
¶ Altera si fuerint monosyllaba: fœminei sunt:
Sed scrobs masculei reperitur: uel muliebris.
Arboris hic hæc stirps: generis tamē hæc retinebit.
Mascula seps pōs fons mūs dens mars dicimus esse
Sic & adeps forceps manceps quoq̄ iunge marino
Iunge triens quadrans dodrās sextās quoq̄ dextās
Varro adipēs illa dixit dum rustica tractat.
¶ Cætera cuncta uolunt: muliebri genus retinere:
Sicut hyems ue cohors.

¶ In Ax.

Ax adiectiuum nomen capiendū: tenebit
Oē genus: fallax hic hæc hoc monstrat & audax.
Cætera fœminei dicas: licet altera sæpe
Interponatur sibi consona: lanx uelut: & falx.
Pro pede masculei generis sit calx retinens x.
Calcs pro materia retinēs es fœmineum dic, Cap.
Hic dat abax: thorax: plerūq̄ abachus reperitur.

¶ In Ex.

Ex duo masculinum capiunt monosyllaba: grex: rex

D

GENER A

Altera cuncta tamen monosyllaba foeminei sunt
 Est comune filex: muliebria dicito uibex.
 Hæc ramex: forfex: forpex: carexq; supellex.
 ¶ Cætera (ni fuerint tamen adiectiua) marinum
 Dant genus: ut uertex: pollex: codexq; culexq;.
 Murex & ueruex: cortex hic hæc reperimus.
 Hicq; pulex: cimexq; senex: candex uel apexq;.
 Dixit amica senex: Varro tamen ipse uetustus.
 Virgilius pumex hic profert: hæcq; Catullus.
 Hic aut hæcq; latex quondam nunc iunge marino
 Imbrex incerti melius muliebri tenebit. S.
 Sumit obex hic hæc: melius tamen hic: monet idē,
 Exlex communi generi coniungere debes.
 ¶ Si uero fuerint hæc accidentia: poscunt
 Omne genus: simplex uel duplex pandit abunde.

¶ In Ix.

Quæ dant ix, breuis & penultima sit genitiui,
 Mascula sunt: fornixq; uatix exempla teneto,
 Sardonix hic hæc muliebri filixq; cicatrix.
 Cætera ceu lodix uel ceruix foeminei sunt,
 Iunge mari phœnix: lucani sextus habebit.
 Aut cinis eoa positi phœnicis in ara,
 Foemineis etiam uerbalia nomina iunge.
 Ut nutrix meretrix natrix quoq; si tamen istud
 Est species anguis generi concede marino.
 Fert natrix uiolator aquæ Lucanus in octo.
 Adiectiua genus ceu foelix omne tenebunt.

¶ In Yx.

Nomen in yx græcum est: patriumq; gen⁹ retinebit
 Hic phryx hic eryx: hæc styx sandyx cape testes.
 Et getulus oryx undena fert Iuuenalis.

¶ In ox.

Adiectiua quidem sunt ox retinentia cuncta,
 Hic hæc hoc atrox neloxue exempla tenebis.
 Foemineo generis nox & uox adde: celoxq;.
 Siue secunda docet plauti seu quarta thalia.
 Scapha cœlox proprie phoca tradente uocatur.

¶ In Vx.

Communi generi dux hic hæc iungere debes.
 Lux faux at dicas muliebria nux uelut & cryx

PRAETERITA XXVI

94

¶ In ynx & inx.

Incerti generis lynx est: muliebre tenet sphinx,

¶ In unx.

Coniugis at coniunx cōmune genūs retinebit.
Hic retinet quincunx sexcunx septūq; deunx hic,

¶ Finit carmen de generibus.

¶ Carmen de präteritis per Anto.

Mancinellam Libro tertio.

Primæ coniugationis præterita.	Titulo.ii.
Secundæ coniugationis præterita.	Tit.ii.
Tertiæ coniugationis præterita.	Tit.iii.
Quartæ coniugationis præterita.	Tit.iiij.
Carentia præteritis unde accipiunt	Tit.v.
Verba in or quomodo præteritant.	Tit.vi.
Præterita e diuersis instantibus deriuata.	Tit.vii.
Neutropassiuæ.	Tit.viii.
Carentia tpibus modis psonis numeris.	Tit.ix.
Odis noui: memini: cepi: pepigi.	Tit.x.
Impersonalium præterita.	Tit.xi.
De quattuor uerborum formis.	Tit.xii.

¶ Primæ coniugationis præterita. Tit.i.

I Nstantis persona solet formare secunda
Præteritum: uertens S in ui: ducitur ergo

A canto cantas: cantau. Regula præsens

Actiuis neutrisq; simul primo ordine seruit.

¶ Cœno cœnaui cœnatus sum quoq; reddit,

Potau: potui: potatus sum reperitur.

Iuro iurau: & iuratus sum generabit,

A titubo ueniet titubauit: uel titubatus.

¶ Præteritant in ui diuisas infima quædam:

Nanq; domo domui: crepui crepo sumere debet.)

Discrepui: pauiq; simul fert discrepo rite.

Increpui uerum tamen increpo semper habebit,

Bis tamen a Plauto tantum formatur in aui.

Dimico uult aui: cui Naso fert in amore.

Emicui. micui. fricui. secui. tonui dic.

Et sonui. uetui: quinto Manilius inquit

Aura per extremas resonauit flebile rupes

¶ A plico. si plico. si plico. si plico. si plico.

Quod tibi compositis nosce turmam per ui fert

D ii

PRAETERITA

Præteritum:quoties assumit præpositiuas
 Explico uel replico demonstrant applico siue,
 Nomine cum uero compositum format in aui.
 Namq; duplicauit fert duplico:multiplicauit
 Multiplico.triplico perfectum uult triplicauit.
 Prima etiam quandoq; tamen formantur in aui.
 Namq; applicauit Cicero Varroq; tulerunt
 Atque explicauit:raro tenet implico caui.
 Sed supplicauit,tantummodo supplico reddit.
 ¶ Præteritum cubuiq; cubo:sic incubo:cuius
 Compositiua solent primam ternam ue tenere,
 De quibus in terna q̄ plurima rite docebo.
 Nexo etiam nexas uel nexis nexuit edet.
 Et neco dans necui poterit quoq; ferre necauit.
 ¶ Doq; dedi format:iuuo iuui:uult lauo laui.
 Sic relauo gignit perfectum rite relauit.
 Præteritum circundo quidem circundedit effert.
 Protulit in quarto Manilius ipse iuuauit
 ¶ Stoq; steri generat perfectum:compositiua
 Conduplicant eius:resto nam restitit edet.
 Constatit a consto:prosto sit prostitit usq;
 Abstitit.absto dabit:sic institit afferet insto.

¶ Secunda coniugationis præterita, Tit.ii.

¶ In Veo.

I ueo formabit uerbuz fortasse secunda
 Tunc eo uertit in i faciēs pfecta notatur
 Das moueo moui:foueo foui:paueoq;
 ¶ Præteritū conuiuo qdē cōuiueo siue
 Conuiui pariter connixi & flectere possunt.
 Ferueo uel feruo ternæ ferui generabunt.
 Ferbeo præteritum mihi ferbuit edere debet.
 Languit efficiet perfectum languero rite.
 Iure Ciirciuiq; simul:cio uel cieo dant.

¶ In Deo.

Longaq; uocalis si naturaliter esset
 Aut & ar ante deo:semper deo uertitur in si.
 Rideo sic risi generat:sic suadeo suasi.
 Ardeo fert arsi, ¶ Sed stantibus e uel i curtis;
 Ante deo:semper eo cedit:ponitur ac i.
 Ut se deo sedi:sic eius compositiua

Insedi infideo: subsedi subfideoq.
 Dat uideo uidi: prauidi prauideo dat.
 Strideo uel strido stridi generat: licet i det
 Ante deo longam. ¶ Geminant hæc præteritando
 Pendeo demonstrat cum tondeo: namq; pependi
 Atq; totondi ferunt: uult mordeo ferre mormordi
 Spōdeo præteritū geminat quoq; dando spopōdi.
 Ast in compositis eadem minime geminantur:
 Respondi pandit respondeo: pendeo solum
 Dependi format: præmordeo concipit usq;
 Præmordi tantum detondi tondeo de fert.
 Ennius annales scribens ita protulit ipse:
 Et detorondit agros lætos: atq; oppida capir
 ¶ Ante deo quando retinent aut uerba secundæ
 A participio perfecti sumere debent.
 Ausus sum faciet namq; audeo: gaudeo sumq;
 Gausus flectit: ueteres ausi uariarunt
 Sic quoq; gausi. ¶ Nam cætera quæ deo formant
 Præteritant in ui diuisas: candeo sicut
 Canduitat pransus sum prandeo: dat quoq; prædi.

¶ In Geo.

L uel r ante geo positus: geo uertitur in si
 Hoc pacto indul si profert indulgeo fulsi.
 Fulgeo. sic al si fert algeo: tergo ter si
 Urgeo uult ur si: iungatur mulgeo mul si
 Vel mulxi: quoniam mul si quoq; mulceo reddit.
 ¶ Si tamen ante geo natura syllaba longa
 Donatur: recte geo semper uertitur in si
 Augeo sic auxi: luxi dat lugeo rite.
 ¶ Præteritant in ui diuisas cætera cunctas
 Hinc rigeo rigui uigeo uigui generabunt.

¶ In Leo.

Si leo præcedit fortassis consona quædam,
 Iuncta sibi semper: dabit cui præteritando
 Compleo compleui. Fleo fleui exempla teneto.
 ¶ Ex oleoue leo compositum dat quoq; in eui
 Præteritans oleo: sed fert olui uel oleui
 Fert abolet: redolet: leuit & luit: hinc adoletq;
 Exoleo leui tantum petit: obsoleoq;
 A soleo quoniam solitus sum: quod soluig;

D iij

PRAETERITA

Præteritum non est ex obs tamen ac oleo fit.
Deleo deleui: releo donato releui.

¶ Cætera iamq; leo monstrantia præteritabunt
Diuisas in uisidoleo dolui manifestat.
Exculit excello atq; excello celluit. Exq;

¶ In Queo.

Torqueo nult torfi: distorqueo compositium
Distorfi: formatq; retorqueo rite retorfi.

¶ In Beo. Ceo. Meo. Neo. Peo. Reo. Seo. Teo.

Si beo: siue ceo: meo: uel neo: si peo sorte
Verba neog: seo: teo: uel queo: terminat ulla.

Tunc uertetur eo per uisidyllasia rite.

Hinc habeo uobis habui formare ualebit.

Sic rubui rubeo: docui doceo: iacuiq;

Tum seneo senui: placeo placui & placitus sum.

Fert mereo merui: pateo patui dare debet.

¶ At iubeo iussi perfectum nelle notatur.

Sorbeo uel sorbo dant sorbui: tadio sorpsi.

Mulceo fert mulsi: maneo mansi: neo neui.

Hæreo fert hæsi: luxi dat luceo cuiq;

¶ Tertiæ coniugationis præterita. Tit. lii.

¶ In Cio.

ANte cio quoties dat a tertiâ: pellit a uult e
Oq; mouendo suum perfectum terminat apte
Id facio feci: iacio ieci tibi monstrant.

¶ Ex his compositum quamuis cum præpositiua

A per i præsentis conuertatur: regula tandem

Præteriti remanet: quam simplicis esse notaui

Effeci efficio: perfecti perficio dic.

¶ Compositum debet facio cum præpositiuis

A per i præsentis conuerrere: parte alia cum

Sed si coniungas ipsum tenet illud a semper.

Sic cale connexum: uel cum tepe: cum treme sine

Cum stupe: cum magni aut parui: facio tenet illud

¶ Abiicio abieci: proieci proiicio uult

Inuenies simplex icio: quod perficit ici.

¶ Ante cio retinent: sed i forsitan altera quæ iam

Illud i conuertunt e per: cio postea per xi.

Aspicio aspexi conspexi conspicio dic:

Illexi illicio: pellexi pellicio dat.

Tollitur elicio: nāq; elici generabit
 Pellicui ueteres pro pellexi uariarunt.
 Allicuiq; etiam reperitur prisca legenti.

¶ In Dio.

A fodio fodi: perfodi perfodio fit.
 Effodi: effodio: confodi confodioq;

¶ In Gio.

In gio praeteritans extremum si remoues o
 Sic suglo fugi: confugi confugio fert.

¶ In Pio.

Si Capio certe praecesserit: illud a semper
 Vertit in e longum: post o remouendo: uidebit
 Praeteritum: capio capi tibi pandit aperte.
 ¶ Eius compositum praesentis: pellit a: uult i
 Simplicis at remanent perfecta per integra cunctis
 Incapi incipio: suscepi suscipio dic.

¶ Ante pio retinent u quando uentitur in ui
 O semper: cupio cupii poscit ue cupiui.

¶ Fert rapio rapui: eripio eripui generabit.
 Praeteritat sapio sapii: sapui ue sapiui.

¶ In Rio.

Dat: peperit pario: quartae simul Ennius ipse
 Protulit: enarrans: oua parere solet.

¶ In Tio.

Dic quatio quasi geminato ff. concutioq;
 Concussi flectit: percussi percutio dati
 Incussi incutio: sic caetera compositiua.
 Carissus tradit quasi non esse per usum.

¶ In uo diuisas.

Diuisas in uo si consona uerba praebit
 O uertunt i per: sic imbui imbui format.
 Inde tamen tollas: struo struxi: uel fluo fluxi.
 Unguo unxi: coxi coquo per q: uel coco per c;
 Liqui linquo tenet tinguo tinxi quoq; tingo.
 Linguo uel linguo fert linxi praeteritando.
 Tinguere uelle caper docuit non tingere dici.
 ¶ In guo tamen uerbum minime finire uidetur
 Diuisas in uo: quia littera perdidit u uim.
 Qua propter normam dicas in go retinere.
 Dicimus iccirco pinguo: & pingo quoq; pinxi.

¶ iiii

P R A E T E R I T A

Stinguo uel stingo stinxit: nixit quoque nixit
Vngo nec unguentum retinent us Seruius istud.
Protulit in nono.

¶ In uo syllabam.

In uo uerba quidem: quoties penultima fertur.
Tunc o per i uertunt extremum praeteritandum.
Id pandit soluo solui: uolui quoque uolui.
¶ Longa uocalis natura si uo praebit
In xi uo uertunt: id uixi uiuo docebit.

¶ In Bo.

In bo finitum (uocalis longa manet si
Ante bo) psi poscit: scribo scripsi quoque nubo
Fertur nupsi: nunquam b uocis principium praeterit
Sualet esse quidem: quapropter psi damus istis.
Altera in i uertunt o: lambo id uel scabo monstrantur
Attamen excipias incumbo incumbis ab illis:
Quod quoque fit primae: namque incubo dicitur apte
Incubui sed habent ambo quomodo praeteritabuntur.
¶ A cubo compositum seu primae: sineque ternae
Fertur ui diuisae: accumbo uel accubo sic dant
Accubui iungas incumbo uel incubo namque
Incubui generant: sic caetera compositina.
Nunc tamen ipsorum simplex cubo prima reflectitur.

¶ In Co.

N co praecedens tollatur: & i per o uerso
Praeteritum fiet: ceu uici: sed praeeunte
S co, conuertunt in ui sco: tollimus autem
Inchoatiua: carent perfectis omnia namque.
Vnde quiesco tenet perfectum rite quiesci.
Sic pasco paui declinati: Cresco creui.
Abscisco abscui: consueui praeteritabit
Consuesco uel dic consuetus sum generare.
Carissus posuit: sed consueo tamen ipse.
¶ Dat conquinisco conquexi suscipiens x.
Compesco dispesco petunt: compescui disce.
Increbui in crebesco feret: senui senesco.
Disco uolet didici: uult tradere posco poposci.
Dedidici dedisco tenet: depono poposci
¶ Longa uocalis natura si co praebit
In xi praeteritatur: duco id duxi manifestat.

PRAETERITA XXIX

Parco pepercit habet: uel parsi, ico dabit ici

¶ In Do.

In do uerba quidem, quis sit penultima longa

In si do uersa perfectum reddere possunt.

Hi ne ludo lusi: trudo & trusi uariabunt.

Sic rado rasi lardo lasi generabit.

Rodo etiam rosi declinat: nadoq; uasi:

Euado euasi, iungantur claudio ue cludo.

¶ Strideo cum strido stridit uel striduit effert.

Dat cedo cessi: cado uult ferre cecidi.

Pædo pepedit habet: sido fidi generaret:

Pro fidi uero sedi nos utimur usq;

A cudo cudi: uel cusi præteritum fit.

Fisi olim fido: si sus sum nunc generabit.

¶ A do compositum ternæ est cum præpositiua.

Ac primitiui perfectum seruat ubiq;

Di duplicans: reddo demonstrat reddidit edens.

Prodidit hinc prodo: credo quoq; credidit effert.

Sic & uenundo uenundedit edere debet.

Vendidit & uendo: condo dat condidit: absq;

Condidit abscondo: sed enim do cuncta sequuntur.

Grammaticus meminittaper abscondi docet ipse

¶ Ante do si retinent n pellunt o capiunt i:

Si tamen u retinent: aut i prius n remouent n.

Vt fundo fudi: scindo scidi: adde fidiq;

Attamen asseruant n cætera præteritando:

Defendi ut scandi: sic eius compositium

Ascendo ascendi. ¶ Tolluntur quis duplicatur

Syllaba prima: uelut demonstrat pendo pependi

Tendo tetendit itemitundo tutudi atq; tutudi

Grammaticus docuit. Diomedes dat quoq; tussi

Cado cecidit habet: cecidi cado sumere debet.

¶ Compositis nunq; penultima conduplicatur:

Hinc mihi perpendo perpendi præteritabit.

Extendo extendi: pertudi & pertudit aiunt.

Sic etiam uariant concidi: concidit atq;

¶ A do compositum geminat: isto disco ue posco.

Prodidit hinc prodo: resto uel restitit effert.

Dedidici format dedisco: deq; poposci

Deposco. ¶ A curro geminant tria præteritâdo:

PRÆTERITA

Pandit decurro decurri: uel decucurri.
 Excurro: præcurro simul: sed cætera tantum
 Incurri incurro: discurre dis' quoq; curro.
 Sæpe repunxi habet: pupugiq; re. sæpe repungo

¶ In Go.

R go præcedens per si go uertere debet.
 Aq; regendo tamen compositum tollitur inde.
 Ut mergo mersus: pargo sparsi quoq; tergo.
 Tergeo uel terfi. ¶ Conuertant cætera sed go
 In xi: quod rexi rego monstrat: cingo uel cinxi.
 Ango anxii: tingo uel tinxi: pingo ue pinxi.
 Et fugo suxi: fingo finxi: tego texti.
 Affligo afflixii: sic ungo suscipit unxi.
 A lingo est linxi mingo minxi quoq; meio
 Dat minxi & meii: Diomedes testificatur.
 Hæc de præteritis in uo diuisa uideto.
 Mingentis malæ scito dixisse Catullum.
 Atq; regendo licet composito syncopa deur
 E per præsentis: perfectum seruat id e post.
 Perrexi id pergo: surrexi surgoq; monstrant.
 Dirrigo sed certe: uel porrigo: corrigo: siue
 Arrigo conuertant licet e per i: simplicis usque
 Omnia sectantur. dirrexi ut dirrigo: sicq;
 Porrigo porrexi. ¶ Frango dic tradere fregi:
 Sic ago uult ægi. lego legi: compositium
 Simplex consequitur: confringo flectimus inde
 Confregi: perfringo tenet perfregit ubiq;
 Exigo sic profert exegi: sicq; subægi.
 Vult subigo: cogo perfectum trade coegi.
 Perlego: perlegi: relego dic uelle relegi.
 Ab lego compositum mutando significata
 Præteritum mutat: pandunt tria uerba uelut sunt
 Negligo neglexi: intellexi intelligo: iunge
 Dilingo dilexi. ¶ Pango pegi uariabit.
 Impingo impegi: pepigi quoq; pango ue panxi.
 Proq; paciscor enim dixerunt pango uetusti: Prisc.
 Præteritat pepigi: uel pactus sumq; paciscor. S.
 ¶ A tango est tetigi: pungo pupugi quoq; punxi:
 Expungo expunxi sed dicimus: a q; repungo
 Dupl'iter pupugi uel punxi: iungito quis te.

Ex etiam tango ueniens nunquam geminatur.
 Attingit attingo demonstrat: contigit atque
 ¶ Ex ago uel frango lego cetera compositiua
 Simplicium seruant perfectum: prodigo sic dat
 Prodegi: dego uel degi: infringoq; fregi.
 Colligo collegi: præter tria dicta superna
 Negligo neglexi: dilexi: intelligo iunge.

¶ In Ho.

In xi perficiunt ueho uexi uel traho traxi.

¶ In Lo.

Sæpe lui poscunt in lo finitas uelut sunt
 Consulo consului. colui colo. sic alo nanq;
 Fert alui. molui molos iungas oculo formans
 Occului. ¶ Duplicant l quæ nos tollimus inde
 Quæ si principiant a mutis congemnatur
 Syllaba prima quidem quavis uocalis habetur.
 Non eadem semper: pepuli quod pello docebit.
 Vel tollo tetuli: pro quo iam sustulit affert.
 Ast etiam tetuli tulo quondam præteritauit.
 Fallo sefellit habet: compositum non geminatur
 Nanque refellit erit: compello compulit edita
 Psallo petit psalli: uello uelli quoque uulsi.
 Exculit excello ue excelleo celluit exque.
 Perculit ostendit percello præteritando.

¶ In Mo.

Ante mo si lector uocalis longa daretur
 In psi conuertas o: promo dicito prompsi:
 Demo uel dempsi: como cõpsi dic quoque sumpsi.
 ¶ Præteritant in ui diuisas altera cunctas;
 Sic uomui dicunt: gemui. tremui: fremuique.
 Ast emo fert emi: premo pressi uelle notatur.
 Sic adimo & redimo dat ademi datque redemi.
 Sed redimo redimire creans format redimiui.

¶ In No.

In no præcedant o uel g si tamen ipsa
 Diuisas in ui perfectum reddere debent:
 Ut pono posui: sic eius compositiua
 Suppono posui: compono composui: sup;
 Pono modo posui: ueteres dixere posui.
 Gigno petit genui: geno sed dixere uetusti.

P R A E T E R I T A

¶ **C**A cano compositum Per ui quoq; praeteritabit
Succino, succinui sic occino pandere debet
Occinui Crispus tamen occano protulit ipse
Occanui, diciq; probus simul occinit inquit,
Nam cano dat cecini.

¶ **C**M no praecedens in psi no uertere debet
Vt temno tempfi. ¶ Sed caetera ui retinebunt:
Desino desiui uel desiit indicat istud.
Sterno simul strauit: sino siui uel siit effert.
Publius & scaurus sino sini praeteritarunt. Dio.
Dat cerno creui: sperno spreui: lino liui
Siue lii & leui: nomen liui ualet esse.
Ableo quod simplex est quamuis non sit in usu
Fit leui: monstrat de leui deleo nobis
Inde uenit letum: q; uitam deleat omnem.
Aq; lino lini flexit quoq; saepe uetustas.

¶ In po:

Rupi rumpo tenet: corrupe rumpo cor affert.
Abrumpo abrupti: sic altera compositiua:
¶ Ante positi uero praesentia corripunt e
O uertunt in ui diuisas. id strepo pandit
Dans strepui. retinent tamen i quum forte uellētq;
Aut e productam praepo: conuertere debent
O per si: repo id repsi: carpsi quoq; carpo
Vel scalpo scalpsi: serpo serpsi quoq; monstrant.
Sic sarpo sarpsi generabit praeteritando.

¶ In Ro.

In ro ui poscunt: triui ut tero: uel sero seui.
Quaero quaesui: sed desero deserui dat.
Inserui flestit sic insero: ponitur id pro
Immito quoties. in seui ast insero poscet
De tamen arboribus dicens serui sero seui
Ast pro ordinari ueteres dixisse notantur.
¶ **S** geminant uro dans ussi: uel gero gessi.
Verro facit uerri uersi quoq; curro cucurri.
Denegat a uerro perfectum sed diomedes.
¶ **C**A curro certe solum tria congeminabunt:
Pandit decurro decurri uel decucurri.
Excurro praecurro simul: sed caetera tantum
Iacurri incurro discurri disquoq; curro.

¶ In So.

Og pet i uertunt in so finita latinis:
Ac ui suscipiunt. exemplum sume laceffo
Nang laceffui generat: generatq laceffi.
Arceffuit item arcesso ac arcessiit effert:
¶ Viso uolunt uisi formare: faceffo faceffi.
Inde capeffo dabit perfectum rite capeffi.
Quæso quæsiui quæsi quoq præteritabit.
Pinsuit a pinso est.

¶ In To.

Pestuit a pesto. pexi seu pexuit effert.
Necto tenet nexi uel nexuit euariando.
Plecto quidem plexi: passium plector habetur.
Flecto etiam flexi: petii peto siue petiui.
Verto tenet uerti: meto messuit edere debet.
Steruit a sterto: mitto misi capietur
Sic & omisso suum compositum gignit omisi.
¶ Actiuum sisto perfecti uoce carebit. Prisci.
Compositum fuerit uel simplex sisto tamen si
Est absolutum designant sto ueluti fert:
Præteritat ueluti sto semper. resto resisto
Restitit ostendant. sic consto constitit atq
Consisto. persto persisto & persistit edunt:
Institit insisto uelut insto præteritabit.
Absto uel absisto simul abstinit euariabunt.
Protulit a sisto statui atq steti Diomedes:
Nam duplici sensu fruitur: uelut is quoq dixit.
Nullum præteritum sisto uult tradere phocas.

¶ In xo.

Textuit a texo. nexo quoq nexuit edunt.

¶ Quartæ coniugationis præterita. Tit. iiii.

¶ Vari⁹ io 3^{ti} uis neutro quoq tradidit ordo
Quæneo præteritas eo uel quæno: compositūq
In cio si uerbum simplex est: præcio dans n
Id cio fert in xi. demonstrat uincio uinxii
Sancio sanciiu sanxi quoq sanciiit effert.
Sanciiu quondam dixerunt sanciiit atq.
¶ Ante cio retinent n si non uerba: monendo
Tunc cio per si dant perfectum. ut sarcio sarxi.
Farcio uel farxi. raufi uel raucio. fulsi

PRAETERITA

Fulcio uel fului recte formare ualebit;
 ¶ Cetera tollendos personæ sorte secundæ
 Præteritum iuncta ut reddere posse docemus.
 Nesciui panditi quod syncopa nesciit effert.
 Tollitur u cunctis sed enim ut dantibus ipsis
 Mollio molliui seu molliit edocet istud.
 Sic cio cis:cieoq; cies:ciui & ciit effert.
 Grammatici sæui sæuiui & sæuult aiunt;
 Amicio amicui perfectum dat Diomedes.
 Iui reddit eo uel iit:quiit & queo quiui.
 Væneo præteritat uæniui & uæniit apte.
 ¶ Factus sum fio:patesio sum patefactus.
 Suffio generat suffiui & suffiit:& si
 Passio a neutro componitur.at quia uertit
 Significata simul uariatio uertitur ipsa.
 At suffire thymo cerasq; recidere inanes.g.iiij.
 Cum fieri faciat simplex:suffire poeta
 Protulit.¶ Excipimus prædictis haurio:nam fert
 Hausi,dixerunt hauriui ac hauriit olim.
 Præteritum sepsi dat sepio:sentio sensi;
 Dat uenio ueni.sed aperio dat ruit usq;
 Sæpe cooperio ruit ac ruit edere debet.
 Versilogus reperit uel repperit indicat ample;
 Comperio dicunt perfectum comperit esse.
 In tribus est salio salii saluiq; saluii.
 Cambio fert campsi,sed ait tamen aio notabit.
 ¶ Carentia præteritis unde accipiunt. Tit.vj
 Quidam uerba carent pfectis:utimur autem
 Ex illis uerbis:quæ sunt mage pxima rebus
 Percussi ferio:tollo dat substitulit inde.
 Suffero sic etiam nam sustulo cōmodat ipsis
 Siueq; sustollo,fero dat tulit.id quoq; quondam
 Formarat tollo.retulit uel rettulit inquam;
 Affero & atollo dant attulit:ut Diomedes.
 Cerno sed a cresco perfectum sumere creui
 Dicitur,a statuo sisto statui retinebit;
 Vel stetit a sto fert quod latius ante notatur;
 Sistō tamen phocas nil dat:nec polleo glisco
 Nec quatio.mœstus sum mœreo mœreor & danti
 Grammaticus quatio quassi uariare notauit.

PRAETERITA XXXII

100

Sido caret fidi sed mutuatur ab illo.
 A suo rite sui capiet sum praeteritando.
 Ast insaniuit furit accipit ut monuere.
Inceptiua carent perfectis omnia: sicut
 Palleo nigresco docent horresco labasco.
 Ast opus est quoties perfecti sumus illis
 Perfectae formae: sic palluit horruit aiunt.
 Sape tamen uates dicunt horrescere coepit.
 Brachia coeperunt nigris horrescere uillis. Nas.
 Brachia coeperunt leuibus nigrescere pennis. Nas.
 At timeor. metuor. renuor. tremor. urgeor. angor
 Et discor. poscor. uescor simul arguor adde
 Liquor uel medeor. reminiscor. namq; carebunt
 Omnia praeteritis. uerum pars maxima sumit
 E sociis poscor sum postulatus habebit.
 Et uescor pastus. medeor medicatus habeto.
 Ast epulatus erit melius coniungere uescor.
 Arguor accipiet conuictus: sed tamen olim
 Argutus dederat. liquor liquefactus adibit.
 Peccato argutus Solinus fert prope finem.
 Dedecorisq; arguta tulit plautus quoq; uates.
 Atq; recordatus capiet reminiscor ubiq;
Verba in or. quomodo praeteritant. Tit. vi.
PAssiuu uerbum: comune ue: de quoq; ponēs
 In. tus. ctus. sus. xus. perfectu tradere possunt
 Nam participiu iuncto sum sumere debent.
 Celor celatus sum. doctus uel doceor sum.
 Sum parior passus: nitor sum nixus habebunt.
 Alus alor profer alitus quoq;: quod mage laudant
 Conditus abscondor confus simul abs generabit:
 Conditus abs melius: nam condor conditus effert.
 Ostendor tensus tentus simul edere debet:
 Nam tendor tentus. deletus deleor effert:
 Scito fatigatus non fessus ferre fatigor.
 Fictus sum fingor: pictus sum pingor habebit
 At findor fissus: figor fixus generabit.
 Inferor insertus uel & insitus. arboris autem
 Insit? & pomi est. hois tñ ac alicui? Esto rei insert?
Dat nitor nixus uel nixus more uetusto:
 Atque fruor fructus uel fructus sum uariabit

PRÆTERITA

Sed fructurus habet: fructurus nemo notauit.
 Ortus sic etiam profert oriturus ubiq.
 Eruturus item dabit erutus ut docuere.
 Fretus confusus: fertur: sic dicito nomen.
 Threicia fretus cithara fidibusq; canoris. V.
 Defeciscor habet: defessus: concipit autem
 Nanciscor nactus: pactus pepigiq; paciscor.
 A queror est questus: pascor pastus: cape natus
 Enascor: complexus habet complector habemus
 Mortuus a morior: moriturus dico futuri
 Sed moritum generat sicut monuere supinum.
 Irascor profert iratus sum uariando.
 Expergiscor habet sumq; experrectus ubiq.
 Expergesio sum expergesfactus habebit.
 At cōminiscor cōmentus sum generabit.
 Gignit adipiscor: sed adeptus sum bone lector.
 ¶ In cor deponens: in cu quor uertere debet.
 Post tus suscipiens: participium manifestat.
 Inde loquutus erit dicendum: siue secutus.
 Ordior orsus habet: merui mereor retinebit.
 Comperior monuit phocas dare comperit usque.
 Sic & diuertor diuerti præteritabit.
 Seq; tamen uerbis or dantibus: aspice supra.
 ¶ Præterita e diuersis instatibus deriuata: Tit.vii
Rrigeo uel frigo: frixi retinere notamus.
Luceo dat lux: luxi quoq; lugeo format.
Nexuit a necto uel nexo: fulgeo fulsi.
 Fulgo ue inscipiunt cerno & cresco dato creui.
 Fert paueo pauis: pasco simul accipit istud.
 Sto fterit ac sisto: consto uult constitit: atq;
 Consisto pendo: uel pendeo trade pependit
 Absto uel absisto simul abstinit euaria bunt.
 Affero & attollo dant attulit: ut Diomedes.
 Atq; acui profert aceo: profert acuoq;
 Apateo & patior: pandor quoq; passus habetur.
 Verror cum uerror: uersus sum præteritabit.
 ¶ Neutropassiuæ Tit.viii
Haec neutropassiuæ ferunt solūmodo nostri
 Gaudeo gauisus: factus sum fio tenebit.
 At fido sisus: soleo solitus: soluig;
 Audco

PRAETERITA XXIII

Audeo fert ausus: quondam dixere uetusti.

Ausi gauli: fisci: solui quoque fisci

¶ Carētia tribus modis: personis numeris. Tit. ix.

Personis numeris uel modis: ac tempore multa
Deficiunt: ambest solum dixere priores.

Dico fore atque fores: foret: & fore: siue fuisse

A suo sunt uoces: olim id dixere uetusti.

Induperatiui cedo: uel cedit uoces

Salue saluete: & salueto sal quoque uere.

Sic & aue flectas: salueto asinaria plauti:

Faxo pro faciam: primi uox sola futuri:

Haud sibi cum danais rem faxo: & pube per asga

Esse putent: nono maro forte uolumine dixit

Saepe operatiui quondam iungere futuro

Faxim uel faxis tantum: faxit quoque faxint.

At subiunctiuo datur ausim ausis simul ausit

In fit dum taxat: quaeso sibi quaesumus addit

Quaesumus in primo de legibus inuenietur:

¶ In quo declinat aut inquam: ac inquis & inquit

Inquit addas perfecto inquit: aut inquit.

Induperatiui uox inquit: uel inquit esto. Pr. x.

¶ Aio uox praesens dat ais: dabit ac ait aiunt.

Ast imperfectum totum uaria bitur usque.

Prateritum dat ait: sed ai pro dic reperitur.

Pro cecinna. ais Ciceronem ferre notauit.

Aias siue neges dixit comedia plauti Rud.

¶ Persona prima caruere sequentia uerba:

Sicut ouas faris: atque daris: roras quoque faris.

¶ Odi noui memini: coepi: pepigi. Tit. xi.

Odi uel noui memini coepi: pepigi.

Instantis sensum: perfecti & sumere debent

Odi cum noui coepi: pepigi caruere

Induperatiui de quo phocas Diomedes.

Vox infiniti sit nosse: uelut miminiisse.

¶ Impersonalium praeterita. Tit. xi.

Trahit a trahet perfectum sumere debes

Pertesum & pertahet habet: praedit atque

Latius id regimen nostrum uerbale docebit

Est uel fuit miseret debet generare misertum.

A libet est libuit: libitum quoque ducitur inde.

E

PRAETERITA

Sic licuit licitum ue leges: puduit pudet effert
Cernes poenituit: uel oportuit ipse legendo:
Fert piguit: pigitum ue piget: probo rite supinis.

¶ De quattuor uerbis formis. Tit. xii.

Uerborum formae sunt quattuor: accipe lector
Perfectam: meditatiua simul: atque frequentem.
Adde inceptiuam: ueluti lego: lecturioque.
Lectito cum curso seruesco siue tepesco.

¶ Perfecta forma.

Perfectam poteris formam deflectere cunctis.
Temporibus: cunctisque modis: ceu prandeo: curro.

¶ Meditatiua.

Sunt meditatiuae formae uerba omnia quarti
Ordinis: atque ratio retinentia. Seruius auctor.
Esurio monstrat: talis ratio forma supino
Adiicit: hinc lectu mihi lecturio generabit:
Optatiua uocat laurentius in ratio uerba:
Aut haec significant: quantum sua prima notabant.

¶ Frequentatiua.

Forma frequens in so. to. tor. xo. clauditur usque
V per o conuerso supremi saepe supini
Descendit. sic a cursu curso solet esse.

A scriptu scripto: nexu nexo capiemus.

¶ Ordinis at primi: uerbum si forte tenebit
A primis u. mutat per i tunc adeque nolatu
Sic uolito ueniet: rogito quoque deque rogatu.

¶ In gi perfectum facient si uerba: secundae
Persone tollas situnc praesentis: & inde

To iungas: cogo cogis sic cogito format.

Sic fugioque fugis fugito lego gignit.

Sic etiam quaero: dat quaerito: quaesito nempe.

A quaeso ueniet: scitor dat sciscitor usque

De sequor est sector: cum debeat esse secutor.

A nosco formes: uel noscito: uel noto lector.

¶ Prima frequentatis sit coniugatio semper.

Vt curso cursas: sic lectito: cursito siue.

Excipitur uiso ue lacecco: facecco capecco:

¶ Inchoatiua.

Praesentis capiens co dat persona secunda

Inceptiuam: uelut serues: seruesco pauesco:

Hæc in sco finit: dormis dormisco docebit.
 Sentis sentisco scisco; cupisco labasco.
 Inceptiua tamen non omnia uerba tenere
 Primiq; tua ualent: ueluti grandesco putresco
 Syluesco uilesco simul. brutesco ueiunge
 His iuuenesco: uolunt seneo generare senesco.
 Ex igne ignescit: flâma flammescit habemus.
 Ex herba herbescit: dumescit de quoq; dumis;
 Tertius ordo quidem semper datur inchoatiuis.
 ¶ In sco uerba tamen Laurentius indicat ipse
 Vallensis primo incrementum significare.
 Idq; placet potius: monstrat nam musa Maronis.
 Expleri montem nequit: ardescitq; tuendo.
 De turnoque loquens ait ægrescitq; medendo.
 Sin in processu cœpit crudescere morbus.
 Fluctus ubi primo cœpit quum albescere ponto.
 Quædam significant quantum sua prima notat.
 Sicut adheresco: dormisco. siue labasco.

¶ Desideratiua.

Grâmaticus posuit formam desideratiuam:
 Ut uiso, arcesso quod ab arceo siue capeffo.
 Ista quidem phocas Diomedes Seruius atque
 Vidimus ut supra formæ iunxere frequenti.
 Quod magis affirmo: secteris tu quoque lector
 ¶ De uerbis in So Laurentius edocet illud.
 Visere significat proprie id quod ad ire uidendum
 Sicque faceffe notat: sic arcesso ue capeffo.
 Viso frequens posuit sed Naso uolumine primo
 Vox canet: & longas uisent capitolia pompas.

¶ Finit Carmen de præteritis.

¶ Carmen de Supinis: per Antonium Man.
 cinellum. lib. quar.

Uerba supia tenet uel in um: uel in u uariâdo
 Hinc doceo doctû: doctû quoq; sũere debet.

¶ In Bi.

In bi præteritis: tum sumit dando supinum:
 Inde bibi bibitum: lambi uel itum generabit.

¶ In Ci.

In ci præteritum mouit: tum post sibi iun git.
 Ut uici uictum: sic icum format & icl.

E il

SVPINA

¶ Ac feci factum: quoniam quoties retinent A.
Ante cio: uertunt io per tum dando supina.
Vt iacio ieci iactum: facio quoque factum.
¶ Ex iis compositi si praesens i per a sumit.
Quod facio: inficio: iacio: eicio bene pandit
Perfectum certe mouet utum postea sumit.
Inficio infeci infectum: sic eicio fert
Electum. ¶ Vitare docent id parco: peperi;
Parco tamen parsi dat parsum. Plinius ipse
Inueniendi auri titulo sed parcitum inquit.
Vult phocas disco: posco: carere supinis.

In Di.

In di perfectum dabit in sum cuique supinum.
Vt prandi pransum: cui morsum iunge momordi
Defendi format defensum. pandoque pandi
Passum declinat: quod patior: pateoque;
Dant etiam passum: tonsum feret atque torondi.
A tundo tutudis: ac tunsit: tunsus quoque tusus.
Respondo generat responsum: rite pependi;
Pendeo dat pensum: uideo uidi quoque uisum.
Ascendi ascensum. ¶ Sedi sessum geminant s
Et fodi fosum: dic tendo ferre tetendi
Tentum uel tensum: sic eius compositium
Ostendi ostentum dabit ostensum quoque rite;
A comedo uenier ue comesum siue comestum
Edi fert esum uel & estum: pædo pepedi
Nulla supina caret. ¶ Do iure datum retinebit
Ex do composita o per i mutant: & capiunt tum
Ordinis ad terni fuerint tunc compositiua.
Hinc dat itum reddo: credo: perdo quoque cendo;
Absconsum uel itum profert abcondo supina.
Ars Diomedis ait: sed cudo reddere cudi
Dic cusum: cecidi cado cassum uelle docemus.
Ordinis at primi quoniam est circundo: datū fert.
De cusum uideas quum i n si perfectum notantur
¶ N do praecedens: perfecto si renouetur
Fac tollas etiam formando cuique supino.
S geminans: quando correpta est ante supremam;
Findo fidi fissum: scissum scidit indicat istud.
Longi perfecti simplex s iunge supino.

SUPINA

XXXV

Ut fundo fudi fustum: compositaq; simplex
Diffusi monstrat diffusum cuncta sequuntur.

¶ In Gi.

In gi præteritum per ætum formare supina
Debeat: instantis mutatur go quia per ætum
Sic pungo pupugi uel punxi iungito punctum
Sic ago dans egi feret actum. ¶ Compositiua
Ex uerbis in go: licet in præsentem mouent A
Tunc per i: suscipiunt illud faciendo supina.
Exemplum sumas ago: cuius compositiua
Exigo iam profert exactum: frango creabit
Infringo infractum. Tango contingo reducit
Contactum: pango dans pactum uult generare
Impingo impactum: fugio fugi fugitum dic.
¶ Ast euphoniæ causa remouere uolunt N
Quum retinet siue a siue i penultima: pandit
Frango quidē fractū: infringo infractū generando.

¶ In ii.

Quod dat ii cum ui: debet tum ferre supino.
Ordinis aut quartus: uel cuiuscunque sit illud.
Munio muniui seu muniit edere debent
Munitum: scitum scio sciui uel scit edunt.

¶ In Li.

In li sum finit: quoties i congeminitur
Instantis: fallo sic falsum dico fefelli.
A pello: pepuli pulsum: uelli quoque uulsum
Iungis tuli latum: perculsum perculit effert.
Excello excelsum profert excelluit: atq;
Exculit: at psallo uoluere carere supino.
Tollo simul: quamuis sublatum sumere possit.

¶ In Mi.

In mi perfectum solet i conuertere per ptum.
Emi sic emprum: uel ademi format ademptum.
Ante t propterea pponitur: ante t nanq;
M sine ppositum ualde male consonat usque.
Iccirco sumptus: promptus quoq; suscipiant p.

¶ In Ni.

In ni tum format ueni uentum generabit:
Aduen aduentum: cecini quoq; iungito cantum
Occini hinc profert occentum uite supinum:

E iii

SVPIN A

De quo præteritum: per ui quoq; perlege lector.

¶ In Pi.

In pi præteritans per tum uertere debet.
Rupi dic ruptum: sic cœpi dicito cœptum.
Incæpi incæptum: cæpio uult reddere cæptum.

¶ In Qui.

In qui cōmutant qui per stum: sit tibi testis.
Aliqui listum: deliqui de quoque listum.

¶ In Ri.

R prius o geminans præsens: Ro uertere per sum
Debeat: id curro demonstrat rite cucurri
Cursum sic uerro dans uerri dat quoque uersum.
Fert pario peperit partum: paritum fugit: & si
I pariturus habet: duodeno Statur ipse
Protulit atq; hosti ueniat paritura marito.
Eius compositum: certe formabit iu erum.
Comperit ostendit compertum siue repertum.

¶ In Psi.

In psi præteritum: pro si tum sumere debet
Hinc scripsi scriptum. uel nupsi dicito nuptum.
A scalpsi scalptum: compsi cōptum quoque formes
Repsi uel reptum: dempsi demptum simul adde:
Et sepsi septum. Sorbsi nil sorbuit edunt.
Absorptam prædam Lactantius attamen inquit.
Cambio præterea campsi campsum uariabit.

¶ In Si secundæ uel tertiæ cōiugationis:

In si fac mutent si per sum: siue secundi.
Ordinis. aut terni fuerint: dat rideo risi.
Risum: sic arsi dabit arsum. fulgeo fulsi
Fulsum declinat: sic ter si tergeo tersum
Et lusi lusum. rasi rasum quoq; iunge.
Hæsi fert hæsum: mansi mansum retinebit.
Et iussi iussum: cessi cessum uariabit.
A quatio quassi quassum quoq; sumitur apte.
A parco parsi parsum & parsurus habetur.
E cudo cudi uel cusi ducito cusum.
Inde frequens cuso est. Accuso incuso recuso
Hinc componuntur. quare cussum caueamus.
¶ Indulsi indulsum siue indultum generabit.
Sic mulsi mulsum uel multum. torqueo torssi

Torsum uel tortum: tamen in tum sapius effert
 ¶ Duplicat s misinam missum reddere debet,
 At gessi gestum dabit, ussi format & ustum,
 Ferre capeffitum uoluere capesso capeffi.

¶ In Si quartæ coniugationis
 Ordinis at quarti perfectum, si retinendo
 In tum formabit: præeuntibus lue rat si
 Farcio dic farsī fartum: fassī quoq; fartum.
 Fulcio uel fulsi fultum. ¶ Sed cætera debent
 Vertere si per sum, dat sensi sentio sensum.
 Rancio uel ransi rausum, sic cambio campsi
 Cāpsum declinat, tamen hausi concipit haustum.

¶ In Ti.
 A stetit est statum: nomen status est breuiandum,
 Lucanus decimo quorum stata tempora flatus
 Ex sto uel sisto duplici composita supino
 Iunxerunt ueteres: monstrant absisto: uel absto,
 Abstiterat statū: quoniam uel itum generabunt:
 Præstatum uel itū præsto quoq; prestitit effert,
 Dat uerti uersum: aduerti aduersum uariabit,

¶ In ui syllabam.
 Cunctis ordinibus ui syllaba: ui mouet in tum,
 Oraui oratum uel amaui pandit amatum.
 Dimico sic ui retinens formabit in atum.
 Et iui iutum: cieo cuiq; citum uult,
 Atq; situm siui: moui dic poscere motum.
 A pluit at pluitū penitus tamen esse negabis:
 Sanciu format sancitū. Rite plicau
 Atum ferre uolet: plicui plicitū generabit,
 Delino format itum: deletum deleo reddi,
 ¶ Dans oleo ast olui uel oleui format oletum,
 Persus id nomen tantūmodo perdocet esse.
 Scripsit enim carmen: ueio quisq; faxit oletum,
 Absoleo leui formans: uult sumere letum.
 Ex oleo leui letum quoq; suscipit apte.
 Ast abolet leuiatq; luit letumq; litumq;
 Iure adolet leui ue lui formabit adultum,
 ¶ A nosco noui notum deducere debet.
 Ignosco ignoui ignotum formabitur inde.
 Ast in itum agnouit: cognoui & sapius edunt.

E iiii

SVPINA

Agnitus accipies iuuenalis protulit ipse
 Lucanus terno dixit mihi cognitus axis.
 Ipse agnitorum quondam Salustius inquit.
 Regula prima quidem pellit quæ uerba sequunt.
 Nam paui pastum: seuque satum generabit.
 At sero dans serui sertum uariare docemus.
 In serui sertum: sed itum in serui retinebit.
 ¶ Laui fert lautum ac lotum: quondamque lauatum
 Ast ubi me fessum sol acrior ire lauatum
 Admonuit Venusius ait: quarto quoque fasti
 Sacra lauaturas mane petebat aquas
 In sexta lautum fert Comicus ante lanatum.
 Potatum ueteres: potum dixere minores.
 Est potaturus prope me fert comicus ipse.
 Tranquillus sexto potaturus quoque dixit:
 Poture te nile grues Lucanus at inquit.
 Atque solutum effert solui: uoluique uolutum
 A caui cautum: faui fautum generabis.
 ¶ In Vi syllabam: & in ii.
 Quod dat ii cum uidebet tum ferre supino.
 Ordinis aut quarti uel cuiuscumque sit illud.
 Atque supinorum longa est penultima semper.
 Hinc bene munitum muniui & muniit edunt.
 ¶ Excipiuntur eo retinentia uerba sed inde
 Ordinis ac terni dissyllaba siue secundi:
 Namque supinorum breuis est penultima cunctis:
 Sic eo dans iui uel iui: dat itum supinando.
 Sic additum recte profert adii uel adiui.
 Sæpe situm generat' siui atque si: lino liui
 Iure litum format: rato licet inueniatur
 A Cio quod quartus tenet ordo sumito citum.
 Namque citum cio ciui atque cli generabit.
 ¶ Væneo dat uænum ueniui & ueniit edens.
 At sepeliuit habet peliit quoque rite sepultum.
 E salio salii ue saluii ducito saltum.
 Sallio falliui cum falliit edere debet
 Sallitum, fallo dans falli iungito falsum.
 Sallio fallitus falliturus generabit.
 Sallo tamen falsus: falsurus & edere debet.
 Ambio præteritans ambiui ac ambiit effert

SVPINA XXXVII

Ambitum in nomen tamen ambitus est breuiandum

¶ In Vi diuisas.

Diuisas in ui perfecta cadentia: si Co
 Verba tenent: tollatur uisum postea sumunt.
 Id necui nectum: secui sectum manifestant.
 Sed mico dans micui uoluere carere supino.
 Aplici plicitum descendere diximus ante.
 ¶ Cætera diuisas in ui: per itum supinabunt.
 Sic domui domitum: cubui cubitum uariabit.
 A uetui ueritum: crepui crepitum retinemus.
 Vult pono posui positum: dixere repostum
 Ennius atq; Maro. simplex tamen effuge postum
 Altera diuisas in uis: neutra secundi
 Ordinis existunt: caruerunt illa supinis.
 Id pandit. calui: tepui: rubui: maduiq;
 Actium per ui: sublato uisum sibi iungit.
 Sic habui profert habitum: monui monitum dat
 Vult gigno genui genitum: strepui strepitumq;
 ¶ Ast alui profert alitum generabit & altum:
 Elicui recte uolet elicitum generare.
 Virus & elicitum nono Lucanus habebit.
 A metui & timui debes remouere supina:
 ¶ In tum uertit ui: docui doctum supinando.
 Sic tenui rentum: rapui raptum uel apertum.
 Inferui insertum: desertum deserui dic.
 Atripui arreptum: exerui exertum uariabit.
 Occului occultum. Consultum consuluiq;
 ¶ Fert colui cultum: censum sed censuit effert.
 Messui habet messum: Excelsumq; excellit edet;
 Pinsuit at pistum. sorpsi nil sorbuit edunt.
 Absorptam prædam Lactantius attamen inquit.
 Octauo in libro finis pinsita legetur. Colum.
 Tortuita tostum statui generare statutum;
 ¶ Hac i præteriti per tum conuertere debent;
 Imbuit hinc profert imbutum format acutum
 Certe acui. indutum dic induo ferre supino
 Annuit annutum innutum simul innuit effert
 Arguit argutum: argutus simul inde creatur:
 Hinc arguturus siue arguiturus habetur.
 Arguor ab phocas perfectum denegat esse;

SVPINA

Conuictus sed enim conuincor cōmodat isti.
 Peccato argutus Solinus dat prope finem.
 Stupri ait argutam Plauti comœdia prima;
 Ab ruo flecte rutum ruiturus & edere debes
 Nosce uolo sterto spo sisto carere supinis.
 A cano compositum formam sectabitur usq;
 Simplicis: a cantuni succentum dicimus inde.
 Occinui; occentum siue occiniteuariabunt.

¶ In xui; uel xi.

In xui aut in xi; recte formare supina
 Iu xum narrantur: sic nexum nexuit effert.
 Pexuit & pexi pexum; flexi quoq; flexum.
 Texuit a texo textum generare ualemus,

¶ In xi.

Præteritum per xi cuiuslibet ordinis in ctum
 Xi uertit: luxi formabit lugeo luctum.
 Frigeo uel frixi frictum; sic auxit & auctum;
 A rexi rectum; capies duxi quoq; ductum.
 At pinxi pictum generat: finxi quoq; fictum;
 Strinxi dat strictum, minxi mictum uariabit;
 A ringo rinxi rictum quoq; ducere debes.
 Hæc euphoniæ causa n mouere supino
 Quamuis retineant istud iunctū quoq; tinctum
 Extinxi extinctum; punctū cinctum simul unctum.
 Anxi anctum; quidam dixerunt anxus ab ango.
 Dat sanxi sanctum; sancui tradito citum.
 A flexi flexum uariant: fluxi quoq; fluxum.
 Luxi & polluxi docuere carere supinis.

¶ Carentia supinis; & participiis.

U Erba carent quoties lector iucunde supinis
 Tum participiis perfecti siue futuri
 In rus deficiunt oriuntur nanq; supino.

Sic timeo timui refugit timitus timiturus.

¶ Grāmaticus docuit nullum formare supinum

Urgeo cum renuo. metuo. timeo. tremo. posco.

Cōpesco. sugo. disco. spuit. arceo. lingo.

Caluoq; cum tollo; quāuis sublatns ei dant,

Ango anctum profert; anxus q; noq; rus fugit autē

¶ In meditatiuis inceptiuis quoq; uerbis

Talia deficiunt; tibi parturio esurio do

SVPINA

XXXVIII

Exemplum horresco feruesco siue tepeasco.

CIn neutris etiam defunt: quæ sorte secundæ
 Ac per ui faciunt perfectum. calleo monstrant
 Ferbeo. cum tepeo. stupeo. lateo. niteo ue.
 Ex his tolluntur septem solūmodo uerba;
 Nam doleo doliturus habet: careo cariturus.
 Sic ualeo. placeo. noceo. pateo. caleoq;
 Pelignus dixit Caliturasq; ignibus aras
 In decimo terno. pateo passurus habebit.
 Ab iaceo iacui iaciturus Stratus effert. lib. vii.
 Dixit enim: Aut uetito nudus iaciture sepulchro:
 Hæc quoq; deficiunt in rus: propriisq; supinis.
 Ambigo. scando. luo. sterto. uel strideo strido.
 Psallo. mico. rudo. pædo tum parco peperi.
 Et conquinisco. uel obedio. dego. pauetq;
 Luceo cum sisto. fatago. scabo. malo. uolo ue
 Ac nolo. & glisco. cresco. pluit. æstuo. uergo.
 Mando simul. sorbo cum sorbeo. Plini. ipse
 Inueniendi auri titulo sed parcitum inquit.
CVult participio phocas caruisse futuri
 Sæuio uel sitio fluit & serit algeo. quidam Pli.
 Sæpe faturus ait. mando mansus retinebit
 Namq; cibos mansos Fabium dixisse notauit. in. x.
 In plauto meminens legitur tamen effuge lector
 Accœpi cœptus cœpturus & ipse relegi
 Tranquilli quarto decimo quoq; Quintiliani.
 Osurus Cicero fatur dum lælius inquit:
 Exosus ue perosus ai: Plautus tulit osus. in. i.
 A noui est notus
CLiquor. uel medeor. liceor. uescor. reminiscor:
 Fert liquens ue medēs ue licens. uescēs. reminiscēs.
 Dat reor ipse ratus Diomedes: non tamen ultra.
 Atq; fruor fruitus uel fructus sum uariabit
 Sed fruiturus habet: fructurus nemo notauit.
 Fretus confisus fertur sic dicito nomen.
 Threicia fretus cithara fidibusq; canoris. Viri
 Inueniet quicumq; fruens Ciceronia querit in. n. d.
 Nascor dat nascens: natum quoq; dic oriturus.
 Ac oriens ortus: moriens tuus & moriturus.
 A nascor phocas rus scribit non reperiri.

SVPINA

Sed nasciturus profert Hieronymus almus

¶ Participium neutris generato futuri.

Præsentisque etiam: staturus stans quoque pandit.

Inuenies quæ tu neutralia præteritorum

Dant participium ueluti pransus: placitusque:

Nupta ue cœnatus: pateo passus: simul adde

Assuesco assuetus: nomen tamen esse putarunt

A titubo titubatus erit: poto quoque potus.

Actiue potus: passiue & sumitur apte.

Sic etiam formant neutropassiuâ docebit

Gaudeo gauisus: soleo solitus: simul ausus

Audeo sic fido: nam fesus præteritabit.

Fio quidem factus solum retinere docemus:

Quod tibi demonstrat melior donatus abunde.

¶ Prædictis careant impersonalia cuncta:

Vt pudet atque piget: ædet: licet: ac libet: & si

Fert puditum plantus: pigitum quoque Silius inquit

Nec pigitum paruosque lares: humil esque subire: in. vii

Pertesus pertædet habet Suetonius ipse

Ignauiam pertesus ait de cæsare narrans

Poenique tens regimen nostrum uerbale docebit:

Naso ait & uultus sine rusticitate pudentes:

Nec gener est nobis ille pudendus ait.

poscis ab inuita uerba pigenda lyra. pp.

Hæc tamen aduertas: potius tu nomina dici:

¶ Supinorum finis.

¶ Ant. Macinellus iclyto adolescēti Ioāni Michaeli

de bonis auguriis: clarissimi uiri Dominici filio

Romai quidē Gymnasii doctoris sumi .S.P.D.

Augur romulidas inter celebrande Michael

Laudibus innumeris: spes decus aura meis.

Calliope te nostra petit: chorus ipse sororum

Consequitur phœbo percutiente lyram.

Has tu suscipiens: laure redimitus ad altam

Parnassi cyrphin illico ductus eris.

Hic sacrum nectar libans dicere poeta.!

Ascræi calamos calliopea dabit.

His igitur poteris clari memoranda parentis

Plurima uicturis tradere carminibus

At quia permagna est genitori copia laudum.

VERSILOGVS XXXIX

Deficient uires promere cuncta tibi.
 Quid refert? Iacobus adest; Marcellus & alter
 Est Bernardinus gloria romulidum.
 Cantabunt igitur uersu quæcunq; decoro
 Promere noluerit calliopea tibi.

Hexame-
 trum

¶ Mancinelli Veliterni Versilogus.

Hexametrum pedibus senis deducere carmen
 Thespiades monuere deæ pia numina uaturnæ
 Heronum quintus; spondæum sextus habeto
 Cōmunes reliquis debent utriq; reponi.

Dactylus

¶ Dactylus e longa fiet: breuibusque duabus.
 Martius offendit; uel carmina rite latinis.

Spondæus

Spondæum faciet dissyllaba dictio longa:
 Multi uel currunt: amens uet exempla teneto.
 Ultima cuiusq; est cōmunis syllaba uersus

Pentame-
 ter

¶ Pentametri debetur primis romane duobus
 Spondæus duplex: duplex uel dactylus aut sint
 Alterni: post hos bene syllaba longa sequetur.

Syllabæ
 tempus

Inuenies quandoque breuem tu plura legendos
 Dactylus inde duplex: post unica syllaba detur.
 Temporis unius correpta est syllaba semper:
 Longa duum in ono fabii præcepta notarunt:
 In pede sic quinto spondæus saepe locatur:
 Dactylus æqualis spondæo in tempore nam fit:
 Cornuâ uelatarum obuertitur antemnarum
 Tertius æneidos meminit.

I

¶ Inter uocales i: duplex consona fiet.
 Maiores meo uel maij pandit abunde.

ei hei
 cui huic

Syllaba detur ei duplex: hei syllaba sola.
 Vniusque etiam cui dicas: huic quoque iunge.
 Ille cui: patuere cui: albinus tamen inquit, Pril. vii.
 Lætus huic dono uideas dare tura nepotes:
 Falsus huic pennas: siluarum protulit auctor.

Pompei
 cai
 uultei

Accipe pompeii quarto nasonis habetur.
 Ast aliqui pompeii dicunt uultei quoque: caique.
 Durus ait uultei nimis attētusque uideris ho. vii. ep
 Cuius a prima tremebundus luce salutat. Mar. ix.
 Quod debes cai redde inq; phœb? & illic. mar. ix.

I V

¶ I simul u iunctæ uocalis consonæ habentur:
 Continuo uerum tamen unica syllaba fiet.

VERSILOGVS

Vt ianus iuno uinum: uacinia uellus:
V post q ¶ V post g seu quocali forte sequent e
Vim perdit: iam lingua docet: iam pandit iniquus:
suetus Euanesce: item dicendo suesco: ue suetus:
suauis Dicendo & suauis: per suadeo: siue ferendo:
maluisti Quod tu id maluisti: lucilius edidit ipse: Tul. de fin.
suasit Staius at dixit: quas uox inopina suasit. Th. i.
suetus Flaccus item scribit: suesq; feræq; suetæ. Ho. i. ser.
psoluenda Consona uocalis facta est in per soluenda:
Nunc quoq; te saluo psoluenda mihi. Nas. ep. vi.
iisdem ¶ Ex iisdem ac iisdem uocalis tollitur una.
iisdem Seu potius binas uocales uertis in unam.
ii iis li simul atq; iis tu monosyllaba dicere debes.
dii diis Dii quoq; diisq; simul: tollitur littera prima.
semialius Semianimus lector: semiuultus: semihominis: ue
I perdunt: quoties scandendo diuido carmen.
dehinc E dehinc amittit: sic deinceps. eæ quoq; perdunt.
proinde O q; proinde suum dimittere debet ubique.
deerat E deerat perdit: deest perdere uult simul illud.
dehinc Cogitat: ut speciosa dehinc miracula promat
Flaccus in arte tulit: sumus fert ipse poeta.
Vix ea dicta: dehinc pgressus monstrat & aræ in. viii.
Fracta dehinc cunctis auersosq; pectora bello. Th. viii
E ¶ E quoque sæpe fugit uocali post subeunte:
aluearia Virgilius profert: aluearia uimine texta. in. iiii. g.
orphea Nec tantum rhodope mirat & ismarus orphea. in. b.
ferrei Ferrei: eumēidū thalami & discordia demēs. in. vi
ilionei lam ualida ilionei nauem: iā fortis achata. Virg. i.
pmethei, Caucaſeaſque refert uolucres: furtūq; pmethei. i. b.
Ilioni quidam uerū tamen atq; promethi
Scribendum monuere synæresin efficiendo.
E & lipſis ¶ E & lipſis necat m: uocalem aufert synalæpha!
synalæpha Multum ille & terris fuerat iactatus & alto.
Terminat m nomen: quoties: uocalis & illud
Consequit: prima est uocalis & m remouenda.
Dictio præcedens uocalem post retinendo
Illam dimittit uocali forte sequente.
¶ Id tamen haud semper possunt seruare poetæ.
Insulæ Insulæ ionio in magno fert musa. Maronis in. iiii.
Victor apud rapidum simoenta sub ilio alto.

VERSILOGVS XL

108.

Et uera incessu patuit dea: ille ubi matrē. in. i. æn.
 Ter sunt conati imponere pelio ossam. I. g.
 Et longum formose uale uale inquit iolla. in. b.
 Clamarent ut littus hyla hyla omne sonaret. in. b.
 Credimus an q amāt ipsi sibi somnia fingūt. in. b.
 Egerat a stabulis o erit hæ tuis. Proper. iiii.
 Rumpe moras oēs: turbataque arripe castra. Vir. ix.
 Nomen & arma locum seruante amice nequui.
 Saltem laudemus dummodo ipse egeat. Cat.
 Bellogꝝ pompa animā exhalasset opimā. in sat. xi.
 Insignita forent tum milia militum octo. En.
 Et formam contra positarum imagine coni. pris.
 Viuendū est recte: tū ppter plurima: tū his. i. sat. ix.
 Ast aliqui tum iis scripserē consona quo sit.
S Cum uocali sibi iuncta aliquando mouetur.
 Aut onū fœtus: aut urentes culta capellæ. Vir. ii. g.
 Inter se coisse uiros & decernere ferro in. xii.
 At Seneca octauo uult esse & cernere ferro.
 Dispositis p̄diues hamis uigilare cohortē. i. sat. xiiii.
S Herculeā suus alcides ioniamque cohortem. Clau.
 Cum quoqꝫ sola perit. te multa exempla docebunt.
 Arboribus ueteres decidere falcibꝫ ramos. Lucre. v.
 Affixus nostris tu dabis supplicium. Cat.
Smaragdos Sudor ibi arcano florentes igne smaragdos. Th. iiii.
 Interea sol albus recessit in infera noctis. En.
 Linqumus insani ridētes præmia scribæ. Hor. i. ser.
Hypermeter Exuperat uersus cui syllaba: Hypermeter esto;
 Ecce furens animis aderat tyrinthus: omnemqꝫ
 Accessum lustrans: huc ora ferebat & illuc. Vir. viii.
 Finem principio uersus adiunge sequentis
 Quacessum dicens: de cunctis sic quoqꝫ fiet
H Vim quādam in uersu aspiratio habere uidetur
 Haud tamen id uerum est: illa sine nāqꝫ re legi
 Carmina multat: quibus synalœphe nulla tenetur.
 Exempla ostendi uideas illa subeunte.
 Post habita coluisse samo: hic illius arma. Vir. i.
 Pontice cū licino: hic quoqꝫ magnus hō est. Mar. ii.
 Si fur displiceat uerri. homicida miloni. Iu. Sat. ii.
 Atqꝫ catullus: ait iam dicetur hymenæus.
 Virgilius: manibus hominum periisse iuuabit.

VERSILOGVS

Quid mirum: plura inuenies non hac subeunte
 Longa quidem prolata: licet correpta locanda
 Dum, sanguis inerat ilucani continet alter
 Nā tibi tymbre caput Euādrias abstulit ensis. Vir. x.
 Lust' ubiq; pauor, & plurima mortis imago. Vir. ii.
 Et furis agitated amor: & conscia uirtus. Vir. xii.
 Pectoribus inhians, spirantia consulit extra. Vir. iiii.
 Nōge obruimur: moriturq; miserrima cædes. Vir. ii.
 Liminaq; laurusq; deintotusq; moueri. Vir. iiii.
 Sideraq; uentiq; nocentia uidæq; uolucres. Nas. v.
 Peleusq; comitesq; rogāt quibus ille profas. Nas. xi.
 Tergaq; pectoraq; galeis inclusa relinqui. Stat. x.
 Mittit hypermestra de tot modo fratribus uni. Nas.

Sanguis
 Caput
 Pauor
 Amor
 bus
 mur
 q

¶ Prima syllaba.

O Cto rite modis noscetur syllaba prima:
 Seu positus seu diphthongo: seu præpositiua
 Deductu: exemplo uel norma: compositu ue
 Vocali ante aliam. Positus tamen esse feretur
 Quum post uocalem ponetur consona bina
 Vel plures: aut x duplex: aut z uel i sit.

positus

Vt tempus lustrum dixerunt azimus aio.
 Hinc semper longa est uocalis quælibet ante.
 Distio præcedens positu quandoq; potitur:
 Vindicta grauior q̄ iniuria fert Iuuenalis. sat. xvi.
 Occulta spolia: & plures de pace triūphos. sat. viii.
 Cur hedera cicta ē: hedera gratissima baccho. iii. fas.
 ¶ L. R. ¶ L tamen x que simul post mutam forte sequentes
 Vocalem efficiunt cōmunem si breuis esset.

L. R.

Id cyclades pandunt uel cyclades: atque doxclus.
 Sic patris ac tenebræ: patris uel siue tenebræ
 ¶ M simul n græcis liquidæ quoq; uocibus insunt.
 Ecce inter prios therāneo a sanguine clausi. Syl. viii.
 M tanquam posuit mutam Marcus tamen inquit
 Delectat marium si perniciosus ichneumon. in. viii.
 Euterpe cohibet nec polymneia. Hor.
 Cōmunem mediam græcis seruabit arithmos.

M

¶ Diphthongus græce producitur atque latine
 Euterpe præd co docent. breuiato præustus:
 Gorripies etiam romanæ præire præesse.

diphthon
 gus

de. præ. ¶ Compositæ de pre se di quoque præpositiua.
 Sunt

- se. di. Sunt producendæ. Dirimo breuiare memento.
- A E. CA simul e longa est: uocali non subeunte.
Amitto euado uobis exempla dabuntur.
- ab ad ob CA uel ad obq; breue est: uocali forte sequente.
R. refert Ipsa te corripitur. Refert producitur esse.
Vtile significat quoties: distat ue notabit.
- redduco Producit redduco quidem breuiatq; reduco.
reduco Dii tibi dent capta classem reducere troia. hor. ii. ser.
Palma negata macrû donata reducit opimû h. ii. ep.
- pro CPro longam doceo: uocali non subeunte.
Nam proauus prohibet soliti breuiare poetæ:
Corripiunt etiam profugus ue procella: profanus:
Tum pronepos propero proficiscor siue proteruus
- propheta Sicq; professus erit ue propheta pfecto profundus
Adde sime dictis ue profusus siue protestus.
A prope siue procul dixerunt talia duci.
- prologus Corripit & prologus. Tu cætera nosse labora
deriuata CDeductæ uoces primatia rite sequuntur.
Hinc donum a dono ueniens producitur usq;
CA breuib; deducta quidem producimus illa:
Iunior. & casus. staturus. regula. remus.
Vitupero humanus. laternaq; sæcula rapum.
Legem. iucundus. binus. totus quoque. regem.
Regula. uel denus. nonus. uocem quoque. trinus.
- deriuata Viginti. italia. uel macero. uenaq; uomer.
Iumentum. petus. iungatur secius. humor.
Sicilis. ac fomes. ceritus. iugera. sedes.
Cætera marte tuo poteris dignoscere lector:
C hæc nata ab longis correpta reponere debes:
Sume dicax. stabilis. manus: & titulus: uel arista.
Iunge lucerna: sopor: quater: atq; farina: disertus.
Sic fragor: aut fragilis: ducis: atq; tigillus: osella.
Adde uadum atq; sagax prædictis: adde sigillum:
Iunge uirum: uel aqua: noto uerbû: iuge quaternus
Inde mamilla: fides: siquidem: noto: siue bubulcus:
Hinc odium: locum: fatuus ue curulis: acerbus.
Er femur: ac ligula: lam: uel oma sum: sic & acruus:
- Exemplū Cætera marte tuo poteris dignoscere cuncta.
CExemplo utemur ratio quum deficit ulla.
Inde siler breuior sectans exempla Maronis.

E

VERSILOGVS

Penultia	Curua tenentur molle sile lentæq; genistæ. In. ii. g. Hinc rufine sequar te quum penultima dicess Tullius hunc laudat cui sit penultima longa: Ruf.
Tubera	Tubera sunt fungi. tuberes at poma uocantur.
obiice	Obiice producas obice atq; correpta locetur.
subicit	Correptum subicit: productum subiicit esto.
Cōmunia	¶ Cōmunem retinent primam quæcunq; sequunt Gradius. pelon. palatia. siue diana. Hymen. fidenæ. rubigo. liquor ue pachynus. Sychæus. tineæ. uirum. liquidusq; ficanus. Britanni. ac italus. bitynus: siue profectus. Profundo. uerbum. cacus quoq; iunge propino Procuro. orion. cosira est insula quædam. Hinulus. & crathis. filenus. criticus atq; Rutilius. rudo. uel lycas. atque pyrene. Dolon curetes. uerum tu plura notabis.
Regula præterita	¶ Regula iam uenient qua syllaba prima patebit Præteritum quoties disyllabon inuenietur: Producit primam ceu legi. Tolle si dique Tolle dedi atque tuli stetit & bibit ac scidit ipset
Abscidi	Abscido abscidi: abscindo tamen abscidit effert. ¶ Præteritum geminans primam sibi corripit usq; Pendeo demonstrat solitum formare pependi.
pependi	¶ Cætera presentis naturam iure reseruans His tamen exceptis: genui: posui: potulque
posui	Nam gigno & pono possum longa notantur. Inuenies repeti: repuli: retuliq; legendo.
reperi	Reperit inuenies & reppulit illud idem sic.
retuli	¶ Producent primam disyllaba cuncta supina. Vt lusum uisum: Tolluntur itumq; quintumque.
supina	Alcio quoque citum: coniuge datumque situmq; Adde litum atq; satum ue rutum: stata iungere debes
citum	¶ Composita accentu monstrat syllaba quanta est Perlego: præpono: prædico: præparo dicess
cōposita	¶ Vocalis tamen ante aliam correpta manebit Nominibus nostris: præter dius: simul ær
uocalis	Nomina græca tamen sunt ista ferenda latinis
dius	Dic si fiebat item. Sed sæpe sequenti
ær	R post e ut fierem fieres: correpta docemur Ibi illa multa tum iocosa fiebant. Cat.
fierem	

Græca quidem producta leges correptaq; multa
Aonides: clio demonstrat: iulus iolla.

¶ Media syllaba.

Syllaba quinque modis mela noscitur ipsa latis
Diphthongo: positus exēplo accētū quoq; bio
Vocali ante aliam: diuinitim cuncta patebunt

diphthon,
gus
fiducia

¶ Diphthongus longa est: positus quoq; longus hētur
Pandit lenæustomœdia: siue repostus:

Bacchius

¶ Noscitur exemplo fiducia quanta locetur.
Omnis spes danaum: & cœpti fiducia belli. Vir. iiii.

Cōmunia

Bacchius rufinus ait: non bacchius autem.
Principium bacchius erit: concludet iambus.

Lecythus

¶ Cōmunis medias quædam seruare notabo.
Contudit: syphacem: pharsalia: siue bathani.

Cyane: cyane: lecythus lecythus atq;

Connubium: cybele: bebricis siue cybelle

Orion dices orionis: ac orionis.

Porfenna

Aegæona ferunt: ægæona sæpe poetæ.

eodem

Porfenna. ficedulæ: porfenna & iunge sicanus.

Plura quoq; inuenies istis relegendo poetas

Cōmunem retinet mediam ablatius eodem.

Ne placeat: curru seruus portatur eodem. Iu. sat. x.

Non eodem cursu respondent ultima primis.

Hoc eodem ferro stillet uterq; cruor. prop. i.

Vno eodemq; tulit partus: Maro protulit ipse. in. xii.

Eadem

¶ Sic etiam dices in eadem posse notari.

Vna eadēq; uia sanguisq; animusq; sequunt. V. x.

Hac eadem rursus lygdame curre uia. prop. lii.

Accentus

¶ Accentus lex est: qua syllaba tollitur ipsa

Deprimitur ue tibi quicq; romane ferendo.

¶ Est grauis accentus: circūflexus: uel acutus.

Deprimat ipse grauis uocem: tollit sed acutus.

Ast circūflexus uocem leuat & premit ipsam.

Accentus

¶ Noscitur accentu solum penultima quanta est.

Siderat: latratus: fortuna uel indicat ample.

ubiq;

Semper ubiq; feras: uel ibidem: corripe nunq;

uocalis añ

¶ Ante aliam semper uocalis corripitur

Vocibus in nostris: ut gloria. filius. At dic

Vnius

Vnius: unius: uel sic cognata repones

Alterius tantum: uel alius dicere debes.

F II

VER SILO GVS

¶ Consona præcedens es quinta res tibi monstrat
Tradit e corruptum genitiuo siue datiuo
rei Nancq; rei format: fideiq; fides generabit.
faciei At si præceder uocalis: longa sit e tunc.
Cstendit facies faciei siue dici.
Fert ei ac rei lucretius atq; fidel.
aulai Aulai pro aula recte producite debes.
chorea **¶** Dic choream: plateam uel choësm siue plateam.
platea Sic maleam dices uel maleam. Nomina græca
malea Corripiunt partim: partim producta uidebis.
Oceanus: simois docet idis pondæus: oreas.

¶ Ultima syllaba.

Ultima noscetur triplici ratione latinis: (rēt
Diphthogo: ut musæ: positu quoq; sicut ama
Regula prædictis quæ plurima iungit apte.

¶ In A.

ita quia Omnia lector in a debes producere: sicut
Intereat contra. Tolles ita uel qui a tantum
Induperatium primæ producito semper
anea **¶** Casus in a breuis est: præterq; sextus: ut aula.
Quintus item græcus: quem rectus in as generabit
Opalla: anea: diana: bitia: peliaq;
in ginta In rectoq; etiam muliebria sæpe pela sgum
in genta Produxere: uel ut tegea: nemeaq; thea uel.
¶ In ginta inuenio cōmunia. Corripe genta:
Quadringenta docet: uel quinquaginta michaelis
Quinquaginta uiros: prologo dixere secūdo in. th.
Mutua q; nobis ter quinquaginta dedisti. Mar. li. iiii.
Sexaginta teras cū limina mane senator. Mar. li. xii.
Triginta magnos uoluendis mensibus orbes. Virg.

¶ In E.

q; quæ Producentur in e monosyllaba: me ceute: se.
ne Ipsa: quæ pro & breuiat: quæ lōga est semper ubiq;
næ Rite ne pro an breuis est: prohibēs ne lōga manebit
uæ Næ quoq; pro certe uel pro ut non: longa docetur.
penelope Væ populo dicens: producas: corripe pro uel.
fame **¶** Fœmineū nomen græcorum sit tibi longum:
tabe Penelope libye nerine pandit abunde.
diphthon **¶** Quintæ ablatiuum producit: ternæ breuiabis.
gus Excipiturq; fame: tabe cōmunis habetur.

Anchorise ¶ Diphthongo primæ genitiui siue datiu
 Recti uel dicti plurales sunt bene longi:
 Exemplum musæ demonstrant siue poetæ.
 ¶ Ipse uocatiuus primæ sextus ue pelægum
 Prodocunt semper: docet anchorise uel achate.
 ¶ A dandi casus deducta aduerbia produc
 E sumunt quories mutato o: pandere possunt
docte Docte uel stulte: breuia male uel bene semper
quare Illa fere ferme quare & producere debes.
 ¶ Induperatiui longi quoq; sunt o: secundæ.
uale Dic uale siue uale: quoniam reperitur utrunque
 Idq; quod ignoti faciūt uale dicere saltem. in. i. t. ff.
repe Tu tepe cōmunem lector: cale uel lique pones.
 Alta tepe faciet permixta sanguine pæde. Cat.
 Tura liquefaciunt: peligni septimus inquit.
 Sanguine q̄ largo græcos calefecerit amnes. Claud.
lique Interior glacies quo liquefacta noto. Claud.
 ¶ Omne aliud iam iam polysyllabon est breuiādū.
scribere Scribere demonstrat: prope gausape: cape cubile,
 ¶ In l.
 I finita uel ut studi: producito cuncta.
thebai Græcorum quintus ceu thebai corripitur
phyllidi Sicq; datiuus aget d iunctio: id phyllidi monstrat:
di Tyndir idi uerum: paridiq; propeptius inquit: li. iij.
 Statur at thetidi: quare sic plurima cernes.
 Præcipue quories is nomina græca tenebunt.
ubi. ibi ¶ Ast ubi siue mihi: tibi uel sibi: lector ibi ue,
nisi. quasi Cōmunes legi: nisi uel quasi corripuntur:
 Sæpe quasi rufus uertens prodixit aratum;
do. sto. ¶ In O.
 Omnia (ceu do sto) monosyllaba: longa feruntur.
 Producent: breuiantq; simul polysyllaba uerba.
 Nomen item ueluti curro currendo catoue.
curro ¶ Ablatiuus enim producit: atque datiuus:
domino A domino monstrat: duo semper corripitur,
duo Sæpe ego cōmunem sacri posuere poetæ
ego Frater ego tibi sim: filius unus ego. Prop. ii.
dido Cræcula ceu dido uel sappho longa tenebis.
tanto ¶ Tanto uel quanto: sic cuncta aduerbia produc
illico Illico corripies: modo: mutuo: uel cito semper:
ergo ¶ iii

VERS ILOGVS

Commune est ergo crebro:sero atq; profecto.

¶ In V.

V longum pones:ueluti cornu uel amatu.

¶ In C.

In c producas:ceu fac:dic:duc:simul halec.

Excipitur donec:lac nec quia corripuntur.

hic

Hic pronomen erit cōmune:alias bene longum

¶ In B.D.M.T.

B d corripunt:sic.m.t.ni positus sit.

Vel sit diphthongus uel syncopa facta poetis.

um

Sub uel ob ostendunt ad:sed caput occiput:umq;

Insignita forent tum milia militum octo.En.

o t

Magnus ciuis obit & formidatus othoni.Iu.sat.vi.

Quis nescit:aut quis nō uidit uulnera pali.Iu.sat.vi.

¶ In H. Ah uah pducūr.

¶ In L.

I brenies semper ceu sal.sem el annibal:& mel:

Michael

Sol nil produces:Gabriel pol sine Michael.

¶ In N.

N producatu:ceu titan:quin helicon splen.

Excipe tu forsan uel forsitan:attamen ex in:

In uel an atq; uiden:sic crescens per genitium

Vt nomen:producit hymen syten quoq; semper

an

An ulla præferre preces Balbus tamen inquit.li.v.

in

¶ Rectus in in delphin demonstrat:longus habetur.

on

Ilion ac pelion:breues:sic plura pelasgum.

in

Quartus in in breuis est:ceu tigrin:thyrin & isin

an.

en

¶ Quartus in an primæ uel in en:producitur usq;

Indicat ænean.anchorisen:penelopen ue

¶ Fæminei quartus dans an breuiatur ubiq;

maian

Maian ut æginanised Naso in tristibus inquit

Qui legis electr an:& egentē mētis Oresten.lib.ii.

¶ In R.

¶ Omnia lector in r correpta:ut cæsar & imber.

Producas aer:craterq; stater character.

iber

Sic & iber:æther:cut:fur:panther quoq; lar:far:

Vernat:par:dispar uel compar.compositina.

cor

amor

Cor cōmune leges.amor atq; dolor pauor atq;

Plurima sic etiamini sorte figura notetur

¶ In As.

VERSILOGVS XLIII

112

As finita uelut pietas: productio cuncta.
Corripe græca tamen si dis genitiuus habebit:
Palladis ut pallas: plurales corripe quartos
Græcorum ternæ uelut arcadas ac elephantas:

¶ In es.

Es retinens produci: species ostendit & hæres
Corripe multa tripenes in quies: es quoque uerbum
Compositiua simul: breuis & penultima crescens
In quibus est breuiatere: ut miles simul hospes.
Hæc tamen excipimus: paries aries abies spes.
Resque ceres & pestiungantur compositiua.
¶ Plurales casus græcorum corripe semper:
Lampades accipiam: uel troades: aut garamantes.

¶ In is.

pyrois
tethyos
Is correpta manet: tum græcis: tumque latinis:
Ut patris ac ignis: produci simois pyroisque.
Tethyos ac tethis. Thetis ac thetidis breuianda.
Sic micat: aut rutilus pyrois: aut ore corrusco. colū.
Et formidantem patrios pyroenta dolores
Balbus ait quanto: recto ei diphthongus habet. pr. vii.

delphis
delphin
¶ Delphis delphinis: ficaribus: sic & eleusis:
Vel delphinis: atque eleusis: longa manebunt.

famnis
¶ Producti recti: quibus a penultima crescens
Longa datur patrio. famnis famnitibus id offert.
¶ Casus in is numeri longus pluralis habetur.
Ut quis: uel nobis: dominis: uis sis quoque longæ
Sic nolis: quis ad sis & compositiua.

is
Is uero: quis: bis: mis: tis: sunt corripienda.
Verborum quarte. uelut audis ultima longa.

fueris
uelis
transis
Nescis uel dormis communia legimus esse.
Producunt fueris: dederis: legerisque poetæ.
Longa uelis: mauis: is uerbum & compositiua.
Ut transis uel adis uel obis. sic cætera cuncta.

¶ In Os.

os
heros
Os longum fiet: uelut os oris uel sacerdos
Os tamen ossis habens breuiandū cōpos. & impos
¶ Corripe græca uelut chaos ilios: ac genitiuos
Thethyos iliados: longa heros tros quoque minos
Androgeos & athos: uel rhinoceros: phileros uel.

¶ In Vs.

F. iiii

VERSILOGVS

tus Vs breue:ceu marius:monosyllaba lōga uelut tus;
 tellus Sic etiam tellus:quibus & penultima crescit
 pallus Longa quidē semperipalus est cōmunis habenda

¶ Quarta aut patrium producit:tris quoq; plures.
 didus Longi græcorum patrii didus ue calypsus.

pus Lōga manēt hydrus:pāthus amathus ue melāpus
 Pus retinens breue fitiquoties iunxere secundæ

Oedipus ostendit græce oedipos atq; melampus.
 Finis elegi metri:quod binis uersibus cōstat:he-
 xametro heroico:subiuncto quinario.

Sapphicū ¶ Carmen Sapphicum hendecasyllabum;

¶ Ondere constituā sapphus a nomine carmē
 Ante trochæus erit:spondeus dactylus inde
 Primus item binus:tribus autē uersibus actis
 Versiculum herous spondæus & edere debent.

¶ Ad lo.Michaelem augurem.

Te deus summo titulo decoret.

Tradat & mundi regimen superbis

Regiā post hæc teneas olympi Chare Michael;

Asclepiadeum ¶ Metrum dactylicum Asclepiadeum.

¶ Ettra Asclæpiadis spondæus dactylus insit.
 Hinc cæsura datur:duplex sit dactylus inde.

¶ Ad Hieronymū Maseriū Foroliviēse;

Iam tempus redeas:dulcior omnibus

O mi diuitiis culte Hieronymes

Magnam cui tribnit iuppiter optimus

Rerum notitiam:cui loca siderum

Cui cœli ratio:cunctaque climata

Noscuntur penitus.Carmine dulcior

Nato calliopes:cultus in omnibus.

Quare iam repetas arria principum.

¶ Metrum phalegium hendecasyllabum.

¶ Vinq; pedes uersus capit hēdecasyllb⁹ apte
 Spōdæum heroū:capiet tris inde trochæos.

¶ Ad lectorem.

Paruo percipies labore nostris

Attem carminibus benigne lectori

Non paruo mihi constitit docere

Nam legi uarios diu libellos

Quo posset mea tutior uagari

Cliotiam ualeas amice felix.

De pedibus metroꝝ fm Fabiũ & Diomedem.

Disyllabi quattuor.

spondæus
pirrichius
trochæus
iambus
choræus

Spondæũ faciet disyllaba dictio lōgatut ferrēt
Cōtra ē pirrichi⁹periāb⁹ dibrachus atq; ut p.
Lōga breuisq; dabūt ue coreũ siue trocheũ:ut dix:t
Prima breuis tũ lōga seq̃ns formabit iābũ. ut amāt
Ipse choræus erit tribrachus ue trochæus habēdis
Quod nono Fabius meminit Romane Michael.

Octo trisyllabi.

dactylus
herous
anapestus
antidacty-
lus
tribrachus
molossus
āphimacr⁹
creticus
amphibra-
chus
bacchius
palimbac-
chius
proceleu-
maticus
dispōdæ⁹
ditrochæ⁹
diiambus
choriābus
antipastus
Ionicus
pæon]

Dactylus e lōga fieri breuib⁹q; duab⁹:ut martius
Dactylus herous quoq; dicitur ut Fabius uult.
Binis & breuib⁹: lōga simul est anapæstus:ut spēs
Hic etiam fertur græce Antidactylus idem
Tresq; breues Tribrachũ faciūt: referet bñ mōstrat
Tris lōgasq; molossus hēt cōtrarius illi:ut cātabāt
lūge duas lōgas mediāte breui āphīacr⁹ fūcharitas
Pes tamen a Fabio uocitatur Creticus idem
Inter longa breues Amphibrachus est:ut amantur
Eq; breui bacchius erit:lōgisq; duabus:ut egestas
Si binis longis correpta est syllaba iuncta
Antibacchius ue palimbacchius habet:ur:ut natdra.

Sedecim Tetrasyllabi.

At pceleumatico correpta q̃tuor isunt:ut ariete
Est dispondæus semper contrarius illi:ut oratores.
Longa breuis:uel longa breuis:iungantur in unũ
Ditrochæus erit:uel dichoreus hñdus:ut uīdicator
Est breuis & lōga:breuis & lōga diiāb⁹:amœnitas
Lōga duæq; breues & lōga sif choriābũ ut ūsificās
Antipastus erit breuis & bis longa breuisq; uideref
Tuq; duas lōgas breuib⁹ p̃pone duab⁹:ut d. pōite
Ionicus maior:minor est cōtrarius illi:ut diomedes
Prim⁹ erit pæon:lōgā breuib⁹ tribus adde.lætiria
Lōga scda:breues aliæ tres sitq; secūdus:ut amabilis
Tertia lōga:breues aliæ tres:tertius extat:ut alienus
Quartaq; lōga:breues aliæ tres q̃rt⁹ hētur:celeritas
Prīa breuis lōga tres primũ dāt epitritũ sacerdotes
Sitq; secūda breuis:lōga tres:sitq; scds:ut cōditois
Tertia sitq; breuis:tres lōgæ tertius esto:hereditas
Syllaba q̃ta breuis.lōga tres q̃tus habet:oratoris

epitritus

VERSILOGVS

Hippius

Hippius hic etiam fertur pes ab Diomede.

repperit

reperit

reppulit

repuli

retulit

Retulit

gradius

Comunium syllabarum testimonia.

AT qui cōdiderat postq̄ nō repperit aurum

Aptauit collo quē reperit laqueū. Ausonius.

Reppulit a libycis īmensum syrtibus æquor. Luc. i.

Quæq̄ feros repuli doctis medicarib⁹ ignes. Med.

Rettulit & ferro rhœsum. dolonæq̄ cælos. Penel.

Si reditū retulisset is aut in tempore longo. Cat.

Gradius q̄tas populis spoliauerit urbes. Th. iiii.

Gradiūq̄ patrē geticis qui præsidet aruis. V. iiii.

Inclita amazonidū magnosq̄ exorta gradiuo. b. iiii.

Et genus a magno ducentē forte gradiuo. met. vi.

Pelion

Pelion æmoniaē mons est obuersus ī austros. fast. v.

Palatia

Ossaq̄ cū pelio cūq̄ hæmo cesserit othrys Sil. iii.

Haud timeam magni dixisse palatia cœli. met. i.

Quā tanti fuerit cadere ut palatia cernas. Sil. xii.

Diana

An noua contēptis surgant palatia flāmis. St. i. Syl.

Exercet diana choros: quam mille secuta. V. i.

Hymen

Tergemināq̄ hecaten tria uirgīs ora dianæ. V. iiii.

Hymen o hymenææ hymeniades o himenææ. Cat.

Fidenæ

Affuit & fertis tempora uinctus himen. Nas. ep. vi.

Viuat fidenis: & agello cedo paterno. Iuu. sat. vi.

Rubigo

Hi tibi nomentū: & gabios urbēq̄ fidenā. Vir. yi.

Exesa inuenies scabra rubigine pila. Vir. i. g.

Liquor

Vteris ore aliter nimiaq̄ rubigine captus. Mar. ii.

Pondus uti saxi: calor ignis: liquor aquaq̄. Lucre. i.

Pachynus

Fiet uti cibus omnis & aridus & liquor ipse. Lucret. i.

Præstat trinacrii metas lustrare pachini. Vir. iiii.

Sychæus

Egb⁹ ibriferos uersus pachinus ad austros. met. xiii.

Tinea

Huic coniunx sychæus erat ditissimus agri. Vir. i.

Anna fatebor enim miseri post fata sychæi. Vir. iiii.

Vitrum

Natura interno cum uiscere tinea serpens. Serenus

Agrestes tineæ res obseruata colonis. met. xv.

Liquidus

Condantur parco fusca phalerna uitro. Mar. ii.

Candida sic puro numerantur lilia uitro. Mar. iiii.

Crassaq̄ cōueniunt ligdis & ligda crassis. Luc. iiii.

Sicani

Fida reor fraterna ericis portusque sicanos. Vir. v.

Sicano prætenta sinu iacet insula contra. Vir. iiii.

Sicanio prætenta legunt aliqui tamen istud.

Sicanium dedit usque fretum balbus canis ipse.

Et penitus toto diuisos orbe britannos in. b. Britannus
 Nam quid britannis cœlū differre putamus? Iu. vi.
 Hinc augustus agens italos in prœlia cæsar. Vir. vii. Italus
 Coniecto sternit iaculo. uolat itala cornus. Vir. ix.
 Bythino phrigiœ satum. sed quæ sua noto. Bal. iiii. Bythinus
 Quâq; & cappadoces faciât egtesque bithini. Iu. vii.
 Hæc quoque pfecto ludebat iasone Varro. Prop. ii. Profectus
 Arcades his oris genus a pallante. pfectum. Vir. viii
 Has postq; mœsto profudit pectore uoces. Cat. Profundo
 Impia dementis uulgi & uix tota profudit. Sil. xi.
 Cacus auentinae timor atque infamia siluæ. Fast. i. Cacus
 His cacus horredū tiberino gurgite mōstrū. met. ix
 Hiscere tanq; habeas tria noiaq; ppinat. Iu. sat. y. Propino
 Coenat. ppinat poscit negat innuit una. Mar. i.
 Rissu: & his inquit facito mea tela pcures. Fast. iiii. Procuro
 Procurate uiri: & pugnam sperate parari. Vir. ix.
 Quā subito. assurgens fluctu nimbosus orion. V. i. Orion
 Ensis fer orion æquore mersus erit. Fas. iiii.
 Fertilis est mēte sterili uicina cosiræ. Fast. iiii. Cosira
 Et bellare tabas docilis cosiraque parua. Syl. xiiii.
 Atque hinuli pellis totos operibat amātes. prop. iiii. Hinulus
 Vitas hinuleo me similis cloe. hor. ode. xxiii
 Huc lic' huc sagaris. peneusq; hispāsq; cratisq; depō Crathis
 Crathis & hic sybaris uis cōterminus oris. met. xy
 Silenum pueri somno uidere iacentem in b. Silenus
 Quantū omnis mundus gaudet cātante sileno. i. b.
 Ut critici dicunt leniter curare uidetur. hor. ii. ep. Criticus
 Aequalis liber est critice qui malus est. mar. vii.
 Et graue magnanimi robur mirare rutili. de pon. i. Rutilius
 Hanc tibi prapposito memorāt dixisse rutili. fast. vi.
 Famæ rutilium suæ relinquo. mar. v.
 Vincla recusantū & sera sub nocte rudētum. V. vii. Rudens
 Fidor ut arcadiæ pecuaria rudere credas. pers. sat. iiii. Rudo
 Inde lycā ferit exectum iam matre pempta. V. x. Lyeas
 Protinus antæū & lycam prima agmina turni. V. x.
 Nō sine me est tibi part' honos tua bella pyrene. ti. i. Pitene
 Pyrene misit populos qui nomē ab amne. Syl. xiiii
 Antiqui proles bello præclara dolonis. Vir. xii Dolon
 Rettulit & ferro rhœsum dolonaq; cœsos. penel.
 Illic bellaci confisus gente curetum. Lucre. iiii. Curetes

ODARVM GENERA

Celme ioui largoque sator curetes ab imbri. met. iiii.

Mediae communes.

- Contudit** Viroscque ualeres. Contudit crudelis hyems. En. in an.
Speratū meritis dirā qui cōtudit hydrā. hor. ii. ep.
- Syphacē** Tolle tuū p̄cor ānibalē: iustūq; syphacē. lu. sat. vii.
Cōpulimus dirū syphacē fractūq; metello. clau. iiii.
- Pharsalia** Pharsaliā coeunt; pharsalia recta frequentant. Cat.
- Bathau** Vagiones bathauiq; truces: quos ære recutuo. Lu. i.
Hic petite uphratē iuuenis domitiq; bathau. iu. vi.
- Ciane** Inter scelidas cyane celeberrima nymphas. met. v.
Cognita cyane præstanti corpore. nympha. met. ix.
- Lecithus** Lecythus. de hoc uide græcum uocabularium.
- Cōnubiū** Connubio iungā stabili: propriāq; dicabo. Vir. i.
Experiar numidūque petā cōnubia supplex. V. iiii.
- Cibelle** Occurrit comitū nimphæ quas alma cibelle. V. x.
Vel tu quæ tardā mouisti fane cibellen. prop. ul.
Hinc uiduæ cibeles: illinc sacra raria ueste. m. ar. vii.
- Bebryces** Bebrycis & scithyci procul clamētia sacri. bal. ii.
Possessus baccho sæua bebrycis in aula. Syl. iiii.
- Orionis** Ensiferi nimiū fulget Iarus orionis. Lucre. i.
Aut elicen iubeo strictūq; orionis ensē. met. viii.
Atq; auro iude fulmen orionis alti. th. vii.
Ægæona suis immania terga lacertis met. ii.
- Ægæona** Hæc centū gemini strictos ægæonis enses. clau. iiii.
Necnō tarquinū eiectū porsenna iubebat. V. viii.
- Porsenna** Hanc spectare manum porsenna non potuit. mar. i.
- Porsena** Cæreā quæ patulo lucet ficedula lumbo. mar. xiii.
Mergere ficedulas didicit nebulæ parēte. iu. sa. xiiii.
- Ficedula** Fida reor fraterna erycis portusq; sicanos. Vir. v.
- Sicani** Sicana nunc tellus nūc littora ibera cruore. syl. xvi.
Ionioq; mari: maleæq; sequacibus undis. Vir. v.
- Malea** Destinet & rauca circumsonat ira maleæ. Th. vii.

Odarum genera.

- Odae** genera. xviii. Venusini Vatis Anto. Mancini
nelli iā pridē loco suo explicita: nūc uero in unū
(quo facilius noscerentur) ab eodem redacta.
- Ode** Ode est modulari. ὁδὸς ὁδὸς odi enim cantus dicitur.
- Odicos** Ode est modulari. ὁδὸς ὁδὸς odi enim cantus dicitur.
- Monoco** ὁδὸς ὁδὸς odicos canorus. Ode est monocolor. i.
- Ios** unimēbris: quoties uno metro sine alterius admix-
- Dicolos** tiōe scribit. Dicolos ode dicitur bimēbris: id est duo

Tricolos bus metris uariis cōpacta: Tricolos trimēbris: quū;
Tetraco- ex tribus carminis generib⁹ cōstat ode. Tetracolos
los quadrimēbris: quoties quatuor generib⁹ carminū;
Distro- ode conficit. Distrophos dī a δις dis: qđ est bis: &
phos Trōm tropi mutatio uel cōuersio: nā in secūdo uer
Tetrastro- su uarietas inuenit. Tetraastrophos uero: qđ in q̄to
phos uersu fit uarietas. ¶ Ode prima libri primi.

Mœcenas atauis edite regibus
 O & præsidium & dulce decus meum:

Asclæpia- Merrū est Asclæpiadæū ab inuētoꝛe noīatum. Con
dæum me stat aut spondæo dactylo cæsura: & duob⁹ dacty-
trum lis. Vt mœce. nasatauis. edite regibus. Alii uero
Choriāb⁹ etiā sic scandūt Diomedē teste mœce. nasatauis,
 editere. gib⁹ est n. spōdæus. Choriābi duo. inde
Pirrhichi⁹ pirrhichi⁹. Cōstat aut choriābus ex prima longa:
 duabus breuib⁹: & ultima longa. ut uersificans,
 Pirrhichius uero ex duabus breuib⁹: ut pius.

¶ Ode secunda li. i.

Iam satis terris n̄uis atq; diræ
 Grandinis misit pater: & rubente
 Dextera sacras iaculatus arces
 Terruit urbem.

Sapphicū Hæc ode dicolos tetraastrophos est: cōstat enim me-
 tro Sapphico hēdecasyllabo: cui pedes trochæus
Adonius spondæus: dactylus: & duo Trochæi. Tres primi
uersus uersus æquales sunt: quartus uero Adonius. Di-
 meter est: ex dactylo & spondæo: ab inuētoꝛe sic
 dictus. Potest etiam Tetracolos appellari. ut uult
 Diomedes. ¶ Ode tertia lib. i.

Sic te diua potens Cypri
 Sic fratres helenæ lucida sydera
 Ventorumq; regat pater
 Obstrictis aliis præter iapyga.

Gliconic⁹ Ode est dicolos distrophos: primus enī uersus Glic-
uersus conicus est: ex spondæo & duob⁹ dactylis. Secundus
 uero Asclæpiadæus: de quo diximus iam supi⁹.

¶ Ode quarta lib. i.

Soluitur acris hyems grata uice ueris & fauoni
Phalerius Trahuntq; siccas machinæ carinas.
uersus Ode est dicolos distrophos: cōstat. n. uersu phalerio

ODARVM GENERA

Archilochus sine archilochio: fit primus ex quatuor pedibus heroici & tribus trochæis. quartus autem pes dactylus est. **Hendecasyllabus** finies præter orionis more bucolici uersus. Secundus uero hendecasyllabus est: constans ex duobus iambis sed spondaeo frequētius: & iambo: pentimetriq; & tribus trochæis. ¶ Ode quinta li. i.

Quis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus
Grato pyrrha sub antro. Cui flatu religas comam
Ode est tricolos seu maior tetracolos: tetrastrophos

Phereciatium
Glyconicum

p quatuor. n. uersus scādificā cōstat duobus metris
Asclapiadæis Tertio phereciatio. quarto glyconico de Asclapiadæis prius ode diximus. phereciatium uero est trimetrum heroicū ex spondaeo dactylo spondaeo. Glyconicū itē trimetrum heroicū ex spondaeo: & duobus dactylis. ¶ Ode sexta li. i.

Scriberis uario fortis: & hostium

Victor Meonii carminis alite

Quam rem cunq; ferox nauibus: aut equis

Miles te duce gesserit.

Ode est dicolos seu nauis tetracolos tetrastrophos cōstat. n. ex tribus uersibus Asclapiadæis: de quibus ode prima ex quarto aut Glyconico: de quo ode supior quinta ¶ Ode Septima. li. i.

Laudabunt alii claram rhodon aut mythilenen:

Aut ephesum: bimarise corinthe.

Archilochium h
Phaliscum

Ode est dicolos distrophos ex metro Archilochio heroico: primus. n. uersus hexameter est: secundus tetrameter: & phaliscus appellatur. q quod cōstat quatuor pedibus uersus heroici: ultimus tamen semper spondaeus erit. ¶ Ode octaua. li. i.

Lydia dic per omnes

Te deos oro: sybarim cur properes amando.

Anacreontium
Alcaicum
Choriambus
Bacchius
Epitritus

Ode est dicolos distrophos: metrum hēt Anacreontium & Alcaicum. Anacreontium ex Choriambis & bacchiis cōstat Alcaicum uero epitritis secundis choriambis duobus & bacchio. Choriambus cōstat prima longa: duabus breuib; ultima longa: bacchi prius breuis: duabus longis, epitritus secundus. secunda breuis: tribus aliis longis. ¶ Ode Nona lib. i.

Vides ut alta flet niue candidū Soracte: neciā sustineāt on?
 Syluæ laborantes: geluq; Flamina cōstiterint acuto?
 Ode est tricolos distrophos: est. n. metrum ex duob' uersib'
 iābicū alchaicū: cōstās duob' iābis: uel spōdæo: & iābo: cæsura
 rāduobusq; dactylis. Tertius Archilochius hypcatalecticus
 est: ex spōdæo iābo: spōdæo: iābo cæsura q̄rtus pīdaticus ex
 duob' dactylis: & duob' trochæis: hypcatalecticus aut uersus
 dī exhuberās unica syllā. ab utroq; hyp: qd̄ est sup: & κατὰ
 ἀκτικὸν Catalecticō terminatū: q̄n̄ supflua terminatio.

¶ Ode. xi. li. i.

Tu ne quæsieris scire nefas quem mihi: quem tibi
 Finem dii dederint leucothoe: nec babylonios

Ode est monocolos hñs metꝝ phaleriū cōstās spōdæo dacty-
 lo cæsura: dactylo iteꝝ & cæsura: de duob' dactylis: poterit
 etiā esse choriābicū metꝝ ex spōdæo trib' choriābus & pyrrhichio
 siue iābo.

¶ Ode. xviii. libri secundi.

Non ebur. neq; aureum
 Mea renidet in domo lacunar.

Metrum est primum trochaicum dimetrū catalecticū. i. cui una
 deest syllaba: ut sit perfectū dimetrū. Secundū uero iambicū
 dimetrum: cui etiam una deest syllaba.

¶ Ode. xii. Libri tertii.

Miserarum est neq; Amori dare ludum.

Neq; dulci mala uino lauare: aut ex

Animari metuentis patriæ uerbera linguæ.

Metrum est constans ionico minore. Duo primi uersus trime-
 tri sunt. tertius uero tetrameter. Ionicus maior. ut Diomedes
 ait: constat ex spōdæo & pyrrichio: ut demetrius. Ionicus ue-
 ro minor ex pirrhichio: & spondæo. ut Diomedes. Id autem
 metrum Sotadicum dicitur: quia Sotades eo plurimū usus
 fuerit. Strabo p̄terea li. xiiii. scri. Sotadē fuisse auctorem cyne-
 dicæ ofonis.

¶ Ode septima. li. iiii.

Diffugere niues redeunt iam gramina campis

Arboribusque comæ

Ode est dicolos distrophos: in qua duo dactylicū pētimetri he-
 roica subdiatur hexametro.

¶ Ode. i. epodon.

Ibis liburnis inter alta naulum.

Amice propugnacula.

Ode est dicolos distrophos: hētq; metrū iābicū: qd̄ binis uersib'
 bus scādis. Primus. n. iābicus hexameter est: uel trimeter si mi-
 sceant spōdæi. Secundus tetrameter uel dimeter spōdæis iſer

ODARVM GENERA

tis. Meminisse tñ debemus: ut scribit Diomedes: iuitiū nō ēē in eiusmodi uersib⁹: si primus pes. terti⁹ & qntus spōdai iter ceteros iābos occurrēt. aliqñ aliq ex trib⁹ aliqñ nullus. eritq; sincerus iābicus sine alienis pedib⁹: hoc & in tetrametro obf uabimus: ut primū pedē. & tertiū spōdāū si qñ occurrit reci piamus. Secūdū & quartū iābos refuemus. Tu aut lector ad uerte Horatiū in illo uersu hui⁹ odes. Roges tuū laborē qđ iuue meo: posuisse spōdāū in quarto loco. Nā imitat⁹ est ue teres comicos: qui qđē spōdāū in secūdo uel quarto loco posuerūt: qđ inueniunt etiā apud grācos: comites uetustissi mos: quis raro fieri hoc idē. de quo late Prif. Manlius autem Theodorus metrū iābicū senariū scribit recipe spōdāū: da tylū: & anapestū locis iparib⁹: pyrrhichiū ultio tñ loco. In secūda uero epodo hos pedes Horati⁹ posuit: ut dictū est. Pri scianus qđē scribit: ueteres comicos: ac tragicos latinos in iā bico oib⁹ in locis indifferēter posuisse qñq; pedes. s. iābum. Tribachū. Anapæstū. dactylū: uel spōdāū: sed ultimo loco iābū uel pyrrhichiū solū. Iābicū deniq; carmē est maledicū ab iā. u. Bizē. iā. iā. bizi. n. qđ est maledicere: ut scri. Diomedes. Et iuētor Archilochus fuit. hīc Hora. in arte inq. Archilo chū pprio rabies armauit iābo: scripsit. n. cōtra lycābē socere suū abnegata ei⁹ filia illi antea spōsa: iā. u. Biz. io iambizo: ut scribunt alii est iniurior uitupero: uiolo: castigo.

¶ Peſti nihil me ſicut antea iuuat ¶ Ode. xi. Epodon.

Scribere uerſiculos amore percuffum grauiſ

Primus uerſus hexameter iābicus eſt: ſecūdus uero duos h3 da ctilos cū cæſura: i. de. iiii. pedes de iābico uerſu ¶ Ode. 13. epodō Horrida tempeſtas cœlum contraxit & imbres.

Niueſq; deducūt iouē: nūc mare: nūc ſylue. Primus uerſus hexa meter eſt: ſecūdus uero. iiii. pedes hēt ex iābico uerſu & duos dactylos cum cæſura. ¶ Ode. xiiii. Epodon.

Mollis inertia cur tantā diffuderit imis. Obliuionē ſenſib⁹.

Primus uerſus hexameter eſt dactylicus: ſecundus uero iābicus tetrameter. ¶ Ode. xvi. Epodon.

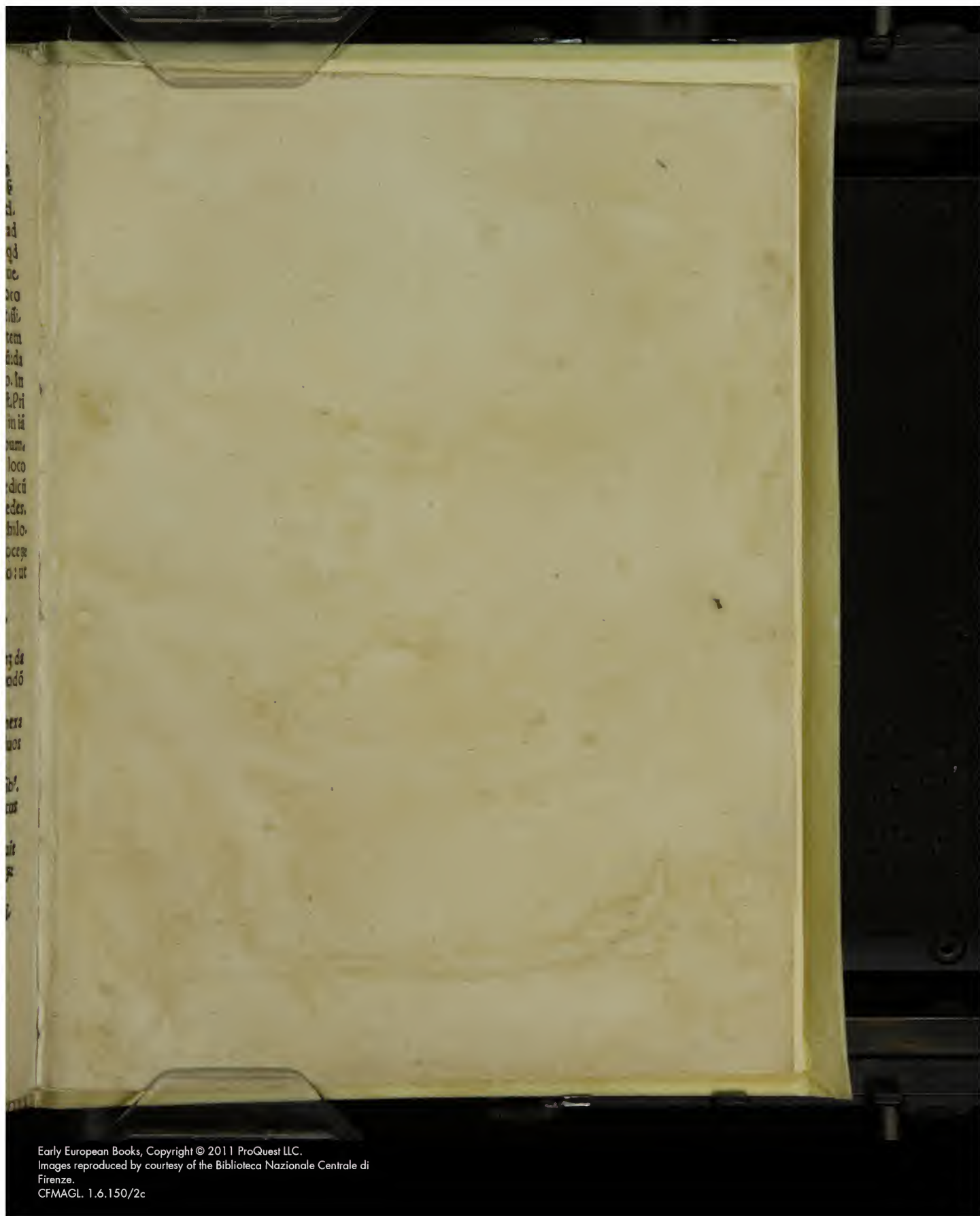
Altera iā'terit bellis ciuilib⁹ ætaſ: Suis & ipſa roma uirib⁹ ruit Primū carmē hexametru Dactylicū eſt: ſequēs uero hexametꝛe iambicū.

Finis

¶ Impreſſum Venetiis impenſa Ioānis de Tridino Tacuini ali as āno dñi. 1508. die. 9. Iunii. Regiſtrum.

A B C D E F

Oēs ſunt quaterni.

005643900
005643589
005643588
005643587

16